

TÄISKASVANUTE HINGAMISPÄEVAKOOLI ÕPPETÜKID

LIKVELOLEV RAHVAS: NELJAS MOOSESE RAAMAT

Frank Holbrook

Adventistide Koguduste Eesti Liidu Hingamispäevakooli osakond
2009

Originaali tiitel:
Frank Holbrook
The People on the Move: The Book of Numbers

Frank Holbrook
Liikvelolev rahvas: Neljas Moosese raamat

Tõlge: AKEL 2009
Tõlkijad: Mall Kaaver ja Avironika Beekmann
Toimetaja: Ergo Naab

Sissejuhatus

Teises Moosese raamatus kirjeldab Issand rahva sünni. Teine Moosese raamat ja Kolmas Moosese raamat jutustavad üksikasjalikult sellele rahvale antud reeglitest ja seadustest. Neljandas Moosese raamatus (käesoleva veerandaasta temaatika) näeme veel üht selle rahva nimetajat – Jumala rahva liikvel olemist.

Kuid tegemist pole lihtsalt mingis suunas liikumisega. Neil tuleb minna ja võtta enda valdusesse neile töötatud maa – töötatud neile mitte sellepärast nagu oleks neile omane pühadus, nagu oleksid nemad head, vaid töötatud sellepärast, et Jumal ütles sajandeid varem nende esiisale Aabrahamile: “Sest kogu maa, mida sa näed, ma annan sinule ja su soole igaveseks ajaks! Ja ma teen su soo maapõrnu sarnaseks: kui keegi suudab maapõrnu ära lugeda, siis on sinugi sugu äraloetav. Võta kätte, käi maa läbi pikuti ja põiki, sest ma annan selle sinule!” (1Ms 13:15-17).

Selle töötusega on otseselt seotud veel üks selle rahva juurde kuuluv tahk: rahvas kui sõjavägi, Jumala võimas armee, vallutav armee, keda ei saa võita välisvaenlased sellepärast, et Issand, taeva ja maa Looja on nende keskel.

Jumala kohalolu tõttu olid nad armee, kuid enamat kui armee – nad olid püha armee, ja nii oodati, et nad ka selliselt tegutseksid.

Kahjuks elus täpselt nii ei läinud. See võimas, tugev ja vallutav armee sai Töötatud maa lähedal lüüa, mitte kaananlastelt, vaid endi keskelt. Saatan teadis, et niikaua, kui nad olid kuulekad Issandale, niikaua, kui nad usaldasid Jumalat ning elasid usust ja sõnakuulmises Tema korraldustele, oli tema nende suhtes abitu. Niisiis, ainus mida ta teha sai, oli ässitada nad üksteise vastu.

Ja selline asi toimus. Pole imestada, et Ellen White hoiatab: “Meil on palju rohkem karta seespoolt kui et väljastpoolt. Palju suuremad tõkked tugevuse ja edu teele püstitab kogudus endale ise, mitte nii-

võrd maailm.” (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1.raamat, lk.122).

Järelikult peaks olema ilmne, et meie kui edasiliikuv rahvas, kui rahvas, kes ootab jõudmist Tõotatud maale, kui rahvas, kelle on ellu kutsunud Jumal, saame õppida Neljandast Moosese raamatust. Saame õppida, kuidas Jumal organiseeris leeri ja määras kohustused preestritele ja leviitidele. Saame õppida pühadest ja pühamuteenistusega seotud korraldustest. Saame õppida nende kriiskamisest pöörduda tagasi Egiptusesse, mida nad nimetasid maaks, “mis piima ja mett voolab”(4Ms 16:13). Saame õppida Mirjami pidalitõvest, kaheteistkümnelt maakuulajalt, Kaalebi usust, Moosese eestkostmisest, Korahi vastuhakust ja isegi Bileami tõrksalt eeslilt.

Ja eeldatavasti me ka õpime. “Aga kõik see sai neile osaks näite pärast ning on kirjutatud hoiatuseks meile, kelle ajal jõuab kätte ajastu lõpp. Niisiis, kes eneses arvab seisvat, vaadaku, et ta ei langeks! Senini pole teid tabanud muu kui inimlik kiusatus. Aga Jumal on usstav, kes ei luba teid kiusata rohkem, kui te suudate taluda, vaid koos kiusatusega valmistab ka väljapääsu, nii et te suudate taluda” (1Kr 10:11-13). Äsjased sõnad sisaldavad niihästi hoiatuse kui ka töotuse.

Võibolla on Neljanda Moosese raamatu kõige tähtsam sõnum – hoolimata tagasilangustest, hoolimata edasilükkamistest ja laastavatest karistustest – tõsiasi, et Jumal täidab oma töötused. Kas Ta täidab need meie kaudu, meie kiuste või ilma meieta, on täiesti teine jutt. Kuid need täituvad, ja see on kindel mis kindel.

Neljandat Moosese raamatut risti valgel ja uue lepingu kaastekstis lugedes ilmneb, et Jumal on juba teinud oma valiku meie suhtes. Ainus küsimus, mis jääb, on see: millise valiku Tema suhtes langetame meie?

Frank Holbrook oli aastatel 1981-1990 Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverentsi juures tegutseva Piibliainese Uurimisinstituudi juht, Silver Springis, Marylandi osariikis Ameerika Ühendriikides.

1. õppetükk: 26. september – 2. oktoober

Uus kord

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 15:14-16; 3Ms 10:1-11; 4Ms 1-4 ptk-d; Jr 23:23, 24; Jh 14:15-18, 23.

Meelespeetav kirjakoht: “Aga kõik see sai neile osaks näite pärast ning on kirjutatud hoiatuseks meile, kelle ajal jõuab kätte ajastu lõpp” (1Kr 10:11).

Kristlane vestles teise mehega, haritud boiloogiga. Otsides võimalust tunnistada, küsis kristlane: “Eks te näe Looja kätt siis, kui uurite asju, mida te uurite?” Bioloog vastas tabavalt: “Ükskõik, kuhu te ka vaatate – väljapoole või sissepoole -, näete te korrapära.”

Kuigi patt on laastanud suure osa meie maailmast, võime siiski näha looduse kavandamises ja korrapäras Looja tööd. Üks fanaatiline darwinistki oli sunnitud märkima, et loodus on midagi sellist, mis “jätab kavandatuse mulje”.

Mulje? Palun. Kavandatus ja kord on tegelikkus ning kõnelevad meie Meistri kätetööst.

Ent Jumala korrapära ei piirdu vaid loodusega. Seda on näha ka Tema tegutsemises oma lepingurahva juures, iisraellaste juures, isegi ajal, mil nad rändasid kõrbes. Käesoleval nädalal vaatame esmalt, kuidas organiseeris Jumal oma rahva nende püha kutsumise tarvis ja saame siit mõned õppetunnid enda jaoks tänapäeval.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 3. oktoobriks

Pühapäev 27. september

Sõjaväe korrastamine

Olles imeliselt pääsenud Egiptusest, voogas arvukas Iisrael Siinai kõrbesse. Olles leeris mäe jalamil, kuulsid nad Jumala häält teatavaks tegemas Jumala tahet (2Ms 20). Sellisest Jumala väe hämmastavast vaatepildist hoolimata langesid mõned usust ja kummardasid kuldvasikat (2Ms 32). Sellise äkilise kokkuvarisemise järgselt möödus kahetseval rahval üksjagu aega kaasaskantava pühamu rajamisel (2Ms 25:8). See töö lõpetati teise aasta esimese kuu esimesel päeval (2Ms 40:17).

Järgmisel kuul andis Issand korraldused veel põhjalikumaks (4Ms 1:1) rahva organiseerumiseks kui seni. Ja just siitkohalt, uue korraldusega, selle uue korrapäraga alustab Neljas Moosese raamat püha jutustust Jumala tegutsemisest oma lepingurahva juures.

Millise ametliku rahvaloenduse palus Issand Moosesel ja Aaronil läbi viia ja miks? 4Ms 1:2, 3. _____

Iisraellase ei olnud sõjakas rahvas. Nad olid olnud lamba- ja veisekarjased (1Ms 47:3). Liiasi olid nad sel hetkel äsja vabakssaanud orjad – neil polnud sõjariistu ega sõjalist väljaõpet. Võib tunda kummaline, et Issand hakkas neid nüüd väehulkadeks organiseerima. Kuid tuletage meelde, et neile antud ülesanne hõlmas ka rea õelaimate ja allakäinute Lähis-Ida rahvaste – nende hulgas emorlased ja kaananlased – kõrvaldamise. Nende rahvaste jaoks, kes olid täitnud oma ülekohtu karika (1Ms 15:14-16) toimisid iisraellased Jumala timukatena. Nüüd oli Iisraelis teokraatia, Jumal ise suunas neid, ning nad olid riik, edasiliikuv võimas armee.

Loe 1Ms 15:14-16 (vaata ka 5Ms 9:5). Mida siin mõista antakse? Kuidas aitab öeldu meil mõista Iisraeli sõdimist emorlastega? _____

Aabrahami ajal ei lubanud Jumal emorlasi hävitada. Jumal väljendas siin oma pikka talumist. “Emorlased olid vaenujalal Tema [Jumala] käsuga; nad ei uskunud Teda kui tõelist ja elavat Jumalat; kuid nende hulgas oli üksikuid häid inimesi ja nende väheste pärast kannatas Ta nendega kaua” (*The SDA Bible Commentary, Ellen G. White Comments*. 1. kd, lk1093).

Paljusid inimesi teeb rahutuks (ja arusaadavalt) tõsiasi, et iisraellased hävitasid need rahvad. Miks peaksime sellise probleemi puhul minema lihtsalt edasi usus, usaldades Jumala headust, kes on avaldanud ennast meile Jeesuses? Jh 14:9.

Issanda kohalolu

Millise ülesande täitmiseks määrati Leevi suguharu? 4Ms 1:50-54. _____

Mooses püstitas kaasaskantava kogudusetelgi Iisraeli telklaagri keskele. Leviidid püstitasid oma telgid selle ümber, igasse nelja külge. Nende lähedus oli omamoodi kaitsevall, mis kaitses kohta, kus Jumal ilmutas oma kohalolu.

Miks asi selliselt korraldati? Piibel ei ütle seda otseselt, kuid sellisest korraldusest tulenevad mõned olulised õppetunnid.

Jahve, elav Jumal, oli nende keskel. Looja oli oma rahva keskel – nii et mis saanuks neid võita juhul, kui nad jäänuks ustavaks? Ja samas püstitasid nad oma telgid teatud vahemaa kaugusele kogudusetelgist (4Ms 2:2); seda sellepärast, et Tema oli püha ja nemad – patused, langenud olevused – võisid tulla ainult nii lähedale. Niisiis tuli neil ühelt poolt mõista, et nendega oli Jumala kohaloleku tege- likkus ja kaasaelamine; samal ajal meenutati neile alaliselt Tema suurust ja pühadust ning et ainult vahendustegevuse kaudu võisid nemad kui patused ligineda pühale Jumalale.

Mida ütlevad Piibli teised kirjutajad Jumala kaugusest (trans- sendentsusest) ja ligidusest (immanentsusest) inimkonnale? Ps 139:1-10; Js 57:15; Jr 23:23, 24; Jh 14:15-18, 23. _____

“Igal ajal ja kõikjal, kõigis meie muredes ja raskustes, kui tule- vik näib tume ning me tunneme end abitute ja üksildastena, saadetak- se vastusena usupalvele meie juurde Trööstija. Olukorrad võivad lahutada meid kõikidest maisetest sõpradest, kuid ükski olukord ega vahemaa ei saa meid lahutada taevasest Lohutajast. Ükskõik, kus me oleme või kuhu läheme, Tema on alati meie paremal käel meid aita- mas, toetamas ja julgustamas” (Ellen G. White, *Ajastute igatsus*. orig lk 669, 670).

Mil viisil oled sa ise kogenud Jumala kohaloleku reaalsust, Tema kaastundlikku hoolt ja lähedust? Teisalt, mida sa teed sel- list, mis hoiab sind tagasi veel sügavamast lähedusest Jumalaga?

Teisipäev 29. september

Lippude all

[ingl. k. võib seesama tähendada ka: normatiivide järgi]

“Ja Iisraeli lapsed tegid kõik nõnda, nagu Issand oli Mooselt käskinud: nõnda nad löid leeri üles oma lipkondade kaupa ja nõnda nad läksid teele, igäiks koos oma suguvõsaga perekondade kaupa” (4Ms 2:34).

Loe läbi 4Ms 2.peatükk. Rääkige *organiseeritud religioonist!* Mis on silmatorkav eluviis, mida iisraellastelt oodati? _____

Iisraeli haldust iseloomustas väga täpne korralduslik struktuur, mis nähtub näiteks sellest, kuidas Issand korraldas leeri korrapära ja inimeste telkide paiknemise. Heebrealaste telklaager jagati kolmeks suuremaks osaks, igal neist oli määratud koht leeris ning paigutus järgis perekondlikke ja suguharu suhteid.

Iga suguharu asend telklaagris oli samuti määratletud. Igäiks pidi rändama ja laagrisse jääma oma lipu juures. Mingeid vahetusi ei tehtud. Issand oli hoolikalt ja täpselt rahva organiseerinud. Ja ehkki nad olid üks rahvas, ei purustatud eriomaseid peresuhteid.

Loe 4Ms 2:34. Mida räägib see meile sellest, kuidas Issand selgele organisatsioonilisele eeskujule vaatamata jättis ruumi erinevate suguharude erisustele ja ainulaadsusele? Millise õppetunni saame siit endale? _____

Miks on tänapäeva koguduse jaoks väga oluline olla samuti organiseeritud? Mis juhtuks, kui inimesed jäetakse tegutsema omatahtsi? Miks juhib see liigagi sageli kaosesse ja pettusteni? Kuidas on aidanud kuulumine organiseeritud üksusesse sind rännata vaimulikku rännakut? _____

Kutse teenistusse

Meenutamaks vabastamist Egiptuse orjusest, egiptlaste esmasündinute surma ja nende endi esmasündinute päästmist veremärgi tõttu, palus Jumal pühendada esmasündinud Iisraelis Temale (2Ms 13:2, 12-15).

Anda Jumalale meie esmasündinud? See on väga tundeküllane lugu. Millise jõulise õppetunni peaksime meie omandama selles; kui tohutult võlgname Issandale meie lunastamise ja vabastamise eest? Miks on – sellega seondult – uhkus ja eneserahuldamine nii suur patt? _____

Siinai mäe juures tegi Issand muudatuse Iisraeli kõikide esmasündinute asjus. Nende asemele võttis ta leviidid (4Ms 3:12, 13). Selline tegu nõudis siis leviitide loendamist, keda senimaani polnud loendatud muu Iisraeli hulgas. Moosesel kästi loendada meessoost leviidid ühe kuu vanusest (s 14, 15). Väljavahetamise teostamiseks luges Mooses ära meessoost kuu vanused ja vanemad esmasündinud. Nende koguarvuks sai 22 273 – tähendab 273 esmasündinut Iisraelis rohkem kui oli leviite.

Mida pidid leviitide arvuga mitte kattuvad iisraellased oma lunastamiseks tegema? Kellele see anda tuli? 4Ms 3:46-51.

Issand andis leviidid ka Aaroni ning tema preestritest poegade ja järeltulijate käe alla; nad pidid abistama Jumala teenimisel ja kandma hoolt kogudusetelgi eest. Tegelikult kutsuti nad kõrbekirikute teenistusse.

Siis, kui heebrealased jõudsid Töötatud maale, jätkasid leviidid pühamu juurde kinnistatult erinevate ülesannete täitmist (1Aja 23:27-32). Levinedes suguharude maa-aladele laiali, said mõnedest neist õpetavad leviidid (2Aja 17:7-9); teistest said kohtumõistjad (2Aja 19:8-11), kes õpetasid rahvast tundma Issanda teid.

Mil moel suudad sa nende asenduslike toimingute kaudu näha inimeste silme ette visandatud risti, Jeesuse asendussurma (Jh 3:16)? Mida tähendab tõsiasi, et Jeesus andis ennast sinu eest [asendas ennast sinuga]? Kuidas peaks sellisest tegelikkusest arusaamine muutma sinu elu?

Neljapäev 1. oktoober

Kaitsta püha

Siinail jumalateenimise-süsteemi rajades, valis Jumal leviitide hulgast ühe perekonna tegutsema preestritena. Sellisest tööst räägitakse 4Ms 4. peatükis. Mooses õnnistas Aaroni sisse ülempreestriks ja tema neli poega – Nadabi, Abihu, Eleasari ja Itamari – abipreestriteks. Ülejäänud Leevi suguharu mehed pidid aitama muus, kuid mitte tegutsema preestritena. On ilmne, et igal tegutseval leviidil oli oma koht ja teenimistöö, tegutseti kooskõllaliselt, et säilitada ja kaitsta Iisraeli jumalateenimissüsteemi pühadust.

Pole kahtlust, et leviitidele anti pühalik kohustus. Sama lugu oli Aaroni poegadega, kes tegutsesid preestritena Issanda ees kogudusetelgis. Mõtles sellele, milleks nad olid kutsutud. Issand Looja ise ilmutas pühamus, et Ta on nende keskel (4Ms 14:10, 11). See oli võimas meeldetuletus tõsiasjast, et nende ohutus ja kaitse oleneb ainult Temast, kellestki, kes oli nad Egiptusest vabastanud. Preetrid olid vahendajad püha Jumala ja langenud inimeste vahel. Oma kohalt olid ka nemad sümboliks Jeesusest, meie tõelisest Ülempreestrist taevases pühamus (Hb 8. ptk).

Loe 3 Ms 10:1-11. Mis juhtus ja millised õppetunnid on siin meie jaoks tänapäeval? _____

Raske on kujutleda, et need noored mehed, kellele anti niivõrd püha kohustus ja kellele juba oli antud nii palju (vaata 2Ms 24:9-11), hakkasid vastu Jumala avalikult väljendatud tahtele. Ükskõik kui ränk ja karm ka tunduks meile nende karistus, kriipsutab see alla ainult tegelikkust – kui püha oli neile antud kohustus. Kahtlemata mõistsid teised selle loo põhjal, et Jumal vaatas suure tõsidusega sellele, kuidas täidetakse Tema pühamuga seotud korraldusi.

“Jumalat pahandab see, kui pühi asju käsitletakse nagu tavalisi, sest see, mida Jumal on eraldanud Tema teenimiseks maailmale valguse viimisel, on püha. Need, kes on mingilgi viisil seotud Jumala tööga, ärge kõndigu oma tarkuse tühisuses, vaid Jumala tarkuses, muidu on oht, et nad asetavad pühad ja tavalised asjad samale pulgale, ja lahutavad ennast seega Jumalast” (Ellen G. White, *Evangelism*. lk 639).

Loe hoolikalt teksti 3Ms 10:10. Kuidas saame me täna päeval vahet teha püha ja argise vahel, puhta ja ebapuhta vahel? Esita oma vastus hingamispäevakooli klassis.

Reede 2. oktoober

Edasiseks uurimiseks: Jumala pühaduse teema jookseb punase niidina läbi kogu Pühakirja. Määratle seda. Mis tegemist on usklikul sellega? 2Ms 28:36; 3Ms 11:44, 45; Js 6:1-7; Hb 12:14; 1Pt 1:15,16.

“Inglid töötavad kooskõlastatult. Nende liikumist iseloomustab täielik kord. Mida ligilähedasemalt jäljendame inglilhulkade kooskõla ja korda, seda edukamad on taevaste saadikute jõupingutused meie heaks. Juhul, kui me ei näe kooskõlalise tegevuse vajalikkust ning oleme korratud, distsiplineerimatud ja oma tegutsemises mittekorrastatud, ei saa inglid, kes on täiesti organiseeritud ja liiguvad täiusliku korra kohaselt, tegutseda edukalt meie heaks. Nad pööravad ahastavalt selja, sest neil pole volitatust õnnistada segadust, lõhestatust ja organiseerimatust. Kõik, kes soovivad töötada koostöös taevaste sõnumikandjatega, peavad tegutsema nendega ühes helistikus. Need, kes on võitnud kõrgema tahte poolt, julgustavad kõigi oma jõupingutustega korra, distsipliini ja ühistegevuse olemasolu, ja siis saavad Jumala inglid teha nendega koostööd” (Ellen G. White, *Tunnistused jutlustajatele*. lk 28).

Küsimused aruteluks:

1. Rääkige mõistest “organiseeritud religioon”. Miks on mõned inimesed sellele vaenulikud? Miks see siiski on vajalik? Samas, milliseid võimalikke probleeme see endaga kaasa toob? Kuidas saame õppida töötama paremini koos koguduse süsteemiga, hoolimata tõusuvatest probleemidest?

2. Rääkige, kuidas teie vastasite neljapäevasele küsimusele. Koostage klassis nimekiri sellest, mis püha ja mis tavaline. Kuidas suudame neid eristada? Mil viisil mõjutab meie kultuur meie arusaama neist asjust? Või mil viisil mõjutab meie haridus? Näiteks kuidas võiks darwinlik loodusliku valiku idee meie usku imbununa kokku kloppida püha ja pühitsematu? Milliseid teisi näiteid võiksid tuua?

3. Peatu veelkord asenduslikkuse mõttel nagu seda avas kolmapäevane õppetund. Miks on see mõttekäik kogu lunastusplaanis nii kesksel kohal? Kuidas tegutses ja tegutseb edasi Jeesus meie asendajana ja miks on see niivõrd tähtis?

Kokkuvõte: Jumal on korra Jumal. Kui suguharud olid koondunud kõrbes Siinai mäe juurde, hakkas Tema neid kogudusetelgi ümber organiseerima. Esmalt organiseeriti Iisraeli armee ja igale suguharule valiti paiknemiskoht vastavalt nende rivis oleku järjekorrale. Leviidid paiknesid kaitsevallina kogudusetelgi ümber ning neile anti nende teenistusega seotult erilised juhtnöörid selle transportimiseks ja püstitamiseks. Püha Jumal oli nende keskel ja Iisrael liikus edasi.

2. õppetükk: 3.-9. oktoober

Inimeste ettevalmistamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 4Ms 5. ja 6. peatükk; Hs 33:15; Lk 19:8, 9; Ap 17:28; 1Kr 6:19, 20.

Meelespeetav kirjakoht: “Armas, soovin sulle, et sul läheks igati hästi ja sa oleksid terve, nõnda nagu läheb hästi su hingel” (3Jh 2).

Alles siis, kui sa ise oled olnud põgenik, suudad sa ilmselt täiesti mõista iisraellaste olukorda. Mõistagi – erinevalt tänapäeva põgenikest, kes on sunnitud lahkuma – *tahtsid* iisraellased Egiptusest lahkuda. Ometi on küllaltki rööpast välja viiv lahkuda ainsast riigist, mida oled oma elus tundnud, ja rännata ringi vaenulikus kõrbes.

Just sellises kaastekstis suudame paremini mõista mõningaid sellele rahvale antud reegleid ja eeskirju, reegleid, mis pidid aitama neil kõrbes ära elada. Samas, kui mõnigi asi lõppes pärast nende lõplikku sisenemist Töötatud maale (nagu näiteks manna), jäid paljud eeskirjad kehtima sellepärast, et need sisaldasid põhimõtteid, mida järgides võis nende elu olla suuresti õnnistatud patu ja ebajumalateenistusega täidetud maailmas.

Sel nädalal vaatleme mõningaid selliseid korraldusi, mida Issand andis oma vana-aja rahvale ja mis hõlmavad asju nagu: kuidas toimida ühe või teise haiguse puhul, kuidas käsitleda abielulist truudusetust (või truudusetuse kartmist) ning kuidas toimida isiklike kokkupõrgete puhul, mis paratamatult ühiselu puhul tõusatuvad.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 10. oktoobriks.

Tervisekontroll

Kujutle pildikest vana-aja Iisraelist Siinai mäe kõrbelisel alal. Paljutuhandeline rändrahvas oma kariloomadega miilide kaugusel iga-sugusest tsivilisatsioonist. Milline meditsiiniabi oli nende käsutuses? Mitte mingisugune. Ja mõeldes sellele, kuidas haigeravi tollal sageli viljeldi, oli ehk paremgi olla sellise abita. Kõige selle juures oli selli-ses keskkonnas ühel või teisel epideemial vägagi kerge puhkeda.

Millise kolme inimrühma kohta andis Issand Moosesele kor-ralduse “nad leerist ära saata”? 4Ms 5:1-4. _____

Silmaga nähtavalt võis igat neist tõsistest nahahaigustest pidada leepraks. Tõeline pidalitõbi (mida nüüd nimetatakse Hanseni tõveks) oli sellesse rühma kaasatud. Igasugust nakkuslikku nahahaigust võis lugeda kogukonnale ohtlikuks. Ühtlasi võis verine voolus või eritis või kõduneva laiba kallal toimetamine kõrbekuumus saada telk-laagris epideemia mõõtmed. Nii mehed kui naised tuli välja ajada niikauaks, kuni – kui see oli võimalik – nende tervis paranes. Issand ei *vihanud* neid füüsilises mõttes kahjustatud inimesi, kuid rahva tervise nimel eraldas Ta nad leerist väljapoole jäävale alale, oma-moodi karantiini. Kaasajalgi on meil haiglates eriosakonnad nakkus-haigusi põdevatele isikutele.

Millisel teoloogilisel põhjusel lahutati sellised kajustatud ini-mesed teatud ajaks rahvastatud telklinnakust (4MS 5:3, viimane lõik)? Missuguse vaimuliku sõnumi saame siit enda jaoks? _____

Vaata kogu seda asja vaimulikust vaatenurgast patuga rüvetumise [roojaseks olemise] seisukohalt, ja sellest, mida teeb meiega patt. Eks ole iga usklik kogenud tegelikult, kuidas patt eraldab inimese Jumala lähedalolust? Kes poleks kogenud vaimulikku eraldatust sel-les mõttes, mis tuleneb Jumala palge ees rüvetatuna olemisest?

Mis on asjad, mida vaadates, lugedes, süües, tehes või neile isegi mõeldes tunneme nagu oleksime leerist vaimulikus mõttes pagendatud? Tähtsaim aga – milline on sellele probleemile ainus lahendus? 1Jh 1:8,9.

Sotsiaalkontroll

Meie jaoks tänapäeval on raske haarata tohutuid probleeme, mida tõi endaga kaasa tuhandete inimeste ümberasumine koos neile kuuluvate veise- ja lambakarjadega. Nüüd on nad täitnud Siinai mäe jalami kõnnumaa. Kehaliselt haiged on rahva tervise huvides telklaagrist kõrvaldatud. Kuid veel üks tõsine probleem vajab ajamist. Ehkki neid oli õpetatud “armastama” üksteist (3Ms 19:18), pole seda alati kerge teha, nagu teab iga kogukonnas elav inimene. Isegi parimatel aegadel kerkivad esile vastuolud.

Kelle vastu iisraellased tegelikult patustasid siis, kui nad leeris üksteise vastu patustasid? 4Ms 5:6; vaata ka Ps 51: 5, 6. _____

Teha kurja oma naabrile, tähendab teha pattu Jumala enda ees. Teatud mõttes ei ole seda raske mõista. Me kõik kuulume Jumalale, oleme kõik Tema omand nii loomise kui ka lunastamise kaudu (1Kr 6:19, 20; Ap 17:28). Juhul, kui keegi paneb käe sinu omanduse külge ja hävitab selle, pole tegemist ainult patuga omanduse suhtes, vaid sinu enda suhtes, kellele see kuulub. Sama toimub siis, kui meie patustame kellegi teise vastu; me patustame Tema vastu, kes selle teise inimese lõi ja kes ristil ostis selle inimese oma vere hinnaga tagasi. Pole siis ime, et Piibel toob esile mõtte – pattu tehes kaasinimeste vastu, patustame Jumala enda vastu.

Mida pidi süüdi olev inimene tegema? 4Ms 5:6-8; vaata ka Hs 33:15 ja Lk 19:8, 9. _____

Kuigi põhimõtte teisele inimesele tehtud halb heastada kehtib ka tänapäeval, kuidas heastame kurja, mida teeme Jumalale, kelle vastu me samuti patustame? Tõsiasi on, et me ei saagi heastada. Pole võimalust teha ennast õigeks Jumala silmis. Mõistagi just sellepärast tuli Jeesus: seadma meid õigeks Jumala suhtes – mitte mingi asja kaudu, mida ise saaksime teha, vaid ainult selle kaudu, mida Jeesus on meie heaks teinud (Kl 1:20).

Mida on sinul vaja teha – meeles pidades seda, mida Jeesus on teinud asjade sirgeks ajamiseks sinu ja Jumala vahel –, et ajada asjad kotda kellegagi, kellega oled vaenujalal olnud?

Teisipäev 6. oktoober

Abieluline truudusetus

Looja rajas abielusideme Eedeni aias luues inimkonna kahesoolisena ja õnnistas seal sisse esimese abielu (1Ms 1:26-28, 2:21-24). Kümnest käsust kaks eeskirja – seitsmes ja kümnes – kaitsesid abielu. Teokraatia puhul karistati truudusetuse puhul mõlemat osapoolt surmaga (3Ms 20:10).

Loe 4Ms 5:11-31. Kuidas mõistame öeldut tänapäeval? _____

Ilmselt tahtis Issand rõhutada tõsiasja, et Tema võttis abielulise truudusetuse – mis on väga-väga suur ähvardus perekonna püsimisele – küsimust väga tõsiselt.

Toimingu puhul, mis hõlmas ühe üleloomuliku osise, oli tähelepanu suunatud joogil. Vesi oli pühitsetud; samasugusena võttis preester ka näputäie “põrmu” [tolmu, mulda] elamu põrandalt. Püha vesi ja põrm ei muutnud vett kibedaks; see joonis lihtsalt alla toimingu pühadust. Esitatud needused, mida tuli veega ära pesta, kujutasid selle võimalikku kibedust. “Kõik olenes sellest, kas naine oli püha (süüta) või ebapüha (süüdi). Juhul, kui püha kohtus ebapühaga, oli karistus vältimatu. Juhul, kui püha kohtus süütu-olekuga, säilis kooskõla” (Raymond Brown, *The Message of Numbers*. Liecester, England: Inter-Varsity Press, 2002, lk. 46).

Meie jaoks kummaline kõnealne protseduur ei olnud näide maagiast. See oli hoopis tõsielu näitlik vahend, mida eksorjad [endised orjad] suutsid taibata. Issand - mitte aga vesi - luges naise südant ja karistas või puhastas ta.

Kuidas kaitses selline toiming ka naist, kes võinuks saada oma abikaasa õigustamatu armukadeduse ohvriks?

Ükskõik, kui kummaline kogu see lugu meile täna näib, toob see ometi silme ette tõsiasja, kui tähtis on abielutootus Jumala silmis. Jumal üksi teab, kui palju valu, kannatusi ja hävingut on põhjustanud ühe või teise abielupoole truudusetus. Milline kurbloolisus, et nii paljudes ühiskondades näib abielutootusel olevat sama palju pühalikust kui ühel käpigistusel.

Mida saad sa teha, milliseid valikuid langetada, mis võimaldaksid sinul hoida puhast südant?

Kolmapäev 7. oktoober

Kogukonna ühisomand

Jumala plaanis oli organiseerida Iisrael laiemas mõttes “preestrite kuningriigiks ja pühaks rahvaks” (2Ms 19:6). Nii võinuksid nad tunnistada lähemal ja kaugemal olevatele rahvastele elava Jumala ja kõikide asjade Loojaga seotud tõdesid. Siinail aga määras Issand eraldi veel ametisse preestrid ja leviidid, et nad teeniksid Teda seoses pühamu-kogudusetelgi teenistusega.

Millise vandetootuse andis pühendunu (naine või mees) Issandale teatud ajaks? 4Ms 6:1-21. Millise vaimuliku õppetunni saame me sellest tänapäeval endale, taustaks meie vaimulikkuse süvendamine ja Issandale andumine? _____

Nasiir oli “pühendunu”, kes kavatses pühendada ennast Issandale lühemaks või pikemaks ajaks. Lapsevanem võis pühendada lapse nasiiriks kogu eluks. Näiteks pühendas Simsoni ema oma poja ingl juhtnööride kohaselt kavatsetavale tööle; tema pidi alustama Iisraeli vabastamist vilistite käest (Km 13:2-5; 16:17). Samamoodi õpetas ingel Gabriel Sakarjat kasvatama (Ristija) Johannest nasiiriks, et ta tegutseks Messia eelkäijana (Lk 1:15). Hannagi töötas pühalikult Saamueli eluks ajaks nasiiriks (1Sm 1:10, 11).

Huvitav on ka joomise kohta antud keeld. Viinamägi ja selle toodang – mahl, vein ja viinamarjad – kujutasid vana-aja mõistes ülesharitud põllumaad ja talundit. Kui nüüd nasiir ei joonud viinamarja jooki, väljendas ta nähtaval viisil oma usku, et tema eesmärgiks oli parem maa. Viinamägi sümboliseeris elu sisseseadmist [paikset elu]; nasiir aga näitas oma eluviisiga tegelikult, et ta igatses “paremat, see tähendab taevast kodumaad. Seetõttu ei ole Jumalal nende pärast häbi lasta ennast hüüda nende Jumalaks, kuna ta on valmistanud neile linna” (Hb 11:16).

Kuidas elame meie adventistidena parema maa ootuses – sõltumata sellest, millises riigis me praegu elame? Millisel tegelikul moel saame kaitsta ennast takerdumast oma viinamäe külge siin nii, et kaotame silmist oma lõpliku eesmärgi?

Neljapäev 8. oktoober

Aaroni palve

“Issand õnnistagu sind ja hoidku sind! Issand lasku oma pale paista sinu peale ja olgu sulle armuline! Issand tõstku oma pale sinu üle ja andku sulle rahu” 4Ms 6:24-26.

Olles lugenud hoolikalt läbi asjaloetud õnnistussõnad, vasta järgnevatele küsimustele:

*** Kuidas vihjatakse siin Jumalale [kolmainisusele]? Mt 28:19.**

*** Kuidas väljendab see palve Iisraeli täielikku sõltumist Jumalast? Jh 15:5.** _____

*** Mis tähtsus on siin tõsiasjal, et preestrid ise pidid palvetama seda palvet inimeste eest? Hb 7:25.** _____

Siin on rida huvipunkte. Iga rida algab Jumala isikliku, lepingunimega (Jahve, [Jehoova], Issand). Koguduse poole pöördumine on ainsuses. See tähendab, iga inimesega kõneldi justkui individuaalselt. Iga inimene võis mõista, et see õnnistus oli tema jaoks isiklikult, individuaalselt. See tähendab, ükskõik kui suur oli Iisraeli kogukond, iga inimesel selles sai olla isiklik suhe Issandaga.

Iisraelil ei olnud tollal Pühakirja. Issanda õnnistust pidi nähtama nende vabastamises orjusest, Punase mere ületamises ning nende varustamises veega ja toiduga. Tema hoidev vägi oli nähtav Tema kohalolekus pühamus, selle teenistuste kaudu – põletusohvri, suitsutusrohu ja menorahi [seitsmeharulise küünlajala] kaudu, mis põlesid alaliselt päeval ja ööl.

Siin on selge tõend, et kogu Vana Testamendi religioon kõneles armust (Gl 3:7-14; Hb 4:1,2). Kolmas rida kõnealusest õnnistusest kinnitab usklikele, et Jumal naeratab neile ja vaatab rahu (vaata Mt 11:28-30).

Kuidas oled sa kogenud ülalloetletud õnnistusi oma elus? Millised asjad, mida sa võibolla teed, raskendavad sul näha öeldu tõdenemist sinu rännakul koos Jumalaga? Milliseid muutusi – kuitahes valulikud need ka oleks – tuleb sul teha?

Reede 9. oktoober

Edasiseks uurimiseks:”Pühenda end Jumalale igal hommikul. Olgu see sinu kõige esimene töö. Olgu su palve: “Võta mind, oh Issand, täiesti omaks. Ma panen kõik oma plaanid sinu jalge ette. Kasuta mind täna, jää minu juurde ja olgu kõik minu tööd tehtud sinus!” Ja nii igal päeval. Pühenda end hommikul terveks päevaks Jumalale. Alluta kõik oma plaanid temale, et need teostuksid nii nagu tema ettenägevus seda otsustab. Nõnda võid sa päev-päeva järel anda oma elu Jumala kätte ja nii kujuned sa ikka enam ja enam Kristuse sarnaseks” (Ellen G. White, *Tee Kristuse juurde*. orig lk 70).

“Olukorrad võivad lahutada sõbrad teineteisest, ookeani rahutud lained võivad rulluda meie ja nende vahel, kuid ükski olukord, ükski kaugus ei saa meid lahutada Päästjast. Kus iganes oleksime, Tema on meie paremal käel meid toetamas, trööstimas, üleväl hoidmas ja rõõmustamas. Kristus armastab lunastatuid rohkem kui ema oma last. Meil on eesõigus puhata Tema armastuses ja öelda: Ma usaldan Teda; Tema andis ju oma elu minu eest” (Ellen G. White, *Suure Arsti jälgedes*. orig lk 72).

Küsimused aruteluks:

1. Me kõik tunneme ohtu olla liiga hõivatud selle maailma asjadega ning kaotada silmist oma päriskodu, kuid kas on võimalik olla niivõrd sissevõetud igatsusest taeva järele, et hiilime mööda meie kohustustest siin [maailmas]? Kui jah, siis kuidas? Kuidas selles tähtsas küsimuses tasakaalu saavutada? Milliseid näiteid meenub, mispuhul inimesed läksid taeva ootuses liiale, jättes unarusse siinse elu kohustused?

2. Kuidas on pingestanud ja nihestanud abielusuhte see ühiskond, milles sina elad? Kuidas saab sinu kogudus vastavas ühiskonnas hakkama väljakutsetega selliselt, et kaitstud saaks Jumalast seatud abielu pühadus?

3. Räägike klassis olukordadest, kus teie tegite valesti või käitus keegi teie suhtes valesti, ja kuidas olukorra lahendasite. Millise õppetunni neist kogemustest saite? Kuidas tulla toime olukordadega, mispuhul näib, et tehtud halb on lausa andestamatu?

Kokkuvõte: Issand soovib, et Tema rahvas oleks õnnelik ja elaks rahu. Kehaline ja vaimne terviklikkus saavutatakse armastava kuupekuse kaudu Tema poolt kehtestatud eluseadustele, lahke suhtlemise kaudu abikaasa ja naabritega ning igapäevase pühendumise kaudu Isa tahtele. See ei tähenda, et elu oleks siin patust neetud maal alati kerge, kuid elu paraneb suuresti, kui meil on soov käia Tema teedel.

3. õppetükk: 10.-16. oktoober

Teenimine ja pühendumine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Ms 25:22; 4Ms 7. ja 8. ptk; Sk 4:1-6, 11-14; Ilm 4:2, 5; 11:4.

Meelespeetav kirjakoht: “Igaüks andku nii, nagu ta süda on lubanud, mitte nõrdinult või sunnitult, sest Jumal armastab rõõmsat andjat” (2Kr 9:7).

Kahtlemata eraldab Iisraeli ja meie kaasaegset maailmat tohutu aja ja kultuuri vahemik. Nende maailm on paljus sama võrreldamatu meie omaga kui on meie oma võrreldamatu nende omaga.

Ühendavaks teguriks on aga Issand, Tema, kes lõi ja lunastas neid samamoodi nagu meid. Vahemik kultuuri, keele ja ajaloo mõistes olgu milline tahes, kuid me teenime sama Jumalat ning kõne all ei ole erinevused vormis ja väljendustes. Tõepoolest, peamised talitused õpetasid neile nende toimingute ja rituaalide kaudu samu põhimõtteid, mida meie tänapäevalgi õpime.

Käesoleval nädalal astume taas oma vaimulike eelkäijate jälgedes nende usurännakul. Uurime veel kombetalitusi, käske ja korraldusi, mida Jumal oma rahvale tollal andis. Muuhulgas vaatleme maises pühamus olnud põletusohvri altari ja menorahi (lambijala) sisseõnnistamist, samuti leviitide sisseõnnistamist [ordineerimist] nende pühalikku kutsumusse – teenida koos preestritega kõrbepühamus.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 17. oktoobriks.

Pühapäev 11. oktoober

Altari sisseõnnistamine

Kõrbepühamus keskenes teenistus põletusohvri altaril ohverdavale. Altar, mis oli valmistatud akaatsia puust ja pealistatud vasega, seisis eesõues kaheosalise pühamu sissepääsu läheduses. Kuldset altarit kõige pühama paiga eesriide ees kasutati ainult suitsutusohvri põletamiseks.

Loe 4Ms 7. ptk. Millised mõtted tulevad sulle pähe kui loed ohvritest, mida selle pühaliku kombetalituse käigus toodi? Millised selle kirjelduse vaimulikud punktid rakenduvad sinu kohta täna? Kus sa näiteks näed siin risti olemasolu? _____

Altarit oli juba sisse õnnistatud seitse päeva (2Ms 29:37). Nüüd tõid vürstid kogu rahva esindajatena 12 päeva jooksul ohvreid tähistamiseks altari sisseõnnistamist. Iga vürsti ja tema suguharu jaoks oli eraldatud päev. Kõik annid olid samased; võimalik, et sel viisil väljendati, et oluline pole, kes me oleme ja milline on meie ühiskondlik seisund, sest Jumala ees seisame kõik ühtviisi armu vajavate patustena.

“Iga surev ohver oli võrdpilt Kristusest; seda õppetundi vajutati meelde ja südamesse pühalikema, pühitsetuima tseremoonia kaudu ja seda selgitasid preestrid. Ohvrid olid Jumala enda poolt kavandatud selleks, et õpetada seda võimast ja püsivat tõde: pattude andetus on saadav ainult Kristuse vere kaudu” (Ellen G. White, *Valitud kuulutused*. 1.raamat, orig lk 107).

Nii kerge on takerduda maisetesse asjadesse, kas pole? Mida saad sa iga päev teha, et aidata hoida endal meeles risti tõelisust ja seda, mida ristil sinu heaks tehti ? _____

Esmaspäev 12. oktoober

Osadus Jumalaga

Seaduselaegas kui sümbol oli iisraellaste jumalateenistuse keskpunkt. See kujutas Jumala taevast trooni. “Vägede Issandat..., kes istub keerubite peal” (2Sm 6:2). Kõige pühamas paigas esindas Issanda kohalolu nähtav *Shekinah* sära, mis hõljus keerubite vahel. Keerubite aujärjest allpool olevad kümme käsku kõnelesid Jumala tahtest, Jumala ja Tema rahva vahelise lepingu alusest – ning Tema universumi valitsemise ja haldamise kõlbelisest aluspõhjast. Kask pakkus kummardajatele võimaluse heita pilk Jumala iseloomule, liiks sellele, et see määras kindlaks Tema õiguslikud nõuded.

Loe 2Ms 25:22 ja 4Ms 7:89. Püüa ette kujutada, milline kogemus see võis olla. Kuidas sooviksid sina nii ootamatult Jumalaga kohtuda? Mis paneb sind mõtlema tõsiasjale, kas võinuks sa täielikult hävida siis, kui sina Temaga nii ligistikku olid? (Vaata 2Ms 20:19).

Mis mõttes saad sa tänapäevalgi tulla veel lähemale Jumalale? (Vaata Hb 4:14-16). Kuidas on Jeesus sellise ligipääsu võimaldanud?

Pööra tähelepanu, kuidas oli Mooses läinud pühamusse, et rääkida Issandaga. Ehkki selle teksti kohaselt rääkis hoopis Issand Moosesega. Asi on selles, et enamik meist teab, kuidas palvetada; enamik meist teab, kuidas rääkida Issandaga, anuda talt oma anumisi, paluda seda või teist.

Kuid suhtlemine ei ole ühepoolne. Enamikes suhetes suhtlevad mõlemad osapooled teineteisega. Kas peaks olema midagi teisiti meie ja meie Meistri vahelises suhtes? Mõistagi mitte.

Seega on meie ees küsimus: kui avatud ma olen Jumala hääle kuulamisele siis, kui Tema minuga räägib?

Milline on sinu Jumalaga sarnase suhtlemise kogemus? Kuidas on Issand sulle edastanud oma tahet? Kui avatult oled sa kuulanud Tema häält? Millised asjad su elus võivad hoida sind tagasi täielikumalt suhtlemast Issandaga?

Teisipäev 13. oktoober

Valgus pühamus

Siis, kui Mooses sisenes pühamusse pärast 12-päevast altari sisseõnnistamise pidustust eesõues, võiksime arvata, et püha paik oli seest pime. Oma jutuajamises oli Issand andnud juhised, et Aaron süütaks seitse lampi “küünlajalal”, mida heebrea keeles tuntakse nime all *menorah*, see tuleneb heebrea sõnast *or*, valgus (4Ms 8:1-4).

Menorah (ehk küünlajalg) – peavars ja kuus oksa, kolm kummaldi pool peavart – oli tahatud ühest kullatükist, talendijagu. See oli stiliseeritud mandlipuu oksa kujuline (2Ms 25:31-40). Ölilampide eest, mis paiknesid iga oksaharu tipus, kandsid kaks korda päevas – hommikul ja õhtul – hoolt preestrid (2Ms 30:7, 8). “[Aaron] seadku alaliselt lambid puhtast kullast lambijalale Issanda ees” (3Ms 24:4) [“Aaron hoolitsegu *alaliselt* puhtast kullast lambijala lampide eest Issanda ees” (RSV, kaldkiri lisatud)]

Mida loeme järgnevatest tekstidest menorahi tähenduse kohta? Sk 4:1-6, 11-14 _____

Ilm 4:2, 5; 11:4 _____

Sakarja nägemus annab mõista, et menorahi lampidesse putkeid pidi voolav õli, mis võimaldas neil põleda, on Jumala Vaim (salmid 5, 6). Heebreakeelne sõna *mandli* kohta (Jr 1:11, 12) tähendab “olla öövalvur” või “äratada”. Mandlipuud kutsuti sõna otseses mõttes “ärkamispuuks” või “valvepuuks”, kuna see puu oli teistest varasem “ärkama” ja õide puhkema. Johannes näeb taevase pühamu nägemuses trooni ees põlemas seitsme lambiga menorahi, mida määratletakse “Jumala seitse vaimu” – sellisel kujul viitab Johannes Pühale Vaimule ja Tema mitmekülgsel tegevusele.

Seega kinnitati Iisraelile kõrbes päeval ja ööl Jumala kohalolu nii pühamu esimeses osakonnas kui ka teises osakonnas oleva kaudu.

Kuidas on Jumal näidanud oma kohalolu sinu elus? Mine mõtteis tagasi päevadesse, mil sa selgesti kogesid tähelepanuväärsel viisil Jumala kohalolu. Kuidas saab selliste kogemuste meenutamine aidata sul jääda kindlaks ajal, mil sa tunned ennast siplemas hirmus ja pimeduses? Vaata Ps 23.

Leviitide pühitsemine: 1. osa

Loe 4Ms 8:6-26, mis kirjeldab leviitide pühitsemist nende erilisse töösse Jumala teenistuses. Millised punktid avaldavad sulle selle teenistusega seoses muljet? Mida õpetab see kõik meile pühadusest, patust, puhastamisest ja Jumalale pühendumisest? Millised põhimõtted saame üle kanda enda ellu hoolimata sellest, millist osa täidame Issanda teenistuses? _____

Kolme ossa jagatud leviitide perekonnad paiknesid pühamu ümber. Kuna leviitide koguarvuks oli rohkem kui 20 tuhat (4Ms 3:39), on ilmne, et kõiki ei pühitsetud sellisel viisil, vaid sümboolselt. See tähendab, ainult mõned pühitseti kõikide leviitide esindajatena otsestelt ja vahetult.

Siinkohal vaimustab mõte, et leviite endid nimetati pärast seda “ohvriks” ehk “kõigutusohvriks” kui neid oli pestud ja raseeritud ja pärast seda kui nad olid patuohvri ohverdanud (4Ms 8:7, 8). Kindlasti polnud sellel mingit pistmist inimohvriga. Vastupidi, see kõneles ametisse õnnistatusest, pühendumisest, tõsiasja tunnustamisest, et need leviidid asusid teostama tööd Iisraeli heaks, tegid nende heaks seda, mida nemad enda heaks ise teha ei saanud.

Sama ilmneb veel selgemalt siis, kui Mooses ütles, et “Iisraeli lapsed pangu oma käed leviitide peale” (s. 10) tunnistamaks, et need kohustused on leviitidele üle antud. Suguharu tervikuna pakuti elava ohvrina Jumalale, kes andis neile omakorda kingituseks oma erilise töö pühamus Iisraeli esmasündinute asemel, keda nüüd esindasid leviidid.

Silme ees selle tseremoonia kaudu nähtud põhimõtted, küsi-me: Kuidas mõistame me seda, mida Paulus ütleb Rm 12:1? Kuidas saame meie olla “elavaks ohvriks”? Mida tähendab see meie igapäevaelu mõttes?

Neljapäev 15. oktoober

Leviitide pühitsemine: 2. osa

“Sest nad on antud täiesti minule Iisraeli laste hulgast; kõigi emakojaja avajate asemel kõigist Iisraeli laste esmasündinuist olen ma võtnud nad enesele” (4Ms 8:16).

Pööra tähelepanu Issanda tunderõhulisusele seoses leviitide kutsumisega. Nad olid “täiesti antud” Temale. Heebrea keeles kõlab öeldu sõna-sõnalt, et nad “antakse mulle”, rõhutades korduse kaudu lihtsalt nende kutsumise tõsidust.

Loe 4Ms 8:19. Mida tähendab väljend, et leviidid hakkavad “toimetama Iisraeli laste eest lepitust”? Kuidas mõistame öeldut ristivalguses? Rm 5:11; Hb 9:25-28. _____

Õpetlaste arvamus selle fraasi täpse tähenduse suhtes lahkneb. Ilmselt ei tähenda “teha lepitust” selles mõttes, et nad oleksid surnud teiste pattude eest, samamoodi nagu ei mõeldud seda 3Ms 16. peatükis räägitud pagendussiku [patusiku] kohta, mispuhul öeldi et “tema peal lepitust toimetada” (3Ms 16:10). Pagendussikk, [patusikk], keda kunagi ei ohverdatud (ja kes kujutas Saatanat), ei saanud teha lepitust juhul, kui lepituse all mõistetakse asendusohvrit.

Ilmselt on tegusõnal, mida siin tõlgitakse “toimetama lepitust” siinses kaastekstis laiem tähendus kui seda tavaliselt kasutatakse. Sel juhul peitub vastus selles salmis endas, kus öeldakse, et leviidid, tehes teenistust Iisraeli heaks säästavad neid nuhtlusest. Oma teenimistööga pidid nad aitama iisraellasi kaitsta jumaliku viha eest, millega nad seisnuksid silmitsi siis, kui nad “liginesid pühamule” (4Ms 8:19).

Sellisel teel leviidid, nagu preestridki, rahva heaks midagi, mida inimesed ise teha ei saanud. Sellises mõttes “toimetasid nad Iisraeli eest lepitust”.

Ehkki mitte miski, mida meie teeme, ei saa kuidagi toimetada lepitust, kuidas me siiski – ustavalt oma ülesandeid täites – saame toimida rahva heaks nii nagu leviidid? Mida sa teed oma kohalikus koguduses sellist, mis aitab kogudusel paremini oma ülesannet täita?

Reede 16. oktoober

Edasiseks uurimiseks: Jälgi vana-aja juudi tava “panna käed peale”. Mis näib olevat sellise teguviisi suur mõte? 1Ms 48:8, 9, 13, 14, 17-20; 4Ms 27:18-23, Mt 19:13-15; Ap 13:1-3.

“Juutide jaoks oli see talitus suure tähtsusega. Kui isa õnnistas oma lapsi, asetas ta aukartuses oma käed nende peale. Kui ohvriloom pühendati ohvriks, asetas preestri autoriteeti omav isik oma käed ohvri pea peale. Samuti, kui vennad Antiookias asetasid oma käed Pauluse ja Barnabase peale, palusid nad sellega kinkida Jumalal oma õnnistusi valitud apostlitele nende pühendumises sellele erilisele tööle, milleks nad määratud olid.

Hilisemal ajal hakati ordineerimistalitust käte pealepanemisega mõistma vääriti. Sellele teole omistati õigustamatu tähtsus ning usuti, et ordineeritavale tuleb vägi ordineerimishetkel ning teeb ta kohe kõlbavaks igasuguseks jutlustaja tööks. Nende kahe apostli tööle eraldamise puhul aga pole millegagi viidatud, et neile oleks antud mingi uus omadus ainult käte pealepanemise läbi” (Ellen G. White, *Apostlite teod*. orig lk 162).

Küsimused aruteluks:

1. Mil viisil tegutseb kohalik pastor tänasel päeval leviidi rollis? Kuidas saame toetada pastorit tema töös?

2. Kuidas mõjutab andmine meie suhet Jumalaga? Kuidas on meie sissetulekust osa ära andmine teenimine, usutegu? Miks on väga oluline anda heldelt?

3. Kuidas me mõistame – mida tegi Jeesus ristil meie eest sellist, mida meie ise teha ei saaks? Miks pidi Jeesus surema? Kas siis oma elu reformimine ja käsule kuuletumine ning teiste tingimusteta armastamine pole piisav selleks, et teha meid Jumala ees õigeks?

Kokkuvõte: Vana-aja Iisraeli jumalateenistusvorm erineb kaasaja ilmalikkuse kõrbes oleva koguduse omast, kuid selle põhiolemus on sama. Meile kuuluva materiaalse väärtuse pühendamise, risti tähenduse üle mõtisklemise, palve, meis elava Püha Vaimu valguse peegeldamise ja Issandale täieliku pühendumise näol väljendab kogu jumalateenistus sama piibellikku usku.

4. õppetükk: 17. – 23. oktoober

Pasunad, veri, pilv ja tuli

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2MS 12:1-29; 4Ms 9. ja 10. peatükk; Mt 26:36-43; Lk 22:15, 19, 20; 1Kr 15:52.

Meelespeetav kirjakoht: “Puhastage end vanast haputaignast, et te oleksite uus taigen, nõnda nagu te oletegi hapnemata leivad; sest ka meie paasatall Jeesus Kristus on tapetud” (1Kr 5:7).

Viimasel paasapähal, mida Jeesus sõi koos oma jüngritega, sea-dis Ta sisse Issanda pühaõhtusöömaaaja. Võtnud mõned paasapäha söömaaaja osised, ütles Jeesus: “Võtke, sööge, see on minu ihu!” Ja ta võttis karika ja ütles: “Jooge kõik selle seestest see on minu lepinguveri, mis valatakse paljude eest pattude andeksandmiseks! (Mt 26:26-29). Ning Paulus kirjutas: “Sest iga kord, kui te seda leiba sööte ja karikast joote, kuulutate teie Issanda surma, kuni tema tuleb” (1Kr 11:26).

Issanda pühaõhtusöömaaeg on kristlik paasapäha, Uue Testamendi paralleel Iisraeli vabastamisele Egiptusest. Sellel nädalal vaatame Iisraeli esimest vabastamise aastapäeva. Samuti vaatleme Issanda juhtivat kohalolu iisraellaste leeris, ka hõbepasunaid, mida teatud aegadel puhuti. Samuti vaatleme mõndagi muud kirjapandud seika, mis paljastab Jumala vana-aja rahva olukorra ebaharilikes oludes.

Nagu alati, otsime õppetunde, mida saame loetavast meie päevadega silmitsi seistes – ehkki nende olukord oli vägagi erinev meie omast, õpime katsumustest ja kiusatustest, mis olid neil samasugused kui meil.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 24. oktoobriks.

Pühapäev 18. oktoober

Minu mälestuseks

Loe 4Ms 9:1-5 ja 2Ms 12:1-29. Millised vaimulikud tõed leiame neist aruannetest enda jaoks? Kui sa loed, mõtle näiteks sellistele asjadele nagu kuulekus, arm, lunastus, usk ja hukkamõist.

Oli selle Egiptuses oleku hämmastava öö esimene aastapäev, mil meenutati, kuidas Issanda ingel surmas egptlaste esmasündinud, kuid läks mööda Iisraeli elamutest, mis olid märgitud ohvritalle verrega. Nüüd pidid nad meenutama igal aastal oma erilist Egiptusest vabasamise ööd ning päästet, mida Jumal neile oli valmistanud.

Kuidas mälestavad Jeesuse järelkäijad tänapäeval paasapüha? Lk 22:15, 19, 20. Mida peab see sündmus meile meenutama?

“Kristus oli jõudmas punkti, kus üks vaimulik süsteem läks üle teiseks. Ühe süsteemi suure püha asemele seati teine. Oli saabumas aeg, mil Tema veatu Jumala Tall, pidi ohverdatama patuohvriks. Sellega pidi jõudma lõpule võrdkujude ja tseremooniate süsteem, mis nelja tuhande aasta jooksul oli osutanud Tema surmale. Nüüd kui Jeesus asus oma jüngritega sööma paasatalle, seadis Ta sisse teenistuse, mis pidi meenutama Tema suurt ohvrit. Juutide rahvuspüha pidi igaveseks minevikku vajuma, kuid teenistust, mille Kristus nüüd sisse seadis, pidid Tema järelkäijad läbi viima kõikides maades kõikidel ajastutel. ...

Issanda pühaõhtusöömaaja teenistus pidi hakkama meenutama suurt päästet, mille tõi Kristuse surm...Mälestusteenistuse mõtteks on hoida Tema lepitustöö meie mälus alati värskena” (Ellen G. White, *Ajastute igatsus*. orig lk 652, 653).

Juhtiv kohalolu

Üks imepäraseim kinnitus, mille Issand kõrbes tegi, oli Jumala kohalolu nähtav märk, mis ilmnis väga tähelepanuväärsel viisil: pilv päeval ja tuli öösel.

Mõtles sellele. Umbes nii kaks miljonit inimest elamas viljatus ja ohtlikus kõrbes – nende telklaager pidi küll igas suunas ulatuma kilomeetrite kaugusele. Kuna polnud kiireid ja vahetuid suhtluskanaaleid (raadiot, telefoni, interneti), pidi olema mingi viis, kuidas neile teada anda, millal ja kuhu neil tuli minna.

Loe 4Ms 9:15-23. Kuidas väljendas Jumala kohalolu selline vorm neile Jumala tahet, vähemasti nende liikumiseks vajaliku? _____

Ehkki Issand juhtis Iisraeli nähtava pilve kaudu, ei tähendanud see ometi maanteid, millel hõlpsalt rännata. Jeremija on kirjutanud, et Ta “juhtis meid kõrbes, lagedal ja auklikul maal, põuasel ja süngel maal, kus ei käi mitte keegi ja kus ei ela ükski inimene” (Jr 2:6).

Päeval pilve ja öösel tule olemasolu meenutas ühtlasi väga võimsalt Jumala nende keskel elamist. 4Ms 9:16 kohaselt: “Nõnda oli see alaliselt: seda [kogudusetelki] kattis pilv ja öine tulepaistus”. Vaatamata sellele, kus nad olid, millise katsumusega silmitsi seisis, millist vaenlast võisid kohata, oli seal – taeval hõljumas – nähtav märk Jumala kohalolust nende keskel.

Eks ole imeline! Pilv ja tuli pidanuks kindlasti olema piisav selleks, et nad jäänuks ustavaks, usaldavaks ja Jumalale sõnakuulelikuks, kas jah?

Kui sageli oled sinagi oma elu teeristil lahendusi otsides soovinud, et sinulgi oleks ees pilv päeval ja tuli öösel, mis sind juhataks, on nii? Millised töötused sa siiski leiad Piiblist Jumala valmisoleku kohta meid juhtida ja olla meiega tänagi? Millised valikud saad teha, mis võimaldavad sul olla veel avatum Jumala juhtimisele ja veel teadlikum Tema kohalolust?

Hõbepasunad

Muistsel Iisraelil olid kahesugused pasunad: tavalised jäärasarvest (shofar) ja kaks metallist, hõbedast pasunat, mis kuulusid olulise osana pühamu juurde ja mida puhusid alati preestrid (4Ms 10:8). Viimatinimetatud pasunad olid sepistöö, kumbki välja töödeldud metallitükist. Hõbepasun oli nagu pikk tuub, mis ühest otsast laienes.

Loe 4Ms 10:1-10. Mis eesmärgil selliseid pasunaid puhuti? Millise vaimuliku õppetunni saame selliste pasunate kasutamisest? _____

Hõbepasunate puhumisel oli praktilise rakenduse kõrval veel lisatähendus. Nende puhumist käsitleti “korraldusena”. Sõja korral kinnitas see neile, et nad meenuvad Issandale, nende Jumalale ja nad pääsevad vaenlase käest (salm 9). Seega teenis nende pasunate puhumine eesmärki: “See meenutagu teid teie Jumala ees! Mina olen Issand, teie Jumal!” (s.10).

Vägagi huvitav ju, et kõige Jumala juhtimisest, suunamisest ja kohalolust kõneleva keskel kasutas Issand ka pasunaid selleks, et meenutada Iisraelile Tema kohalolekut ja hoolt. Nii nähtava (pilv ja tuli) kui ka heli (pasunad) kaudu anti neile erilised meeldetuletused Jumala juhtivusest ja kohalolust.

Tänapäeval pole meil pilve, tuld ega hõbepasunaid, mis meenutaksid Jumala juhtimist ja kohalolu. Ometi on meil Uue Testamendi näol teadaanne sellest, mida Jeesus on meie heaks teinud. Mis kinnitab meile Tema armastust ja hoolt, mida vana-aja Iisrael ei suutnud täielikult hinnata. Nad tundsid ainult ettekujutust ja vesipilti sellest, mis on meie ees nüüd reaalsuses – ja selleks on Jumala armastuse tundmine sellisena nagu seda avaldab rist.

Mida tahaksid pigem: kas hõbepasunaid, mis su kõrvus kajaksid või Tema armastuse, iseloomu ja hoolitsuse tundmist, kes “olles Jumala kuju, ei arvanud osaks olla Jumalaga võrdne, vaid loobus iseenese olust, võttes orja kuju, saades inimese sarnaseks; ja ta leiti välimusest inimesena. Ta alandas iseennast, saades kuulekaks surmani, pealegi ristisurmani” (Fl 2:6-8)?

Millise ühe pasuna häält tahaksid sa tõesti kuulda, ja miks?
1Kr 15:52.

Kolmapäev 21. oktoober

“Jää meile silmaks!”

Pärast Saara surma abiellus Aabraham uuesti. Ketuura sünnitas talle mitu poega, kellest ühe nimi oli Midjan (1Ms 25:1-6). Jitro (kandis ka Reueli nime [2 Ms 2:18], Jumala sõber) sai Moosese äiaks siis, kui Mooses abiellus tema tütre Sipporaga. Jitrot nimetatakse ka “Midjani preestriks” (2Ms 18:1) ja ta teenis õiget Jumalat (s.12). Teised Midjani järeltulijad pöörasid Aabrahami usule selja ja hakkasid teenima paganate jumalaid; need rahvad olid sageli Iisraeli vaenlasteks.

Millise palve esitas Mooses Hoobabile (Jitro pojale)? Kuidas Hoobab vastas? 4Ms 10:29-32. _____

Mooses ei pidanud nõu Jumalaga enne, kui ta püüdis veenda Hoobabit Iisraeliga ühinema. Eks olnud Jumala kohalolu, mida väljendas pilvesammas päeval ja tulesammas öösel enam kui küllaldane juhtima väljarändavat rahvast läbi kõrbe? Siin näeme Moosese inimlikku kõhedust väljakutse ees, ning suutmatust meeles hoida, et Jumal, kes lõhestas Punase mere võis samahästi avada tee kõrbes ning varustada neid nii toidu kui ka veega.

Loe Mt 26:36-43. Mida räägib see meile Jeesusest Tema inimlikkuses? _____

Isegi meie Päästja tundis ajuti vajadust inimliku kaasaelamise ja toetuse järele. Ehkki Ta armastas kõiki oma jüngreid, oli Ta eriliselt lähedane Peetruse, Jaakobuse ja Johannesega. Ketsemanis palus Ta tungivalt neil palvetada. Muutmise mäel magas sama kolmik selleasemel, et palvetada. Kuid taevas saatis Moosese ja Eelija Kristust julgustama, et Ta astuks edasi oma lepitussurma poole (Lk 9:28-31). “Nüüd saatis taevas oma saadikud Jeesuse juurde; mitte inglid, vaid inimesed, kes teadsid, mida tähendas kannatus ja valu ning kes tundsid oma kogemustest Kristuse elu katsumusi. Mooses ja Eelija olid olnud Kristuse kaastöölised. Nad olid töötanud koos Kristusega inimkonna lunastamise nimel... Nead lohutasid Teda taevase kaastundega: nad kõnelesid maailma lootusest ja inimolevuse lunastamisest” (Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, orig lk 422, 425).

Ehkki me saame toetuda Issandale, leiame me vägagi sageli, et meid julgustab ja aitab inimlik kaastunne. Lase mõtteist läbi päevad, mil oled saanud erilise õnnistuse kellegi kaudu, kes sulle vajalikul hetkel jagas julgustust ja kaasaelamist. Mis tegi selle abi nii suureks? Kuidas võiksid nüüd omakorda pakkuda lohutust ja julgustust kellelegi, kes seda vajab?

Loe kirjeldust 4Ms 10:11-36 iisraellaste kui Jumala poolt organiseeritud, lepingurahva esimesest rännakust. Milline üks asi paistab silma nende liikumisviisi puhul? Miks peaks see olema nii tähtis? _____

Moosese sõnade kohaselt oli Siinai (Hoorebi) mäe juurest Kaades-Barneani, piirkonnani, mille juurest läinuks Juudamaa lõunapiir, ainult 11-päevane teekond.

Pööra tähelepanu korrapärale. Kolm suguharuväesalka järgnesid pilvele ja seaduselaekale. Siis kandsid leviidid oma vankritel kaaskantava pühamu erinevaid osi. Veel kolm suguharuväesalka järgnes. Siis tulid kehatlased, kes kandsid pühamu esemeid. Järgnes kuus väesalka, kes kaitsesid ülejäänuid rünnaku eest. Kõik oli väga korrustatud. Mõeldes sellele, mis teoksil, oleks juhul, kui asjad oleks jäetud juhuse hooleks, võinud tabada neid tohutu häving.

Kiireim tee Egiptusest Kaananisse läks rannikupiirkonda pidi, “vilistite maa teed” mööda. Kuid Jumal teadis, et nad polnud sõjaks valmis (2Ms 13:17). Järelikult siis, kui pilvesammas andis märku teeale asuda, juhtis see rahva kirde poole Paarani kõrbesse (4Ms 10:11, 12), kolmepäeva tee (s.33). “Tee muutus eespool üha raskemaks. See kulges üle lõhendike ja viljatute mäekühmude...Kaljused mäekurud lähedal ja kaugel olid täis mehi, naisi ja lapsi, vankreid ja voore ning pikki lamba- ja veisekarjade rivisid. Edasimineku oli aeglane ja vaevaline ning kauaaegne leerisolek ei olnud karastanud Iisraeli hulki taluma teekonna ohte ja ebamugavusi” (Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*. orig lk 377).

Loe 4Ms 10:35, 36. Kuidas saaksid rakendada need põhimõtted tänasesse päeva, sinu usuvõitlustesse ja lahingutesse? Küsi endalt sedagi: Miks ei teinud Jumal oma aukartustäratavat väge kasutades lihtsalt hoobilt nende teed neile selgeks ja kergeks? Suutnuks Ta seda ju teha? Kui nii, siis miks Ta nii ei teinud, selle asemel, et panna nad nii raskete katsumuste ette? Kuidas saab siinne vastus aidata sulgi ehk mõista, miks Ta lihtsalt ei tee sinu rada ja rännakut lihtsaks ja takistustevabaks? Räägi hingamispäeval oma vastusest teistele.

Reede, 23. oktoober

Edasiseks uurimiseks: Seisame igal päeval otsuste ees – mõned neist tõsisemad kui teised. Mõtiskle järgnevate töotuste üle Jumala juhtimisega seoses: Ps 31:3; 32:8; 48:15; 78:52; Js 58:10, 11.

“Kui sa oled andnud ennast Jumalale, tegema Tema tööd, pole sul vaja ärevusse sattuda homse ees. Tema, kelle sulane sa oled, teab lõppu algusest. Homse päeva sündmused, mis on sinu silma eest varjul, on nähtavad Tema silmale, kes on kõikvõimas. Kui me võtame oma kätte nende asjade ajamise, mida meil teha tuleb, ja toetume edu saavutamiseks oma tarkusele, võtame enda kanda koorma, mida Jumal ei ole meile andnud, ning püüame seda kanda ilma Tema toeta. Võtame endale kohustuse, mis kuulub Jumalale, ja seame ennast selliselt tegelikult Tema [Jumala] kohale....Ent kui me tõesti usume, et Jumal armastab meid ja teeb meie heaks parima, lakkame tuleviku pärast muretsemast. Me usaldame Jumalat nii nagu laps usaldab armastavat lapsevanemat. Siis kaovad meie mured ja piinad, sest meie tahe neeldub Jumala tahtesse” (Ellen G. White, *Mõtteid Öndsakskiitmise mäelt*. orig lk 100, 101).

Küsimused aruteluks

1. Jagage klassis oma vastuseid neljapäevasele viimasele küsimusele. Miks me seisame silmitsi katsumustega kui Jumal suudaks, nagu näeme, kõrvaldada kõik tõkked? Kuidas aitab arusaamine suurest võitlusest vähemalt osaliselt meil mõista vastust sellele küsimusele? Vaata Iiobi 1. ja 2. peatükki.

2. Arutlege veel inimliku toetuse üle. Milliseid teisi näiteid võid leida Piiblist, kuidas oli inimlik toetus nii oluline ja abistav ühele või teisele Jumalale ustavale inimesele? Mil viisil tegutseb Jumal inimeste vajaduste rahuldamiseks inimliku toetuse kaudu? Kui hästi tegutseb su kohalik kogudus selles vallas?

3. Kuidas saame Issanda pühaõhtusöömaajal osaledes paremini hinnata selle toimingu tähendust? Tuleta mõttes meelde usu kaudu päästmise tõde. Ja seda, kuidas uskumise kaudu, et Jeesus suri meie eest, on meil olemas igavese elu töötus.

Kokkuvõte: Enne lahkumist aastapikkusest telklaagrist Siinai jalamil, pidas Iisrael esimese paasapäeva vabaduses. Jumal soovis, et nad ei unustaks oma imepärast vabastamist Egiptuse orjusest. Rännaku jooksul juhtis Jumal neid pilve ja tulesambast. Rännak toimus korra kohaselt organiseerunuina, hõbepasunate märguande peale ning kõige ees kandsid preestrid seaduselaegast. Pilv juhtis kirde suunas Paarani kõrbesse. Samamoodi tundub Jumala juhtimine meile vahel väga karm. Kuid võtmesõnaks on usaldada Teda, meie kõikteadjat Isa.

5.õppetükk: 24. –30. oktoober

Hädaldamisest ärataganemiseni

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 4Ms 11.-14. ptk.

Meelespeetav kirjakoht: “Tehke kõik nurisemata ja vaidlema-ta, et te oleksite laitmatud ja puhtad, veatud Jumala lapsed keset põik-päist ja rikutud sugupõlve, kelle seas te paistate nagu tähed maail-mas” (Fl 2:14, 15).

Siis, kui pilvesammas kerkis kogudusetelgilt Siinai juures ning preestrid asusid seaduselaekaga minekule, kuulutas Mooses: “Tõuse, Issand, et su vaenlased hajuksid ja su vihamehed põgeneksid su palge eest!” (4Ms 10:35). See oli nagu võiduhüüe ning tohutu suur Iisraeli väesalk asus rõõmsalt teele. Lõpuks olid nad ju teel Tootatud maale!

Püüa kujutleda, mis tähendas omada sellist nähtavat Jumala ko-halolu märki enda keskel! Võiks mõelda, et midagi nii selget ja ilm-set nähes olid nad valmis väga varmalt ja vastuvõtlikult kuuletuma Tema igale korraldusele nii, kuidas nad rändasid nende isadele kaua aega tagasi antud töotuse täitumise poole.

Mõistagi need asjad just nii ei käinud, vähemasti Jumala rahvaga mitte. Sellel nädalal vaatleme ühte segadust teise järel, ühte kahtlu-seväljendust, uskumatust ja tänamatust teise järel. Sedamööda, kui-das neid uurime, hoidkem meeles, kui tähtsad paralleelid võivad siin olla meie jaoks täna, mil me ootame veel suuremate töotuste täitu-mist (Hb 11:40).

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 31. oktoobriks.

Pühapäev, 25. oktoober

Tänamatuse patt

Loe 4Ms 11. ptk. Ja küsi endalt järgmised küsimused:

*** Kuidas räägib see lugu meile, kui oluline on mitte unustada, kuidas on Issand meid möödanikus juhtinud?** _____

*** Kuidas mõistame Issanda toimimisviisi nende suhtes?** _____

*** Mida saame õppida toimunud söögiisu kontrollimise tähtsuse kohta?** _____

Sõna otseses mõttes nimetab heebrea keel neid rahulolematuid isikuid “kurja pomisejateks”. Võime vaid kujutleda, millist “kurja” nad kaeblesid. Võibolla tundsid nad, et Jumal oli juhtinud rahva kõrbes surmavõrku ja mitte töötatud “piima ja mee” maale. Pärast kõiki imetegusid, mille tunnistajaiks nad Egiptuses olid olnud ja pärast Punase mere läbimist, oli nende nurin vastuhakk. Nende mõju võinuks olla noortele inimestele nakkav ja hävitav. Ning Issandast lähtuv tuli hävitas nad, põletades “leeri äärt” (s.1). Ainult Moosese palve nende pärast kustutas tule.

Inimestel ei olnud tegelikult tõelist põhjust oma toiduvaliku üle nuriseda. Mannat sai valmistada mitmel erineval viisil – jahvatada käsikiviga peeneks, peenestada uhmril, seda võis keeta ja küpsetada (2Ms 16:23; 4Ms 11:8). Kindlasti ei valmistanud Jumal, kes lõi nii palju maitsvaid imesid inimkonna jaoks, oma lepingurahva jaoks söögiks midagi vastumeelset. Liiasi oli neil kitsede, lammaste ja kariloomade piima. Sellest valmistasid nad hapupiimapaksu (“võid”, 5Ms 32:14). Mis puudutas lihatoitu, siis erinevad “rahuohvrid” – vande-töötused, tänuohvrid ja vabatahtlikud ohvrid – lõppesid kõik ühise söömaajaga, mispuhul preester, ohverdaja, tema perekond ja sulased ning kutsutud leviidid osalesid. Kahtlemata polnud küsimus näljahädas.

On ütlemine: “Mõtle hoolsalt järele, mida sa palud või mille pärast palvetad, sa võidki seda saada.” Mida see võiks tähendada ja mida saame siit enda jaoks õppida?

Esmaspäev, 26. oktoober

Surve juhtkonnale

Kui Iisrael nii kiiresti ebajumalateenistusse tagasi langes ja kuldvasikat teenis, anus Mooses, et Jumal neile andestaks, kuid “kui mitte”, palus ta, “siis kustuta mind oma raamatust, mille oled kirjutanud” (2Ms 32:32).

Kuidas Mooses reageeris hiljem, kui ta kuulis ja nägi rahvast oma telgiustel “nutmas” ja hüüdmäs: “Kes annaks meile liha süüa?” (4Ms 11:4)? Miks oli tema hoiak õigustamatu? Kuis näeme ilmnemas selle suure Jumala mehe rikutud inimlikku olemust? (s 10 -15). _____

Loe 4Ms 11:21-23. Kuidas lööb jälle läbi Moosese inimlikkus? _____

Moosese vigadest hoolimata ja tema usalduse puudumisele vaatamata aitas Issand kergendada koormat, mida Mooses tundis enda õlul. Ta tegi seda 70 vanema määramisega, kes pidid Moosest tema töös abistama (salmid 16, 17). Kogemus, mille osaliseks 70 said, sarnanes jüngrite kogemusega nelipühil, erinev oli vaid see, et nemad “rääkisid prohvetlikult”. Selliselt austas Jumal neid kogu rahva ees.

“Neid poleks valitud juhul kui Mooses – Jumala headust ja väge kogenud mees – oleks väljendanud oma kogemustele vastavat usku. Tema aga oli oma koormat ja teeneid ülesuurendanud unustades pea-aegu tõsiasja, et ta oli ainult tööriist Jumala käes. Tal ei sobinud sugugi ühineda nurisemisega, mis oli Iisraelile needuseks” (Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*. lk 380).

Loe hoolikalt 4Ms 11:20. Nad olid “põlanud Issandat, kes on teie keskel”. Seega ei tähenda Issanda põlgamine laus-äratagemist või Jumala olemasolu eitamist või enda nime kustutamist kogudusekirjast. Mida me sellest loost õpime – kui kerge on enast petta oma suhetes Jumalasse?

Teisipäev, 27. oktoober

Peresisene tigidus

Sippora, Moosese naine ja nende kaks poega olid jäänud Egiptuse nuhtluste ajaks Sippora isa, “Midjani preestri” juurde. Pärast Iisraeli jõudmist Siinai mäe jalamile, tõi Jitro Sippora ja lapsed Moosese juurde. Sippora märkas, kui kurnatud tema abikaasa oli ning rääkis sellest Jitrole, kes jälgis siis Moosese haldusmeetodit ning soovitas asja ümber organiseerida, määrata juhid tuhande, saja viiekümne ja kümne üle. Ta pakkus välja, et nemad mõistaksid kohut väiksemates asjades. Mooses aga viiks suuremad asjad Issanda ette. Mooses nõustus ning need valitud mehed, “mõistsid rahvale kohut igal ajal” (2Ms 18:13-26). Selline Moosese poolne liigutus ärritas üles Mirjami ja Aaroni armukadeduse.

Loe 4Ms 12.ptk. Millised armetud inimlikud jooned avaldusid Mirjamis ja Aaronis? Kuidas vastandus nende patt Moosese hoiaku ja iseloomuga? Mida räägib see räpane lugu meile sellest, kuidas vaatas Jumal sellistele halbadele hoiakutele, mis neis avaldusid? _____

Tegusõna rääkima (salm 1) või hakkas rääkima on naissooline ainsus, mis väljendab, et 1. salmis algava rünnaku algatajaks oli Mirjam. Ta oli kade Sippora peale ning süüdistas teda Moosese mõjutamises määrata ametisse kohtumõistjad, keda Jitro oli soovitanud. Ta nimetas Sipporat etiooplannaks tõenäoliselt sellepärast, et ta oli tõmmu. Tegelikult oli Sippora midjanlanna, Aabrahami järeltulija Aabrahami poja Midjani kaudu, kes Ketuurast sündis, ning Sippora oli samuti tõelise Jumala teenija. Mõnitav märkus tulenes ka tõsiasi-
jast, et mõned etiooplaste hõimud elasid midjanlaste maa-alal Siinaist idas ning Agabi lahest Araabias ida pool. Teda võis määratlada nii ühe kui teise nimega. Näiteks võib Ameerikas sündinud sakslase järeltulijat nimetada nii sakslaseks kui ka ameeriklaseks. Kuid ilmselg on, et seda nime kasutati laimulises tähenduses.

Jumala väe jõulisest väjendumisest hoolimata lahvatas neis kahes ustavas inimeses väga paha hoiak. Uuri oma südant: millistest pahadest hoiakutest on vaja sind puhastada enne, kui need põhjustavad sinu vaimuliku kokkuvarisemise?

Piiril

Ilmselt oli käes september; viinamarjad olid saanud küpseks ja viigimarjade teine saak oli valminud. Iisraellastest rändajail kulus ainult 11 päeva, et jõuda Kaades-Barneani Kaanani lõunapiiril. Võime vaid ette kujutada tohutut rõõmulainet ja õnne, mis pani rahvahulga lainetama, kui nad liginesid oma unistuste rõõmsale eesmärgile.

Loe 5Ms 1:19-23. Milline viga siin tehti? _____

Loe 4Ms 13. ptk. Ja vasta järgmistele küsimustele:

*** Ehkki Issand nõustus lubama neil maakuulajad välja saata, oli see siiski kompromiss, miks? Millised olid selle kompromissi tulemused?** _____

*** Mida väljendas rahva enamuse reaktsioon, ka pärast kõiki jumaliku väe avaldusi?** _____

Kahtlemata inimesed rõõmustasid, kui nad kuulsid oma uue kodumaa viljakusest. Nad imetlesid hiiglaslikku viinamarjakobarat, mida kaks meest kandsid. Tõepoolest oli see maa nii hea nagu räägitud või isegi parem, kui nad olid suutnud ette kujutada.

Nagu alati on kõigega siin patuses maailmas probleeme, isegi siis, kui Jumal meid juhib. Muidugi teadis Jumal, et need paganarahvad olid seal. Kas heebrealased ei mõelnud, et Issand on juba selle olukorra eest hoolitsenud? Liiati, vaata, mida Ta oli teinud egiptlastega!

Kõigest hoolimata – unustades Jumala jõu ja töötused – nägid nad endi ette kerkivaid takistusi ning Joosua ja Kaalebi anumistele vaatamata täitis teiste maakuulajate jutt neid sünguse ja süüdistustega.

**Kuidas saad sa õppida usaldama Jumalat näiliselt võimatu-
test olukordadest hoolimata? Millised valikud teed sa täna, mis
määravad ära, kuidas sa vastad homme sinu ees seisvatele prob-
leemidele?**

Neljapäev, 29. oktoober

Tagasi Egiptusesse

Loe 4Ms 14. ptk. Milline on võimsaim ja tähtsaim vaimulik õppetund, mille siit loost enda jaoks saad? Mil viisil oled sina teinud seda sama? _____

Kõigist kohutavatest asjades, mida nad ütlesid, oli võibolla kõige halvem see, et nad tahtsid valida juhti, kes viiks nad tagasi Egiptusesse (salmid 3, 4). Kui peame silmas, et Egiptus sümboliseeris patuvangis olekut, surmaahelaid ja võõrandumist Jumalast, ei saa vabandada seda, kuidas see rahvas pärast nii võimsat vabanemist nüüd käitus.

“Ustavusetud maakuulajad mõistsid Joosua ja Kaalebi teravalt hukka ning rahva hulgast hakati nõudma nende kividega surnuks viskamist. Hullunud jõuk haaras kive, et ustavad mehed tappa. Raevunult kiljudes tormasid nad Joosua ja Kaalebi poole, kuid äkki kukkusid kivid käest ning kõik vakatasid otsekui õudusest vallatult. Jumal oli astunud vahele nende mõrvarlike plaane takistama. Tema ligioleku auhiilgus valgustas leegitseva tulena pühamut... ning keegi ei julgenud vastupanu jätkata” (Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*. orig lk 390).

Kuidas näeme isegi siin avaldumas Jumala halastust ja armu inimeste suhtes, kes Talle avalikult vastu hakkasid? _____

Jälgi nende reaktsiooni karistusele, mille nad said. Niisiis, olles põlanud seda, mida Jumal oli neile teha tahtnud, otsustasid nad püüda teha seda ise, mis viis loomulikult lüüasaamiseni. Oh oleksid nad ainult usaldanud Jumalat, kes oli nende heaks juba nii palju teinud, siis oleks nende lüüasaamine ära hoitud. Kurv nagu alati, on patu juures see, et paljud süütud inimesed, kel polnud mingit pistmist vastuhakuga, kannatasid teiste pattude pärast.

Reede, 30. oktoober

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust "Patriarhid ja prohvetid" peatükke "Siinai juurest Kaadesini", lk 376-386 ja "Kaksteist maakuulajat", lk 387-394.

"Kuna need mehed olid kord juba vale hoiaku võtnud, panid nad nüüd visalt vastu Kaalebile, Joosuale, Moosesele ja tegelikult ka Jumalale. Iga uus samm õhutas neis otsustavust Kaananimaa vallutamise iga püüe maha laita. Nad olid valmis väänama õigust selleks, et säilitada oma mahakiskuvat mõju. "See on maa, mis neelab oma elanikud," ütlesid nad. Selline masendav väide oli otsene vale. Maad kuulamas käinud mehed kõnelesid ise enda sõnadele vastu. Nad olid kiitnud maad viljakaks ja heaks ning selle elanikke elujõulisteks. Kui olnuks õige öelda, et maa ebatervislik kliima "neelab oma elanikud", oleks viljakus ja elujõulisus olnud välistatud. Ent siis, kui uskmatuse köidab meeled, võtab Saatan need oma kontrolli alla ja keegi ei tea, mis suunas ta neid viib" (Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*. lk 389).

Küsimused aruteluks:

1. Miks on nii tähtis viljeleda – mistahes olukorraga ka silmitsi seisame – tänulikkuse ja kiituse hoiakut Issanda suhtes? Olukordadest hoolimata on meil ometi asju, mille pärast tänulikud olla, eks ole? Miks on siis nii oluline püsida hea juures ja niimoodi panna vastu hädadele, mis meid kõiki tabavad? Miks on tänulikkus ja kiitusemeel nii tähtis meie usu tugevana hoidmisel?

2. Oled sa kunagi märganud kui nakkavad võivad olla kriitilisus ja nurisemine, kui kergesti saab selline suhtumine sind enda valdusse? Mida peaks see kõnelema meile tõsiasjast, et vajame hoolsalt sõnade kontrollimist, mis meie suust välja tulevad?

3. Mil viisil, kasvõi õrnalt, võime meie, kes ootame Kristuse teist tulekut (mis näib võtvat nii kaua aega) olla ohus ilmutama sama hoiakut, mis meie meelest oli nii vastik tollaste heebrealaste juures?

Kokkuvõte: 11 päeva Siinai ja Kaades-Barnea vahel Kaanani piiril olid Iisraeli ühed halvimal päeval kõrbes. Nuriseti manna pärast, mida oli ülikülluslikult; nuriseti nii, et Mooses palus Jumalal lasta temal surra. Mirjami ja Aaroni terav torge Mooses juhtimise pihta oli järgmine löök allapoole vööd. Lõpuks läks rahvas – pärast halbade maakuulajate aruannet – üle igasuguse piiri, ning tulemuseks oli 40 aastat rännakut kõrbes.

6. õppetükk: 31. oktoober – 6. november

Edasimineku kavandamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 4Ms 15. ptk.; 2Kr 2:15, 16; Gl 3:26-29; Ef 5:2; Kl 3:11.

Meelespeetav kirjakoht: “Ja ma ütlesin kõrbes nende lastele: Ärge käige oma vanemate määruste järgi, ärge pidage nende seadusi ja ärge rüvetage endid nende ebajumalatega! Mina olen Issand, teie Jumal, käige minu määruste järgi, pidage minu seadusi ja täitke neid” (Hs 20:18, 19).

4Ms 15. ptk alguse mässu ja vastuhakku stseenid, häbi ja lüüasamine (amalekkide ja kaananlaste käest) on nüüd vaibunud. Rahvas on rasket teed pidi õppinud, et sõnakuulmatus toob kaasa kannatused.

Rahvahulgad on nüüd teel tagasi kõrbesse, millest nad juba läbi käisid. Ja just siitkohalt avaneb peatükk, mille alguses Issand pöördub Moosese poole: “Räägi Iisraeli lastega ja ütle neile: “Kui te jõuate maale, mille mina teile elamiseks annan...” (s 2).

Suurest tagasilangusest hoolimata oli töotus endiselt kindel: Jumal viib oma rahva Töötatud maale. Selles polnud küsimustki!

Samuti läbime mõned Jumala poolt oma rahvale antud erilised juhtnöörid. Olgu olukorrad kui teistsugused tahes, olgu korraldused nii ainulaadsed kui tahes, neis on vaimulik õppetund ja põhimõtted, mis anti niihästi neile kui meile.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 7. novembriks.

Pühapäev, 1. november

Tänulikkus

Loe 4Ms 15:1-10, 18-21. Milline oli selliste ohvrite eesmärk? Mida need esindasid? Mis eesmärgil toodi õli, jooki ja teravilja?

Heebreakeelne sõna “roahvri” kohta on *minchah*, mis tähendab “kingitus” või “andam”. See hõlmas jahu, oliiviõli ja viina, ning kujutas ohvritooja tänulikkust Jumala õnnistuste suhtes põllult ja viljasaagist (vaata 5Ms 8:18).

4Ms 15. ptk – kaasteksti kohaselt väljendasid need juhised tegelikult töotust nooremale põlvkonnale, et ühel päeval istutavad nad nisu, odra ja muu teravilja põlde oma kodus Kaananimaal. Oma kätega rajavad nad mäekülgedele viinamägesid ja puuviljaaedu, kus kasvavad oliivipuud ning muud viljapuud nagu viigipuud ja granaatõunapuud. Teisisõnu, need vereta ohvrid aitasid osutada materiaalsele õnnistustele, mis saavad nende omaks siis, kui nad jäävad usstavaks. Kahtlemata kätkesid Issandale toodavade ohvrid kõiki neid mõtteid, mis aitasid neil päev päeva järel suunata pilk eesootavale Tootatud maale.

Kuidas seostab apostel Paulus selle mõtte Uue Testamendi ajaga? Rm 12:1; 2Kr 2:15, 16; Ef 5:2. _____

Olgugi nende käesolv olukord raske, soovis Issand, et Tema rahvas arendaks tänulikkust ja kiitusemeelt selle suhtes, mida Tema oli nende heaks teinud ja mida Ta töötas teha neile tulevikus. Kas meie ei peaks arendama sama?

Olgu sinu hädad praegusel hetkel millised tahes, miks on siiski nii oluline hoida mõtted Jumala headusel, armastusel ja hoolitsusel? Kuidas aitab risti silme ees hoidmine sul paremini mõista Jumala armastust ja hoolekannet sinu eest isegi halbadel aegadel? Mille eest saad sa olla tänulik praegu, oma olukorrast hoolimata? Miks on nii tähtis kinnistada oma mõtted sellistele õnnistustele?

Esmaspäev, 2. november

Võõras su väravas

Üks kõige teravamaid mõtteid, millega vana-aja Iisrael tegelema pidi, oli suhtumine võõrastesse, tähendab neisse, kes polnud nende pärinevusliinist ega nende usust.

Millised erilised korraldused anti teise põlvkonna iisraellastele siis, kui nad ootasid Kaananisse asumist? 4Ms 15:14-16. Kuidas avaldub sama põhimõte Uues Testamendis? Gl 3:26-29; Kl 3:11.

“Võõras” ehk võõramaalane [muulane] oli isik, kes elas iisraellaste hulgas ja kes võttis täiesti omaks usu ning, kui ta oli meessoost isik, oli ka kombekohaselt ümberlõigatud. Neid tuli kohelda ja armastada nagu iisraellasi. “Sama seadus ja sama õigus” peab olema “teil ja võõral, kes elab teie juures” (4Ms 15:16). Räägi endi hulka arvamisest!

Esimese templi sisseõnnistamise palves esitas Saalomon Jumalale mitte-iisraellastega seoses ühe eestpalve, mis see oli? 1Kn 8:41-43. Mida ütles Jesaja võõraste kohta, kes soovisid templis Jumalat kummardada? Js 56:6, 7.

Kui mõtelda Jumala plaanile kutsuda oma rahvas välja ja asustada nad Töötatud maale, omandavad need tekstid tervikliku tähenduse. Iisrael pidi säilitama teistest erineva õpetuse ja tõed; õpetuse ja tõed, mis tegid neist Jumala eriesindajad paganlikus maailmas. Kuid samal ajal tuli neil olla avatud ja lugupidav paganate suhtes, kes tahtsid õppida tundma nende Jumalat ja järgida Teda.

Paljuski peab meie kogudus tänapäeval tegema sama. Meil on maailmale õpetada eritõdesid; tõdesid, mida me peame hoidma ja kaitsma, ja ometi samal ajal olema valmis vastu võtma neid, kes otsivad Issanda tundmist ja Tema sõnumit meie päeviks.

Mismoodi võime kalduda olema ligipääsmatud, hukkamõistvad ja süüdistavad nende suhtes, kes ei näe asju nii nagu meie näeme? Kuidas saame vältida sellist suhtumist ja ometi samal ajal kaitsta meile antud tõdesid?

Teisipäev 3. november

Teadmatuse patud

Peame hoidma meeles, et noorem põlvkond, kelle poole Jumal selles peatükis pöördub (4Ms 15), oli sündinud orjuses. Seega oli neid mõjutanud ümbritsev egiptlaste kultuur, samamoodi nagu oli mõjutanud sama kultuur nende vanemaidki. Seetõttu tuli neil palju halbu asju kõrvale heita ning palju häid asju juurde õppida.

Juhul, kui kogudus tuli äratundmisele, et nemad kui üksus olid eksinud Issanda korralduste suhtes, mida tuli neil teha? Mil-le poolest on tähelepanuväärne tõsiasi, et neil tuli tuua “patu” ohver Issandale sellegi eest, mida nad võhiklikkuse tõttu olid tei-nud? 4Ms 15:22-27. _____

Patuohver lepitas nende patu. Põletusohver esindas koguduse pühendumise taaselustumist. Kui huvitav, et Issand tegi vahe asjade vahel, mis olid ettekavatsemata ja nende vahel, mis olid kaalutletud. Samas aga tuli ka asju, mis olid tehtud ettekavatsematult, pidada “pa-tuks” ja need vajasisid lepitust.

Kuidas tagas inimene lepituse oma teadmatuse patule? Kui-das erines see toiming koguduse samasugusest toimingust? 4Ms 15:27-29. _____

“Leidub inimesi, kes on tuttavad Kristuse andestava armukutsega ja kes soovivad ka Jumala lapsed olla, kuid mõistes, et nende iseloom on ebatäiuslik ja elu vigane, kahtlevad, kas nende süda on Püha Vaimu poolt uuendatud. Sellistele ütlesin: Ärge laskuge meeleheitmesse. Me peame sageli Jeesuse jalge ette kummarduma ja oma puuduste ja viga-de pärast nutma, kuid mitte araks muutuma. Isegi kui vaenlane on võit-nud, ei ole Jumal meid kõrvale heitnud, maha jätnud ega tagasi lüka-nud. Ei, Kristus on Jumala paremal käel ja kostab meie eest. Armastu-se jünger Johannes ütles: “Seda ma kirjutan teile, et te ei teeks pattu. Ja kui keegi pattu teeb, siis on meil eestkostja Isa ees, Jeesus Kristus, kes õige on” (Ellen. G. White, *Tee Kristuse juurde*. lk 64).

Kui sageli kaldud sina kahtlema, kas sa oled tõeliselt Püha Vaimu poolt uuendatud? Mis toimus ristil sellist, mis annab sulle julguse edasi tungida, isegi siis, kui sind täidavad kõhklused su isikliku lunastuse suhtes? Vaata Rm 5:6-8.

Trotslikud patud

Loe 4Ms 15:30, 31. Mis on teksil ja millise õppetunni saad siit enda jaoks? Miks näib karistus nii karm? Kus selles kõiges on arm? _____

Heebreakeelne väljend on “ kõrgele tõstetud käega” [nõ. rusikas seljas] – tegemist on jultunud ja vastuhakkava meelsusega. Iisrael patustas Kaadesis tõepoolest Issanda vastu “rusikas seljas”. Kuid Jumal muutis surmanuhtluse pagenduseks kõrbes. Tähelepanu keskmes on mõte, et Issand võtab pattu väga tõsiselt. Sageli on sarnaste juhtumite puhul nagu see siin, tegemist nähtusega, et need, kes pärast vabandavad, vabandavad tegelikult ainult sellepärast, et nad on tabatud, mitte aga pattude enda pärast. Mida saab Issand sellise südamekõlvadusega peale hakata? Tõepoolest tuleb enne, kui patt andestatud saab, seda kahetseda.

Loe 4Ms 15:32-36. Mis sa arvad, miks pidi kogu kogudus Issanda korraldusel osalema hukkamistöös? Millise vaimuliku õppetunnis siit saame? _____

Teatud osale iisarellastest oli kindlasti väga raske visata kividega surnuks oma kaaslasi. Ilmselt püüdis Jumal oma rahvale näidata, kui tõsine asi on patt. “Patu palk on surm” (Rm 6:23). Võibolla otsis Ta ka võimalust näidata neile nende kogukonna terviklikku olemust ning seda, et see, mida nemad tegid, mõjutas ka nende ümberkaudseid. See, mida igaüks eraldi tegi, mõjutas ikkagi terviku heakäekäiku. Liiati, üks oli ju mõnede inimeste hädaldamise pärast kogu leer pidanud jääma kõrbesse kannatama?

Kristlastena peaksime mõistma selgelt tõsiasja, et meie teod, olgu need head või halvad, mõjutavad teisi samamoodi nagu meid endidki.

Ehkki vana-aja Iisraeli teokraatia puhul järgnes surm sageli vahetult, ei peaks me janditama. Ehkki meid eksimuste pärast kohe vahetult surnuks ei lööda, ei tähenda see, et me ühel päeval ei lõikaks seda, mida oleme külvanud.

Kuivõrd tahtlik oled sa oma patte kahetsema, üles tunnistama ja möönma? Või, teisest küljest – kui sageli leiad sa end ühel või teisel põhjusel õigustamas oma patte? Miks on see vaimulikult väga ohtlik?

Neljapäev, 5. november

Hõlmatutid

Juhul, kui sa oled näinud kunagi ortodokseid juute, oled ehk märganud neil mingeid tutte. Tutikeste päritolu tuleneb Piiblist.

Millise juhise – nende riietuse lisa suhtes - andis Issand Moosesele edasiütlemiseks igale iisraellasele? 4Ms 15:38. _____

Ilmselt oli erinevat värvi tuttide lisamine riietusesemetele vana-aja Lähis-Ida rahvaste juures tavaline asi, ning Jumal võttis sama kombe üle. Sinisest lõngast tehtud “narmad” või tutid paigutati pealisrüü nelja nurka. Kaasaegsel palvesallil oli neli tutti – üks igas nurgas, mis sõlmiti traditsioonilise valge ja sinise lõngaga.

Mis põhjusel kästi kanda hõlmatutte? See tähendab, mida soovis Jumal iisarellastel sel teel meeles hoida? 4Ms 15:39-41.

Sõna “pidage siis meeles” esineb selles salmis kahel korral. Iga kord, kui iisraellane tutte nägi, pidi talle “meenuma”, et tuleb täita “kõiki mu [Issanda] käske” ja olla “pühad oma Jumala ees” (s. 40). Olles kiusatud järgima teisi jumalaid – vaimulik abielurikkumine – pidid sinised hõlmatutid kutsuma nad tagasi Jumalale antud truudusevande juurde, Jumala juurde, kes oli toonud kogu rahva välja Egiptuse orjusest (s. 41).

Nii et ehkki Jumala kohalolu nende keskel oli nii tähelepanuväärselt nähtav, tahtis Issand anda neile veel midagi, mis vahetult aitaks neil meeles pidada seda, mida neil oli vaja pidada.

Ehkki me tänapäeval ei kanna hõlmatutte, on meil midagi veel võimsamat: Kristuse rist, mis peaks alati meile meelde tuletama patu hinda, meie lunastamise hinda ja töotust lunastada kõik, kes usu kaudu toetuvad Jeesuse teenetele ning kes “taotlevad rahu kõikidega ja pühitsust, milleta keegi ei saa näha Issandat” (Hb 12:14).

Kuidas aitavad Jeesuse sõnad “valvake igal ajal” meeles hoida sul seda, mida Jumal on sinu heaks teinud ja mida Tema sinult vastu ootab?

Reede, 6. november

Edasiseks uurimiseks: “Tema ustavusest tunnistamine on jumalik vahend Kristuse tutvustamiseks maailmale. Me peame tunnistama Tema armust nii nagu tunnistasid pühad mehed vanal ajal; kuid kõige mõjuvam tunnistus on isiklik kogemus. Me oleme Jumala tunnistajad, kui meie elu kõneleb jumalikust väest. Iga inimese elu on teistest erinev ning ühe inimese kogemused erinevad oluliselt teiste omast. Jumal soovib, et meie tänu Talle oleks isikupärane. Kui kallite tunnistustega Tema armust liitub Kristusesarnane elu, on tegemist vastupandmatu väega, mis päästab inimesi” (Ellen G. White, *Ajastute igatsus*. lk 347).

Küsimused aruteluks:

1. Pööra pilk ülalolevale Ellen G. White’i tsitaadile. Mida ta ütleb? Millise olulise põhimõtte siit leiame? Kuidas mõistad sa mõtet, et meie tänu Jumalale “kristliku elu kaudu” on võimas tunnistus teiste päästmiseks?

2. Milline on sinu kogemus – mida on tänu ja kiituse toomine Issandale andnud sulle Issandaga koos käimise teel? Miks on selline hoiak väga tähtis?

3. Peatu pikemalt esmaspäevase õppetunni juures, kus räägitakse, kuidas pidid iisarellased kohtlema võõraid. Millise õppetunni saame siit enda jaoks veel? Kuidas kohtleme inimesi, kes ei ole sama usku nagu meie; neid, kes esitavad vaateid, mida meie peame väärateks? Kuidas me *peaksime* neid kohtlema? Samas, kuidas näitame neile, et see, mida meie usume, on asi, mida ka nemad peavad teadma, ilma et peaksime ennast kuidagi ülemaks? Millise õppetunni saame iisraellastelt selles vallas õppida?

4. Mida saame me kogudusena teha, et aidata üksteisel meeles pidada, mida Jumal on meie heaks teinud, kuid ka seda, mida Ta soovib, et meie omakorda teeksime? Kuidas aitab Issanda pühaõhtusöömaeg meil meeles pidada Jeesust?

Kokkuvõte: Ehkki see esimene põlvkond mõisteti rändama kõrbes surmani, julgustas Issand nende lapsi vaatama ettepoole, Kaananile. Sellest tulenes Jumala järgmine juhtnõor ohvrite kohta, armastav suhtumine usku pöördunud võõrastesse, juhised, kuidas käituda tahtmatu ja avalikult trostliku patuga ning viimaks korraldus paigutada riietele hõlmatutid, mis meenutaksid neile Jumala korraldusi ja seda, et nende kuuletumine Tema sõnale on ainus tegelik tee õnnele.

7. õppetükk: 7.–13. november

Võimuvõitlus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 17:10–17; 4Ms 16, 17; Js 4:3–9; Mt 26:13; Lk 22:19.

Meelespeetav salm: „Uhkus on enne langust ja kõrkus enne komistust“ (Õp 16:18).

Rahva südames kipitas veel halvasti varjatud viha Moosese ja Aaroni vastu. Otsus, et nad peavad kõrbes rändama seni, kuni esimene Egiptusest väljarännanute põlvkond on surnud, oli paljude jaoks raskem, kui nad taluda suutsid. Selle asemel, et alistuda Jumala tahetele, hakati välja mõtlema plaani, kuidas kahest vennast vabaneda, justkui oleksid need kaks meest ja mitte Jumal vastutav käesoleva olukorra eest.

„Selle liikumise juhiks oli leviit Korah, kes oli Kehati suguvõsast ja Moosese onupoeg. Korah oli võimekas ja mõjukas mees. Ehkki talle oli määratud osa pühamuteenistuses, oli temas saanud maad rahulolematuse seisusega Juba mõnda aega oli ta salaja Moosese ja Aaroni autoriteedile vastupanu osutanud Tasapisi aga hakkas ta valmistuma nii tsiviil- kui vaimuliku võimu kukutamiseks“ (Ellen G. White, *Patriarhid ja Prohvetid*. lk 395).

Selle nädala õppeaine peaks meile meelde tuletama, et inimsüda on rikutud. Kui inimene hellitab endas uhkust, kadedust ja võimuiha, võivad need avalduda võikal viisil. Jumal üksi teab, kui palju valu, kannatusi ja kaotusi on tulnud ja tuleb sellest, kui inimesed, kes on teadlikud nende omaduste halvast mõjust, lasevad neil kibedatel seemnetel vilja kanda. Õppigem nendest vigadest ja hoidugem ise sarnaste kordamisest.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 14. novembriks.

Pühapäev, 8. november

(Jälle) mäss

Loe 4Ms 16:1–3. Loe hoolikalt mässaja sõnu Moosesele. Misguseid valesid siit leida võib? _____

Mooses reaktioon sellele rünnakule (s 4) näitab ilmekalt, kui pettunud ta sellise valesüüdistuse pärast oli, kuuldes seda inimeste käest, kes oleksid pidanud paremini teadma. „Nad olid saanud eesõiguse minna koos Moosesega mäele ning näinud seal Jumala auhiilgust. /—/ Rahva heaolu taotlemise nimel sosistasid nad algul rahulolematuid mõtteid üksteisele ja siis Iisraeli peameestele. Peamehed kuulasid sosistamist nii meelsasti, et vandeseltslased julgesid minna järjest kaugemale, kuni uskusid, et innukus Jumala töö heaks ajendas neid tegutsema“ (Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*. lk 396).

Me oleme siin tunnistajaks Saatana esimese patu kordumisele. Hoolimata sellest, kui kiidetud need mehed olid või kui kõrgetel positsioonidel nad olid, ei olnud see nende jaoks piisav. Nad tahtsid enamat.

Kui hoolikad me peaksime olema!

Mis oli veel nende meeste mässu taga? Mille poolest olid need süüdistused täiesti valed? (4Ms 16:12–14) _____

Nende meeste sõnad, et Egiptus on maa, mis voolab piima ja mett, on lausa uskumatud. On hämmastav, et patt suutis muuta nende mõtteid nii, et maa, kus nad olid orjuses ja ikkes, oli nende meelest nüüd selline, millest rääkida Jumala töötatud maa võtmes!

Mil viisil me petame endid, mil viisil õigustame või selgitame oma patte ja valesid tegusid? Kuidas saaksime end selle kurva ja ohtliku vaimuliku lõksu eest kaitsta?

Kui Jumal loob midagi uut

Vaata Moosese vastust neile meestele (4Ms 16:4–11). Vaatamata nende kõrgele kohtadele soovisid nad enamat. Mooses nägi neid läbi.

Mis veelgi olulisem: kui sa kuulad nende sõnu, tundub, et nad mässavad Moosese ja Aaroni vastu, justkui oleksid need kaks meest võimu vägivaldselt enda kätte haaranud, nagu oleksid nad oma piiridest üle astunud ja ise end kellegi teise koha peale upitanud. Mässajate süüdistuse kohaselt oleksid nagu Mooses ja Aaron neid kõrbesse viinud ja tapnud.

Kelle vastu nad tegelikult mässasid? 4Ms 16:11.

Taas paneb mõtlema, kuidas need mehed selliste süüdistuste peale tulid. Kelle vägi tegi Punase mere kaheks – Jumala, Moosese või Aaroni? Kes andis neile igal hommikul värsket mannat – Jumal, Mooses või Aaron? Kes oli nende juures päeval pilve- ja öösel tulesambas – Jumal, Mooses või Aaron? On isegi raske ette kujutada, kuidas nad võisid kõike seda teades ja kogedes käituda nii, nagu nad käitusid.

Loe 4Ms 16:15–35. Pane tähele Moosese sõnu salmides 28–30. Missugune mõte annab meile teada tegeliku probleemi? ____

Mõtle nende olukorrale. Kui need mehed oleksid suutnud ässitada ulatuslikumale mässule, kes teab, kui õudseid vilju see oleks kandnud. Iisraeli lastel oli niigi raske Jumalasse juurduda, nagu nad oleksid pidanud tegema; nad oleksid Temast täiesti eemale läinud. Nad pidid ju teadma, et Jumal kontrollib olukordi, et Jumal on see, kes neid juhib, et Mooses ja Aaron teevad vaid seda, mida Jumal käskis neil teha ega tegutsenud enda juhtnööride kohaselt. Kõik see oleks pidanud olema ilmne, kuid patul on võim meie meeltesse pilvi koguda. Kui keegi on hellitanud endas mässumeelsust, on seda raske maha suruda ja sageli hakkab see inertsist liikuma.

Kui aldis oled sina kadedusele nende suhtes, kes on võimupositsioonil sinu üle? Mida saad õppida Kristuse eestkujust sellist, mis aitaks sul sellest hävitavast tundest võitu saada?

Teisipäev, 10. november

Mälestusmärgid

Arheoloogilistel väljakaevamistel Palestiinas ei ole välja tulnud palju *kirjutatud* materjale (kui välja arvata Surnumere rullid), siiski on Pühakirjas palju viiteid erinevatele mälestusmärkidele, mis meenutavad Iisraelile pidevalt nende tähendust. Näiteks 1Ms 28:11–22 püstitas Jaakob kivist mälestussamba, et meeles pidada lepingutõotust, mille Jumal tema ja tema järglastega tegi.

Kuidas peeti meeles seda kohutavad mässu Moosese ja Aaroni vastu? 4Ms 17:1–5. Mida pidi see mälestus neile eriliselt meenutama? _____

Suurem osa Vanas Testamendis mainitud mälestusmärkidest on Jumala tahte meenutamiseks, Tema headuse, armu ja lepinguõnnistuste meenutamiseks. Need viitasid Jumalale, ülespoole. Näiteks vikerkaar pärast veeuputust (1Ms 9:13), ümberlõikamine (1Ms 17:10–17), paasapüha (4Ms 9:1–14), nende riiete sinised tutid (4Ms 15:38–41) või mälestussambad, mille Joosua Jordani jõe ületamisel püstitas (Jos 4:3–9).

Vastandina olid vasksuitsutuspannid templi eesõues *ennetav* mälestusmärk, hoiatamas võõrast või Aaronist mitte põlvnevaid, et nad ei püüaks õõnestada preesterkonda. Laiemas tähenduses meenutas see inimestele, mis juhtus, kui inimesed, selgitades oma auahnust, ambitsoone ja võimuiha, mässasid Jumala vastu. See mälestus hoiatas inimesi, et ei „juhtuks nõnda nagu Korahi ja tema jõuguga“ (4Ms 17:5).

Missuguseid mälestusmärke veel Piiblist leida võib ja mis on nende eesmärk? Vaata nt 2Ms 20:8–11, 4Ms 31:54, Mt 26:13, Lk 22:19. Mil moel olid loomohvrid mälestusmärgiks? _____

Mille kohta Jumalast ja Tema töotustest vajad sina pidevat meeldetuletust? Miks on oluline, et hoiaksid neid töotusi pidevalt enda mõtetes?

Kolmapäev, 11. november

Surnute ja elavate vahel

Võiks arvata, et Korahile, Daatanile ja Abiramile ning 250 mehele osaks langenud karistus kainestas terve kõrbekoguduse. Tuli langetas taevast ja põletas ühed, maa avanen ja neelas teised. Mida enamat oleks saanud Issand teha, näitamaks oma õiglast meelepaha sellise mässu ja taganemise suhtes?

Loe 4Ms 17:6–15. Mida peaksid need salmid meile langenud inimloomuse kohta rääkima? Kuidas peegeldas nende süüdistus sedasama vaimsust, millega Korah ja teised olid just lagedale tulnud? _____

See lugu peaks meile näitama, et mässumeelsus rahva hulgast ei kadunud koos Korahiga. See jäi laagrisse, isegi pärast seda, mis äsja oli sündinud. On raske mõista, kuidas keegi sai üldse nii toimida pärast seda, mida nad just olid näinud. See näitab meile selgelt, et kui me kord oleme mässu ja taganemise teele libisenud, võime endid leida tegemas hullumeelseid ja mõistusevastaseid tegusid. See näitab, kui oluline on, et me Jumala armust ja Tema töotustele tuginedes (1Kr 10:13, Fl 1:6) sureksime neile tunnetele enne, kui need meid hukatusse viivad.

Loe 4Ms 17:13. Mida tähendab mõte, et Aaron seisab elavate ja surnute vahel? Kuidas saame sellest pildist aimu selle kohta, mida Jeesus on meie heaks teinud? _____

Siin maailmas on vaid kahesuguseid inimesi: surnud ja elavad, mitte füüsiliselt surnud, vaid vaimulikult. „Kes temasse usub, selle üle ei mõisteta kohut, ja kes ei usu, selle üle on kohus juba mõistetud, sest ta ei ole uskunud Jumala ainusündinud Poja nimesse“ (Jh 3:18). Jeesus seisab surnute ja elavate vahel; Tema on piirjoon, üleminekupunkt nende kahe vahel. Vaid Tema läbi saame minna surmast ellu.

Kas sina oled elavate seas? Selgita oma vastust.

Neljapäev, 12. november

Aaroni kepp haljendab

Kuigi Korahi algatatud mässu tõttu olid tuhanded surnud, teadis Jumal, et preesterkonna kui juhtide mure ei ole veel lahendatud. Vaatamata kõigele, mis Jumal oli juba teinud – võimas ja valulik kohtumõistmine mässajate üle –, pidi Jumal teadma, et inimesed olid ikka veel rahutud. Ta oleks võinud oma kohtumõistmisega kõik laiali lüüa, kuid see ei olnud Tema eesmärk. Ka pärast kõike juhtunut oli Issand siiski veel tahtlik nende inimestega töötama ja ilmutama neile oma päästvat armu.

Loe 4Ms 17:16–28 ja vasta järgmistele küsimustele:

*** Mis oli selle katsumuse põhjus?** _____

*** Kuidas oli see katsumus tulevaste mässude ja lõpliku huk-**
kumise ennetusvahend? _____

*** Kuidas ilmneb inimeste reaktsioonist arusaamine, et nad**
olid viimaks aru saanud, et vaid teatud inimesed võivad olla preest-
rid? _____

Aaroni õitsva ja haljendava kepi imet ei olnud võimalik eitada. Iisraellased pidid tunnistama, et Jumal lõi selle ime seaduselaeka juures, et selle imega seadis Ta lõplikult Aaroni ja tema järeltulijad Issanda templi preestriteks. Tragöödia seisnes selles, et sellesse punkti jõudmine maksis väga palju kannatusi. Hämmastav on see, et Jumal oli tahtlik oma rahva õigele rajale juhutamiseks veel nii paju tegema.

Meil on lihtne juute hukka mõista. Aga mis muutub, kui me
vaatame endale otsa, igaüks ise (2Kr 3:15)? Miks on sageli nii
raske õppida seda, mida Jumal tahab meile õpetada? Miks on nii,
et kuigi meile on antud Jumala armu ja armastuse kohta piisa-
valt tõendeid, ei suuda me Teda siiski usaldada? Miks me teeme
ikka ja jälle samu vigu? Ja mis veelgi olulisem: miks on nii oluli-
ne, et me ei õigustaks oma vigu?

Reede, 13. november

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Patriarhid ja prohvetid“ peatükki „Korahi mäss“ (lk 395–405).

„Ma kahtlen, kas tõeline mäss on üldse ravitav Mäss ja taganemine on selles samas õhus, mida me sisse hingame. See mõjutab meid, kui me just ei klammerdu oma abitu hingega Kristuse külge. Kui inimesi võib nii hõlpsasti eksiteele juhtida, kuidas nad jäävad seisma siis, kui Saatan esineb kristusena ja teeb imesid? Kes jääb tema valetegude peale seisma? Kui Saatan väidab, et ta on Kristus ja teeb silmnähtavalt Kristuse tegusid? Mis hoiab Jumala inimesi tagasi mitte vandumast truudust valekristusele? „Ärge minge teda vaatama.“ Me peame oma doktriine selgelt mõistma. Inimesed, kes õpetavad tõde, peavad olema kindlal alusel, siis peab nende laev vastu tormis ja marus, kuna ankur hoiab neid kindlalt paigas. Pettused suurenevad ja me peame mässu nimetama selle õige nimega. Me peame seisma täies sõjavarustuses“ (*SPA Piiblikommentaariid*. Ellen G. White'i kommentaariid, vol 1, lk 1114).

Küsimused aruteluks:

1. Mil viisil patt meid petab? Kuidas saame teada, kas me oleme eksiteel? (Kas pole mitte patu pettuse üks osa see, et see paneb meid mõtlema, et tegelikult me ei ole eksituses?) Mis roll on Piiblil sellele küsimusele vastamisel? Kuidas saavad ka teised meid aidata?

2. Sel nädalal õpitud mäss oli väga avalik ja otsene, kuid mil muul moel saab seesama vaimsus meie seas levida? Kuidas me selle endi keskel ära tunneme, eriti kui me oleme pettuseudus, mis sunnib meid mõtlema, et me tegelikult ei mässa, vaid seisame selle eest, mis on õige? Kuidas tunda ära see erinevus?

3. Miks on mälestusmärgid nii olulised, olgu need siis religioossed või ilmalikud? Missugused ilmalikud mälestusmärgid on omaled sinu kultuurile ja mida need esindavad?

Kokkuvõte: Korahi ja tema kaaslaste mäss Moosese ja Aaroni vastu oli nii sügaval nende sees, et Jumal pidi nemad ja nende järglased maavärina, tule ja needusega hävitama. Kirjapandu peaks olema meile hoiatuseks kadeduse ja auahnuse vastu, nii nagu olid vasksuutsutuspännid altaril. Kui me palvetame oma juhtide eest ja hindame seda, mida Jumal on teinud nende ja meie heaks, hoidume eemale koguduse siseheitlustest, mis ründasid vana Iisraeli Korahi ülestõusu ajal.

8. õppetükk: 14.–20. november

Preestrid ja leviidid

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 4Ms 8, 18, 19, 1Pt 2:9; Ilm 14:6–12

Meelespeetav salm: „Ja Issand ütles Aaronile: „Mina olen su omand ja su pärisosa Iisraeli laste seas“ (4Ms 18:20).

Pärast Korahi mässu ja rahva proovilepanekut tekkis vajadus rõhutada erinevust preestrite ja leviitide rolli vahel. Mõlemal olid oma ülesanded ja Issand tõmbas nende vahele selge eraldusjoone. Ja kui- gi need ülesanded ning rollid on ammu iganenud, on seal siiski õpetunde, mida saame oma tänapäeva elus kasutada.

Pööra tähelepanu sellele, kui pühad ja pühalikud olid need rollid. Me võime õppida, kuidas meie peaksime püha vastutust ja meile usaldatud osa tõsiselt võtma.

Pane tähele ka seda, kui üksteisest sõltuvad need inimesed olid nii üksteisega suheldes, aga ka rahvuse kui tervikuna. Me saame siit enda jaoks paralleele tõmmata nii üksikisikute kui kogudusena.

Ole tähelepanelik ka nendes peatükkides kirjeldatud armu suhtes, eriti nendele inimestele antud andide osas, mida ei antud neile mitte nende teenete eest. Need positsioonid said toonastele inimestele osaks vaid seetõttu, et Jumal andis need neile; neil ei olnud neile ameteile pärilikku õigust ega isiklikku õigust.

See on võimas sümbol evangeeliumist.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 21. novembriks.

Pühapäev, 15. november

Tööosakond

„Ja kui te nüüd tõesti kuulate minu häält ja peate minu lepingut, siis te olete minu omand kõigi rahvaste hulgast, sest minu päralt on kogu maailm. Te olete mulle preestrite kuningriigiks ja pühaks rahvaks. Need on sõnad, mis sa pead Iisraeli lastele rääkima!“ (2Ms 19:5, 6).

Kuidas saaksime neid sõnu endale kohandada kogudusena, keda on kutsutud maailmale sõnumit viima? Kas see on tingimusteta kutse? Vt 1Pt 2:9; Ilm 14:6–12. _____

4Ms 18:1 tahtis Jumal anda teenijatele kinnituse, et nad ei sure, kuid nad peavad lähenema pühamule eriliselt valitud preestrite kaudu, kes töötavad vahendajatena inimeste ja Jumala vahel. Preestrid, kes olid erandatud Leevi suguharust, vastutasid selle eest, et ükski selleks mitte volitatud isik ei läheneks käsulaekale, ja valvasid seda. See vaigistas koguduse hirme, et kõige pühamale paigale lähenedes riskivad nad eluga.

Loe 4Ms 18:1–7. Kuidas eristati neile meestele antud ülesandeid? _____

Me peame siin olulise asjana tähele panema, et kuigi terve rahvas oli „püha preesterkond“, võisid vaid teatud inimesed teatud rolle kanda, nagu siin tuuakse välja leviitide osa ja Aaroni perele antud ülesanded, aga ka erisused leviitide ja Aaroni pere vahel omakorda. Uue Testamendi ajal on pärilikud rollid ilmselgelt tühistatud, siiski leiame ka siit rollide erisusi koguduses (1Kr 12:28–31, Ef 4:11).

Mis on sinu anded ja kuidas sa saaksid neid paremini oma kohaliku koguduse teenimises kasutada?

Esmaspäev, 16. november

Jumaliku teenistuse and

Kui me loeme 4Ms 18:1–7 Jumala juhtnööre, tõuseb esile paar punkti. Esiteks, Issand teeb selgeks, et Tema on see, kes inimesi nendele kohtadele määrab. Ehk rõhutas Ta seda eelnenud probleemide pärast, mitte ainult Korahi ja tema kaaslaste, vaid ka Mirjami ja Aaroni pärast. Nüüd ei tekiks isegi mingit küsimust, miks need ülesanded just neile inimestele anti. Sellepärast, et Jumal asetas need inimesed nendele kohtadele – ja kõik.

Pane tähele põhjust, miks Jumal tahtis sellist eraldusjoont. Sellepärast, et Tema viha ei tabaks enam Iisraeli lapsi (s 5). Siin näeme taas Jumala armu isegi sellise võimsa kohtumõistmise keskel. Jumal otsib võimalusi oma rahva päästmiseks, mitte nende hukkamõistmiseks ja hävitamiseks. Terve päästeplaan, algusest lõpuni, ilmutab Jumala soovi päästa langenud ja patune inimene hävingust, mille patt endaga kaasa toob (Jh 3:16–18).

Missugust sõna kasutatakse, kirjeldades leviite kui preesterkonda ja mida tähendas preesterlus Aaroni perekonna jaoks? Mida peaksime siit õppima? _____

Kui sa mõtled kingitusele, mõtled millelegi, mida sa ei ole ära teeninud – see on sinu kellegi armust. See oli neile inimestele antud eesõigus, nad ei saanud seda enda teenete tõttu, vaid Jumala armust ja hoolest. Jumal vajas kedagi oma tööd tegema ja oma jumalikus tarkuses valis Ta just leviidid.

Muidugi kaasnesid selle püha ülesandega ka vastutused. Sinna olid kaasatud elu ja surma küsimus, nii füüsilises kui vaimses mõttes, kuna käsulaegas asus kohas, mis oli Jumala eluase maa peal. Pühamu oli sümbol sellest, mida Jeesus siin maa peal teeb ja missugune on Tema teenistus taevas (Hb 9). Nendes esemetes ja varjudes peegeldus Kolgata miniatuur. Kaalul oli hingede saatus. Sellest tuleks ka nendele meestele antud ülesande pühalikkus.

Mõtle kaasasündinud annetele, mis iganes need on. Hoolimata sellest, kui palju tööd sa nende arendamiseks teed, on nad siiski samad – kingitus, mille Jumal on sulle kinkinud. Mida sa nendega peale hakkad? Kas sa kasutad neid enda või teiste hüvanguks või Jumala töö edendamiseks? Kas sa vajad tõsist sisevaatlust ja ehk muutustki?

Teisipäev, 17. november

Pühamu tugi

Olles eristanud kaks rühma usutöölisi, annab Issand järgmisena juhised nende majandusliku toetamise tarvis. Nende töö oli ilmselgelt *täisajaga* töö. See tähendab, et nad ei „hoolitsenud toidulauda-de eest“ (Ap 6:2), et endid ülal pidada. Nende elatus pidi tulema kuskilt mujalt.

Loe 4Ms 18:8–20. Missugused tõigad on sinu meelest kõige asjakohasemad? _____

Nendes salmides on palju huvitavaid mõtteid. Pane näiteks tähele, kui lähedalt seostab Jumal annid, mis tuuakse Temale, nende andidega, mis toodi preesterkonnale. See tähendab: kuigi annid ja ohverdused toodi Temale, andis Ta need preestritele. Seega – tuues ande Issandale, toodi neid samas ka preestritele. See näitab tihedat sidet Issanda ja preestrite vahel, kes teenisid vahendajatena inimeste ja Jumala vahel.

Samas võime näha ka preestrite inimlikkust. Kuigi nad olid eelisõigusega positsioonil, sõltusid nad elatuse hankimisel siiski inimestest, keda nad teenisid. Pole kahtlustki, et kui inimesed tõid neile oma parima õli, veini, rasva ja nii edasi, tuletas see preestritele pidevalt meelde nende kohustust neid inimesi ustavalt teenida ega võtta neile antud positsiooni enesestmõistetavusena.

Lapse või looma lunastamine raha eest oli üks viise, kuidas Issand õpetas Iisraelile asenduse põhimõtet. Ühel päeval tulevikus annab Kristus oma elu asendusohvrina patuste eest (vt 1Pt 1:18, 19). Igale ohvrile lisatud sool oli sümbol Jumala igavesest lepingust oma rahvaga (vt 3Ms 2:13).

Missugused on sinu pühad kohustused? Kui ustav oled sa ülesannetes, mis teised on sulle usaldanud? Kuidas saaksid sa olla veel ustavam oma kohustuste täitmisel?

Kolmapäev, 18. november

Kümniseplaan

Kuigi Leevi suguharul ei olnud maad, anti neile 48 linna, millest 13 olid preestrite perekondadele (Jos 21:19, 41). Jumal ütles, et Tema on nende pärisosa (4Ms 18:20).

Mis plaan oli Jumalal, lisaks pühamuandide osale, preestrite ja leviitide ülalpidamiseks? 4Ms 18:21–32. _____

Oma sissetulekust kümnise eraldamine Jumalale (3Ms 27:30) oli vana komme. Piiblis mainitakse seda esimest korda, kui Aabraham maksis kümnist Melkisedekile, Salemi kuningas-preestrile (1Ms 14:18–20, Hb 7:1, 2). Jaakob lubas Issandale, et ta annab tagasi kümnendiku kõigest, mida ta tulevikus teenib (1Ms 28:22). Nüüd kohandab Jumal kümnise andmise Iisraelile, tagades sellega ülalpidamise tervele Leevi suguharule – kaasa arvatud preestrite predele.

Kui leviidid, kellele kümnist maksti, maksid ka ise kümnist, läks see Aaronile. Leviidid pidid andma parima osa sellest, mida nad kümnisenä said. Seega, see kümnist ei läinud mitte ainult preestrikonna toetamiseks, see andis neile võimaluse tunnetada oma sõltuvust Jumalast ja kinnistada teadmist, et kõik, mis neil oli, oli Jumalalt. Ka nemad pidid oma tänu näitama, andes ustavalt kümnist kümnisest. Kui inimesed peavad pidevalt meenutama oma sõltuvust Jumalast, kui palju enam peavad seda tunnetama leviidid?

Loe 4Ms 18:32. Mida peaksime sellest salmist meelde jätma, pidades silmas nende kutsumuse pühalikkust? _____

Selles jumalikus plaanis oli igaühel oma osa, igaühel oli midagi teha. Preestritel ja leviitidel oli oma püha kohus teenistuse ja pühamu eest hoolitsemisel, inimestel oli oma ülesanne: maksta ustavalt kümnist. Kümnist oli väike osa, arvestades seda, mida preestrid ja leviidid nende jaoks tegid. Teatud mõtted olid kõik osapooled üksteisest sõltuvuses ja kõik koos sõltuvuses Jumalast.

Punane lehm

Veatu punase lehma ohverdamine, kes ei olnud kunagi iket kandnud, oli Iisraeli pühamusüsteemi veidraim riitus (4Ms 19). Kuid mida saame sellest õppida?

See lehm pidi olema punane, sümbol verest, ilmselt Kristuse verest. See pidi olema ka veatu ega tohtinud olla kandnud iket – veel üks sümbol Kristusest, veatust ohvrist, kes tuli vabatahtlikult lepitustööd teostama. Temal ei olnud mingit kohustuslikku iket, Ta oli sõltumatu ja seadusest üle.

Ohvrilehm pidi viidama leerist välja ja tapetama. Nagu Kristus tapeti väljaspool Jeruusalemma väravaid (Hb 13:12) – Kolgata asus väljaspool linnamüüre. See pidi näitama, et Kristus ei surnud vaid juutide, vaid kogu inimkonna eest (Rm 5:12–20). Ta kuulutab langenud maailmale, et Ta on tulnud meid lunastama, ning kutsub inimesi üles Tema pakutud ohver vastu võtma. Pärast lehma tapmist pidi preester riietuma valgete rõivastega, võtma ohvri verd ja pritsima seda seitse korda pühamu peale. Kristus sisenes oma veatus õiguses pärast oma hinnalise vere valamist taevasesse pühamusse, et toimetada teenistust patuste eest. Siin teenib Tema veri inimkonna ja Jumala lepitajana (vt Hb 10:21–23).

Lehma keha põletati tuhaks, mis viitab terviklikule ja rikkalikule ohvrile. Siis korjas üks puhas, surnutega mitte kokku puutunud mees tuha kokku ja asetask selle väljaspool laagrit puhtasse kohta. Kui viidi läbi puhastusteenistust, asetati see tuhk nõusse, kus hoiti jooksvast allikast pärit vett. Puhas inimene võttis iisopi ja pritsis seda vett mitte ainult telgile, kus keegi oli surnud, aga ka selle sisule ja inimestele telgis. Seda puhastustseremooniat korraldati mitu korda, et see oleks põhjalik, ja seda teostati patust puhastamiseks.

Puhastusvesi, mida pritsiti ebapuhta peale, sümboliseeris Kristuse verd, mis valati meie moraalse ebapuhtuse ärapesemiseks. Korduv pritsimine näitlikustab põhjalikku tööd, mida kahetseva patuse eest peab läbi viima. Kõike seda, milles teda peab pühitsema. Mitte ainult patuse hing ei pea puhtaks pestama, vaid patune peaks otsima pühadust oma olemasolu igas aspektis.

Vaata enda elu. Milles peaksid veel alistuma puhastusprotsessile? Millest sa veel kinni hoiad ja miks?

Reede, 20. november

Edasiseks uurimiseks: Jumala kümnisesüsteemi plaan on oma lihtsuses ja võrdsuses ilus. Kõik võivad sellest usus ja julguses osa saada, kuna selle päritolu on jumalik. Kümnises on koos lihtsus ja kasu ning selle mõistmine või rakendamine ei nõua sügavuti minevat õppimist. Kõik võivad tunda, et nad osalevad hinnalise päästmistöö edasiviimises. Iga mees, naine ja noor võib olla Jumala rahakorraldaja ja täita varakambri nõudmisi. /—/ Selle süsteemiga saavutatakse suuri eesmärgi. Kui igaüks ja kõik sellest kinni peaksid, oleksid nad Jumala ustavad ja valvsad majapidajad; nii ei tekiks vahendite puudust, millega kanda edasi suurt tööd kuulutada maailmale hoia-tussõnumit“ (Ellen G. White, *Evangeeliumitöölised*. lk 223).

Küsimused aruteluks:

1. Mis on mõningad kümnist puudutavad probleemid meie tänases koguduses? Miks on kümnise maksmine nii oluline, mitte ainult koguduse toimimise seisukohalt, vaid ka kümnise maksja vaimse heaolu seisukohalt?

2. Vaata veelkord üle neljapäevane osa punase lehma kohta. Süvene sellesse: mida see räägib meile Kristuse surmast ja teenistusest meie eest? Mida saame siit õppida vajaduse kohta saada patust puhastatud? Mida on Kristus teinud, mis annab meile võimaluse patu üle võit saavutada?

3. Mõtle oma kodule. Kas seal on asju, mis vajavad puhastamist, asju, mis takistavad puhastamist? Raamatud, DVD-d, muusika, ajakirjad, mis iganes? Mis need asjad on ja miks sa peaksid nendest vabanema?

4. Mil viisil saame aidata teisi, eriti noori oma koguduses, et nad kasutaksid oma Jumalalt saadud talente Issanda töös? Kuidas saaksime juhtida inimesi, kel on annid, õiges suunas, et nad kasutaksid neid ande õigetel eesmärkidel? Missugused on meie kohustused nende aitamisel?

Kokkuvõte: Korahi mässu ja soovi tõttu saada preestriks andis Jumal Moosesele (rahvale) juhtnöörid preestrite ja leviitide erisuste kohta. Preestriamet oli Jumala kingitus, leviidid olid kingitus preestertekonnale. Mõlemat toetas kümniseplaan. Punase lehma põletamisest tekkinud tuha ja vee seguga andis Jumal oma rahvale erilise puhastusrituaali, mis sümboliseeris Jumala armu inimese puhastamisel patust.

9. õppetükk: 21.–27. november

Moosese ja Aaroni patt

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 4Ms 20, 21; Jh 3:14, 15; Jk 4:4–15

Meelespeetav salm: „Mine üles Pisgaa tippu ja tõsta oma silmad lääne ja põhja ja lõuna ja ida poole ja vaata silmaga, sest üle selle Jordani sina ei lähe“ (5Ms 3:27).

Aastaid kestnud kõrberännaku järel jõudis Iisrael lõpuks Kaadesisse, tootatud maa lõunapiirile. Pärast kõike seda, mis nad olid läbi elanud, pärast kõiki neid raskeid õppetunde, mida Issand oli neile andnud, pärast kõiki neid õigusemõistmisi, mis said osaks avalikele mässajatele, võiks arvata, et kõik need inimesed on lõpuks ometi valmis selleks, et Jumal saaks neid kogu nende potentsiaaliga kasutada. Nagu me nüüd teame, päris nii siiski ei läinud.

Sel nädalal õpime Piibli läbivat teemat: Jumala arm ja armulikkus vastandina Tema rahva ustavusetusele, patule ja tänamatusetele. Alates Adamast ja Eevast Eedeni aias kuni tänapäeva Laodikea koguduseni (Ilm 3:14–18) näeme ikka ja jälle Jumala armu ja halastust nende suhtes, kes on alatasa ebaõnnestunud võidu-, usu- ja pühadusetootuste kättesaamisel, mida Tema pakub. Samal ajal näeme ka Tema tahtlikkust andestada neile, kes komistavad ja langevad, isegi neile, kes oleksid pidanud paremini teadma, nagu Mooses, kes nõrkuse, kannatamatuse ja ehk isegi üleoleku hetkel kaotas silmist Jumala, kes oli tema jaoks nii palju teinud. Kui isegi Mooses langes – mis siis veel kõigist teistest saab?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 28. novembriks.

Pühapäev, 22. november

Kui hiiglased langevad

Kui Iisraeli telklaagrisse Kaadesis ei voolanud enam vett, oli see nende jaoks suurepärane võimalus otsida Jumala abi. Ta oli alati nende eest hoolt kandnud, nii et miks peaks seekord teisiti olema? Siiski unustasid nad mineviku kiiresti ja pöördusid oma kulunud kaebustega Moosese ning Aaroni poole.

Loe 4Ms 20:1–13. Mida Issand käskis Moosesel teha ja mida ta selle asemel tegi? Mis sa arvad, miks näitas Jumala alandlik, ustav ja pühendunud teenija üles sellist talle mitte omast usu- ja usaldusepuudust?

Teatud mõttes on Moosese pettumus täiesti mõistetav. Esiteks oli ta just matnud oma õe ja pole kahtlustki, et ta leinas. Ja siis kuulda nende inimeste suust samasugust kaebust, nagu nende esiisad aastaid tagasi kaebasid? Jumala silmis ei vabandanud tema käitumist siiski miski.

„Kaljust purskus vett nii rohkesti, et rahvas sai kõik vajadused rahuldatud. Kuid toimitud oli väga pahasti. Mooses oli kõnelnud ärritunult Ent nüüd süüdistas Mooses neid omapäi, kurvastades sellega Jumala Vaimu ja tehes rahvale ainult kahju. Oli ilmne, et ta oli kaotanud kannatuse ja enesekontrolli. Seega sai rahvas põhjust kahelda, kas ta oli kõrberännakugi ajal alati olnud Jumala juhtimise all. Ja nii hakkasid nad vabandama ka oma patte. Mooses oli Jumala vastu patustanud nagu nemadki. Moosese teguviis, väitis rahvas, oli algusest peale andnud alust kriitikaks ja etteheideteks. Nüüd olid nad leidnud ettekäände, mille põhjal tõrjuda tagasi kõik noomitused, mida Jumal neile oma sulase kaudu oli saatnud“ (Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*. lk 417).

Ka kõige ustavamad ja järjekindlamad Jumala teenijad peavad olema hoolsad. Selle patu muutis veelgi hullemaks asjaolu, et selle tegi keegi, kellele oli antud nii palju eesõigusi. Mõtles kõigele sellele, mida Mooses Jumala väest oli näinud; mõtles kõigile uskumatutele ilmutustele, mida Issand talle endast oli näidanud ja mille tunnistajaks ta ikka ja jälle oli olnud. Ja olles kogenud kõike seda, lubas ta siiski enda tunnetel võitu saada. See peaks meile olema suur hoiatusmärk.

Mõtles ajale, mil oled tundud, et sind on tõugatud üle piiri ja sa oled teinud midagi mõtlematult ning patustanud. Kui sageli sa soovid, et saaksid kella tagasi keerata ja kahju olematuks muuta? Mida oled sellest õppinud, mis aitaks järgmisel korral samasugusest käitumisest hoiduda?

Esmaspäev, 23. november

Aaroni surm

Loe 4Ms 20:23–29. Mis mõte tõuseb siin Aaroni surma kirjel-
damisel esile? Mida saame siit õppida, mis iganes tööd me Issan-
da jaoks teeme? _____

20. peatükk algas Mirjami surmaga ja lõpeb Aaroni surmaga. On selge, et vanem põlvkond lahkub ja uus põlvkond pidi järje üle võtma. Me näeme seda ka tänapäeva koguduses. Üks põlvkond läheb, tõuseb uus ja võtab rüü enda peale. Alles jääb peamine küsimus: kui palju õpib uus põlvkond eelmise vigadest, aga ka edust?

Pane tähele Mirjami ja Aaroni surma kokkuvõtte erinevust. Mirjami surma mainitakse vaid lühikeses salmis. Tundub, et tema surm tuli järsku ja ootamatult. Väga suur kontrast Aaroniga, kelle surm on selgelt ette öeldud.

Enne Aaroni surma läksid Aaron, Mooses ja Aaroni poeg Eleasar Hoori mäele, kus Mooses võtab terve koguduse nähes tema preestri-rüü ja asetab selle oma vennapoja Eleasari õlgadele – võimas sümbol ühe põlvkonna töö jätkumisest teise põlvkonna töös. Kuigi Aaron „koristatakse oma rahva juurde“, peab ülempreestri töö edasi mine-ma. Teisisõnu, koguduse töö ja missioon on suurem kui ükski mees või naine. Kui me valime selle töö, saame seda ustavalt täita, kuid varem või hiljem peame lahkuma ja keegi teine jätkab meie alustatud.

On raske kujutleda, kui emotsionaalne see olukord võis olla kõi-gi nende jaoks, kes olid sinna kaasatud. Mooses, kes teadis, et varsti peab ka tema surema, võtab oma venna pühad rõivad ja paneb need oma vennapojale selga, Aaroni pojale; Aaron on kahtlemata süüme-piinades oma läbikukkumiste pärast ja teab, et ta sureb varsti; ja Eleasar, seistes oma isa ees, kes on suremas, kannab nüüd ülem-preestri rasket vastutust. Ja Iisraeli lapsed vaatavad mäejalamilt, kuidas kõik nende ees lahti rullub.

Kui sa sureksid homme, missuguse pärandi sa endast maha
jätaksid? Mida oled teinud Issanda viinamäel? Kuidas saaksid
kasutada paremini seda aega, mis sulle (Jk 4:4–15) on järele jää-
nud?

Teisipäev, 24. november

Tänamatus märk

Kuna Edomi rahvas (Eesavi järeltulijad) keeldusid Iisraeli oma maalt läbi laskmast, pidid nad minema ümber. (Vt 4Ms 20:14–21). Edomlastele kuulus maa-ala Surnumere lõunapoollest kuni Akaba laheni.

Loe 4Ms 21:1–5. Mille üle inimesed kaebasid? Mõttele kõigele sellele, mis nendega oli juhtunud ja mida nad olid kogunud. Kas nende kaebustel võiks olla mingeid õigustusi? _____

Israellased ise võisid arvata, et neil on küllaga põhjust nurisemiseks, kuid ilmselgelt oli Issand teist meelt. Lõppude lõpuks olid nad oma reisi igal päeval olnud tunnistajaks jumaliku armu imele. Neil oli kogu aeg vett, isegi kõrbes; neil oli taevane leib söömiseks, inglite toit (Ps 78:25); ja neil oli rahu ning turvalisus pilvesamba all päeval ja tulesamba all öösel. Nende ridades ei olnud jõuetuid. Nende pikkade reiside ajal ei paistetanud nende jalad üles, nende riided „ei kulunud seljas“ (5Ms 8:3, 4; Ps 105:37). Neil olid kahtlemata omad vaevad, oma probleemid, kartused – nii nagu meilgi. Kuid keskendudes vaid probleemidele, unustasid nad jumalikud õnnistused, mis olid neid nii pikka aega saatnud. Tõepoolest, ehk oli nende probleem hoopis see, et nad olid Jumala armu, halastuse ja eestkostega nii harjunud, et nad hakkasid seda enesestmõistetavaks pidama. Ja kui me peame neid asju endastmõistetavaks, on neid väga kerge unustada.

Mis on sinu elus sellist, mida sa pead endastmõistetavaks? Miks on selline suhtumine nii rumal? _____

Ainus ravim sellise suhtumise vastu on päev päeva järel mõelda sellele, mida Jumal on sulle andnud. Just sellepärast on ülistus nii oluline. Jumal ei vaja meie kiitust – meie vajame Jumala kiitmist ja peaksime seda tegema nii palju, kui suudame, sest see on pidev meeldetuletus sellest, kui palju eest on meil Jumalale tänulik olla.

Kirjuta enda ülistuslaul. Pane sellese kirja kõik see, mille eest sa tänulik oled. Kujuta ette, kui sa seda iga päev laulaksid. Kuidas aitaks see sind langemast tänamatus patusse ja ohtlikesse lõksudesse, millesse tänamatus omakorda meid viib?

Tulemaod

Kui palju iganes inimesed arvasid, et neil on igati õigustatud põhjused nurisemiseks, on selge, et Jumal ei tundnud nende nurinatele kaasa. Pärast kõiki neid kõrbeaastaid, pärast kõiki neid aastaid, mil nad olid näinud Jumala tööd endi keskel, tulevad nad lagedale nende samade vanade kaebustega selle kohta, et neid on toodud kõrbesse selleks, et lasta neil surra! Pole ime, et Jumal ei tundud kaasa. Nende nurina muutis veel hullemaks see, et nad olid just äsja kogunud võitu kaananlaste üle.

Loe 4Ms 21:5–9. Kuidas näeme siin taas Moosese tööd lepitajana? Miks vajasis inimesed eriliselt sel ajal eestkõnelejat?

Palestiinas on umbes 35 erinevat liiki madusid. Mõni liik on eriti mürgine. Mürkmadusid, kes kõrbes nuhtluseks olid, nimetati tulemadudeks, sellepärast, et nende mürk põhjustas kohutavaid tagajärgi. Kui Jumal võttis Iisraelilt oma kaitsva käe, langesid paljud inimesed nende mürgiste olendite ohvriks. Teisisõnu, Jumal mitte ei saatnud neid madusid Iisraeli, vaid Ta võttis oma kaitse nende pealt ära ja nii kannatas rahvas tagajärgi.

Loe Jh 3:14, 15. Kuidas seostab Jeesus madude juhtumi kõrbes päästeplaaniga? Mis mõttes on meid kõiki hammustanud tulemadu?

Vaksmao rippumine ridva otsas ei olnud piisav põhjus, et mürkmadude hammustused ei tapaks inimesi. Nad pidid vaatama; nad pidid tegema valiku kuuletuda ja alles siis said nad osa kaitsest, mis neile oli valmistatud. Samamoodi ei too Jeesuse surm kui selline maailmale päästet. Tema surm annab meile päästevahendi, kuid nii nagu inimesed kõrbes pidid vaatama, peame ka meie vaatama Jeesusele ja uskuma, saamaks osa sellest, mida Tema meile nii armulikult pakub.

Kuidas oled sina oma elus tundnud Kristuse tervendavat väge, ka praegu? Mis sind veel vaevab, mida peaksid tooma Tema ette lohutuse, tervenemise ja jõu saamiseks, et suudaksid edasi minna, olenemata sellest, kui ületamatu see valu ka tundub?

Neljapäev, 26. november

Esimesed vallutused

Pea nelikümmend aastat tagasi üritas Iisrael rünnata kaananalasi täpselt samas kohas ja sai lüüa (4Ms 14:40–45). See põlvkond oli 40-aastase kõrberännaku ajal surnud ja uus oli valmis jätkama sealt, kust vanematel oli võitlus pooleli jäänud.

Loe 4Ms 21:10–33 ja vasta järgmistele küsimustele:

*** Missuguse lubaduse andsid juudid Siihoni paganast kuningale? Mida selles lubati?** _____

*** Kes keda ründas (s 23)?** _____

*** Mille poolest erines iisraellaste vastus kuningas Siihonile sellest, kuidas käituti kuningas Oogiga?** _____

„Kaanani piiriäärseid rahvaid oleks säästetud, kui nad poleks Jumala sõnumit trotsides takistanud iisraellaste edasiminekut. /—/ Ehkki emorlased olid ebajumalakummardajad, kelle elu oli laastanud jumalakartmatus, säästis Jumal neid nelisada aastat Neil olid teada kõik imeteod, millega Ta Iisraeli Egiptusest vabastas“ (Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*. lk 434).

Pane tähele kahe strateegia erinevust suhtlemisel kuningatega. Oogile ei esitatud alandlikku palvet saada luba rahumeelselt tema maalt läbi minna. Issand pigem tõmbas kuninga ja armee nende linnadest eemale, mis olid „kõrge müüriga, väravate ja riividega“ (5Ms 3:5). Kui rahvas oli eemal oma kaitsest, tasandikul, oli Iisrael – Moosese juhtimisel ja läbi Jumala töotuste ning juhtnööride – võimeline lööma kuningas Oogi ja tema armeed.

Võit Siihoni ja Oogi üle – teispool Jordanit elavate emorlaste kuningate üle – valati igaveseks laulu (Ps 135:10–12; 136:18–26) ja rahvuslikku mälusse (Km 11:18–22).

Nelikümmend aastat hiljem sisenesid Iisraeli lapsed lõpuks töötatud maale. Kui palju oli raisatud aega, mis kulus nende usu- ja usaldusepuuduse tõttu, vaatamata kõigile tõenditele sellest, et Jumal juhtis neid. Kui palju hinnalist aega kulutad sina, liikumata usus edasi? Kuidas saaksid õppida rohkem usaldama Jumala töotusi ja seejärel vastavalt neile toimida kohe nüüd, raiskamata aega?

Reede, 27. november

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Patriarhid ja prohvetid“ peatükid „Löögi saanud kalju“ (lk 411–421), „Reis ümber Edomimaa“ (lk 422–432) ja „Baasani alistamine“ (lk 433–437).

„Nikodeemust veetles Kristuse lähedus. Kui Önnistegija selgitas uussünni olemust, igatses ta, et see muudatus toimuks ka temas. Kuidas? Jeesus vastas tema väljaütlemata küsimusele: „Nõnda nagu Mooses kõrbes mao ülendas, nõnda ülendatakse Inimese Poeg, et igaihel, kes usub Temasse, oleks igavene elu!“

Õeldu oli Nikodeemusele tuttav. Kujund „madu ridva otsas“ avas talle Önnistegija ülesande. Kui iisraellasi salvasid mürgised maod, andis Jumal Moosesele korralduse teha vaskmadu ja tõsta see nähtavale kohale. Kõigile leeris teatati, et igaüks, kes vaatab maole, jääb elama. Inimesed teadsid hästi, et vaskmaol kui sellisel ei olnud jõudu neid aidata. See oli sümbol Kristusest. Nii nagu maokujuline vasetükk tõsteti iisraellaste silme ette, nii pidi Kristus „patuse liha sarnasuses“ saama nende Lunastajaks (Rm 8:3). /—/ Nii nagu nad ei saanud teha oma haavade parandamiseks midagi muud kui näidata oma usku Jumalasse, ei saanud nad teha ka muud oma pattude lepitamiseks. Nad pidid vaatama ja elama“ (Ellen G. White, *Ajastute igatsus*. lk 174, 175).

Küsimused aruteluks:

1. Mõttele tulemadude loole. Rääkige omavahel usu peale tegutsemisest. Iisraellastele lubati, et neid säästetakse mürgimadudest pelgalt vaatamise peale, muidu oleksid nad surnud. Sellel ei olnud mingit loogilist selgitust; nende elu sõltus nendepoolsest usuteost. Kuidas peegeldab see ka lunastusplaani? Mida peaksime siit õppima selle kohta, kui abitud me ise, Jumalast eraldi, igavese elu taotlemisel oleme? Kuidas peaks see arusaamine meid hoidma alandlikena?

2. Kuidas saame meie üksikuna või kogudusena teha samu vigu nagu toonased juudid? Miks on alati nii raske enda vaimulikke kitsaskohti märgata?

Kokkuvõte: See osa 4. Mooses raamatust keskendub 40 aasta pikkuse rännaku lõpule. Leinates oma õde Mirjamat, vennad Mooses ja Aaron vihastuvad ning teevad pattu Jumala vastu. Hiljem leiab torisev kogudus ennast olukorras, kus neid hammustavad mürkmaod ja ainus pääse sellest nuhtlusest on usk – vaid nii saavad nad füüsiliselt ja vaimulikult terveks, kui vaatavad vaskmaole, mille Issand käskis Moosesel valmistada ja nende ette asetada. Pärast seda alandlikuks muutvat kogemust annab Jumal iisraellastele võidu emorlaste üle, nii et nad saavad endale Jordani-tagused alad.

10. õppetükk: 28. november–4. detsember

Prohveti „meeletus“

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 4Ms 22–24; 5Ms 1:30; 20:4; Mt 15:14; 1Kr 2:14; 2Pt 2:14-16; Ilm 3:17.

Meelespeetav salm: „Jah, kõige kurja juur on rahaarmastus, sest raha ihaldades on mõnedki eksinud ära usust ja on ise endale valmistanud palju valu“ (1Tm 6:10).

Bileami lugu on tuntud ja sageli tehakse selle kulul nalja, öeldes: „Noh, kui Jumal võis rääkida läbi Bileami eesli, siis võib Ta rääkida ka selle-ja-selle kaudu.“

Siiski ei ole selles loos tõesti mitte midagi naljakat. Kuigi seda lugu võib lugeda mitut moodi, on Bileami kokkupõrge Jumalaga veel üks näide sellest, kuidas patt võib meid viia hävitusse, kui me seda Jumala väes ei võida.

Uues Testamendis viidatakse Bileamile kolm korda (2Pt 2:15, 16; Jd 11; Ilm 2:14) ja mitte ükski nendest meenutustest pole eriti meeldiv. Vastupidi, ta on patu prototüüp, sümbol.

Peetrus räägib Bileami „meeletusest“. See ei olnud vaimselt segase inimese meeletus, vaid inimese meeletus, kes oli pimestatud saamahimust, nii et ta oli raha eest valmis tegema mida iganes Baalak küsis.

Kui Bileam, prohvet, võis olla nii meeletu, siis kui palju meeletum oleks teha midagi sarnast, eriti kui meil on olemas see kahetsusväärne näide minevikust?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 5. detsembriks.

Pühapäev, 29. november

Hirminud ja eksitav kuningas

Püüa ennast panna Moabi kuninga Baalaki olukorda. Siin oli tohutu rahvahulk, kes oli tulnud välja suurest Egiptusest ja kes oli oma aastakümnete pikkusel kõrberännakul ellu jäänud vaid tänu imedele (millele muule?). Ja nüüd löid nad oma leeri üles (4Ms 22:1) tema kuningriigi lähedale.

Kuigi iisraellased ei olnud Moabi kuidagi ähvardanud ega kaatsenud seda rünnata, oli Baalak arusaadavalt endast väljas. Vaadake ometi, mida nad olid just teinud kuningas Oogi ja kuningas Siihoniga – nemad olid kunagi juba Moabist võitu saanud (vt 4Ms 21:26), rääkimata sellest, mida nad olid teinud kaananlastele (s 1–3). Pole ka ime, et kuningas oli ärritunud.

Loe 4Ms 22:1–6. Mis oli iisraellaste juures sellist, mis eriliselt kuningas hirmu tekitas?

Kui Iisrael oleks olnud Moabile reaalne oht, mida oleks Baalak tegelikult pidanud kartma? Vt 1Ms 48:21; 2Ms 15:1; 5Ms 1:30, 20:4.

On omamoodi irooniline, et Baalak, kes uskus, et ta on vastamisi võitmatu vaenlasega, otsis üles sellsama Jumala prohveti, kelle rahvast ta tahtis needa ja lüüa. Kas ta oma tegu ka mõistis, seda me ei tea, kuid meie vaatevinklist on ilmne, et Baalaki plaan oli algusest peale määratud nurjumisele. Võib vaid imestada, miks ta ei kutsunud ühte enda pühadest meestest, et need koos Moabi jumalatega kaitsesid rahvast Iisraeli eest. Selle asemel kutsus ta tõelise Jumala prohveti. Ehk on vastus sellele 4Ms 22:6: „Tule nüüd ja nea mulle ära see rahvas, sest ta on minust vägevam! Vahest suudan, et me lööme teda ja ma ajan ta maalt välja, sest ma tean, et keda sina õnnistad, see on õnnistatud, ja keda sina nead, see on neetud.“

Küsi eneselt, mil määral otsid sina tõelist sõltumist Jumalast ja kuhumaani usaldad sa ennast, enda raha, enda tööd, talente, mida iganes. Kuidas saaksid õppida pöörama oma pilku neilt asjadelt Jumalale? Miks on seda meile loomuomaselt nii raske teha? Vt 1Kr 2:14.

Bileam

Kes see Bileam oli? „Bileam oli olnud kord aumees ja Jumala prohvet, kuid hiljem oli ta ära taganenud ja ahnusele andunud. Ometi ütles ta end ikka veel olevat Kõigekõrgema sulase. Ta teadis küll, kuidas Jumal oli Iisraeli aidanud ning kui käskjalad oma asjast jutustasid, teadis ta hästi, et tema kohus on Baalaki tasust keelduda ja saadikud minema saata. Ent Bileam riskis kiusatusega mängida“ (Ellen G. White, Patriarhid ja prohvetid. lk 439).

Loe 4Ms 22:7–21. Pealtnäha paistab, et Bileam seisab Jumala poolel. Kui siiski hoolega lugeda, missuguseid vihjeid leiad sellele, et ta mängib kiusatusega? _____

Bileam veenis sõnumitoojaid koos endaga sel ööl peatuma, teatades, et ta ei anna enne selget vastust, kui ta on Jumalaga nõu pidanud. Bileam pidi mõistma, et tema needus ei tee Iisraelile midagi, sest Bileam tundis Jumalat, vähemalt oli tundnud. Tal ei olnud mingit vajadust Jumalalt nõu küsida, ehk tegi ta seda lootuses saada teistsugune vastus. Jättes sõnumitoojad enda juurde, selle asemel et nad kohe ära saata, jättis Bileam end kiusatusele avatuks. Lõppude lõpuks oli meestel „kaasas tõekuulutaja tasu“ (s 7).

Pane tähele, mis juhtus teise kutsumise ajal, kui sõnumitoojad lubasid prohvetile veelgi enamat. Jumal oli öelnud, et „kui need mehed on tulnud sind kutsuma“, võib ta minna, öeldes, et ta räägiks vaid seda, mida Jumal ütleb (s 20). Kuid varasel hommikutunnil – enne kui saadikud midagi öelda jõudsid – võttis Bileam oma eesli, saduldas selle ja sõitis koos Moabi saadikutega kaasa. Teisisõnu, hoolimata näilisest ustavusest ja tema väidetest, et teda ei saa mingi hinna eest ära osta, soovis ta saada kõike seda, mida talle pakuti.

Loe 2Pt 2:14–16. Kuidas Peetrus Bileami tegusid tõlgendab? Missugune hoiatus on siin meie jaoks saamahimu ja kiusatuse suhtes? Miks on nii kerge oma pattu õigustada, kuni piirini, mil see ei näigi enam patuna?

Teisipäev, 1. detsember

Üleloomulik vastasseis

Bileam oli oma südames otsustanud kuningriigi tasu vastu võtta ja nii asus ta koos meestega tee. Hoolimata Bileami näilisest truudusest, mida ta ise võis koguni uskuda, teadis Jumal, mis toimub tema südames, ja reageeris vastavalt sellele.

Loe 4Ms 22:22–34 ja vasta missugune sümboolne tähendus on faktil, et rumal loom nägi Issanda ingliti, kuid Bileam, kes pidi olema Jumala prohvet, ei näinud? Vt Sf 1:17; Mt 15:14; Ilm 3:17.

Loe Bileami vastust eeslile, kui eesel temaga esimest korda rääkis. Mõttele sellele, mis toimus. Mida ütleb Bileami irratsionaalne vastus selle kohta, missugune oli tema südame tegelik seisukord ja soov rikkuse järele? Mida enamus inimesi teeks, kui loob nendega räägiks? _____

Kuidas ilmutab see lugu Jumala armu, ka Bileami suhtes, hoolimata tema tegudest? _____

Selle ühe kummalisema loo kohta Piiblis on läbi sajandite väga palju kirjutatud. Erinevad kommentaatorid tulevad lagedale igasuguste tõlgendustega. Üks näib siiski selge olevat: Bileam oli mees, kellel oli Jumalaga eriline side. Lõppeks – Jumal ju rääkis temaga isiklikult. Ja siiski oli Bileam selle lähedase suhte juures nõuks võtnud teha seda, mida ta ise tahtis.

Missugusel, isegi vaevu hoomataval viisil võitled sina Issanda vastu? See tähendab, et oled valmis tegema seda, mida sa ise tahad, isegi kui sa tead, et see ei ole Jumala tahe. Kuidas selline ohtlik suhtumine kontrolli alla saada?

„Õiglaste surm“

Pärast vahejuhtumit eesliga läks Bileam Baalaki juurde. On huvitav märkida, et Baalak viis Bileami „Baali kõrgendikele“ (4Ms 22:41). Ilmselt ehtasid Lähis-Isa paganad oma pühamud mägede tippu, et olla lähemal jumalatele, keda nad soovisid mõjutada. Bileam käsikis kuningal ehitada sinna seitse altarit ja ohverdada seitse härjavärssi ja seitse jäära.

Loe Bileami sõnu, mille Jumal talle andis ja mis ta pidi Iisraeli laste kohal ütlema. Missugune võimas sõnum ja töötus neis peitub? Missugune lootus on neis sõnus ka kõigi meie jaoks? Vt 4Ms 23:5–10, aga ka 1Kr 15. _____

„Ta nägi, kuidas Tema käsi neid toetab, kui nad kõnnivad surmavarju pimedas orus. Ja ta nägi sedagi, kuidas nad tulevad kord haudadest välja. Bileam nägi austuse ja surematusega kroonitud lunastatud rõõmustamas uueksloodud maa kadumatus aus. Seda vaatepilti silmates hüüatas ta: „Kes suudaks lugeda Jaakobi põrmu, Iisraeli tolmukübemeid?“ Nähes aukrooni igäühe laubal ja rõõmusädelust igäühe palgel, lummas teda pilt tumestamatu õnnega täidetud lõppematust elust ning ta huulile tõusid pühalikud palvesõnad: „Mu hing surgu õiglaste surma ja mu lõpp olgu nagu neil!“ (Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*. lk 447).

Mida tähendab surra „õiglaste surma“? Mis on ainuke võimalus meie jaoks sellist surma surra? Rm 3:20–24. _____

Need sõnad, mida Jumal oma vana aja rahva kohta öelda lasi, peegeldavad teatud mõttes evangeeliumitöötust kõigile Jumala inimestele läbi ajastute – igavese elu töötust tänu Jeesuse õigusele. Mitte keegi meist ei ole õige, mitte keegi meist ei ela ega sure oma õigusest, et võiksime ise hauast tõusta. Me saame elu vaid Jeesuse õigusest, mis antakse meile usu läbi. Siin 4. Moosese raamatus kirja pandud Bileami loos ilmutab Jumal meile päästetöötust Jeesuses.

Täht ja valitsuskepp

Kujuta ette kuninga üllatust, kui Bileam hakkas Iisraeli õnnistama. Kuigi ta oli vihane, ei olnud ta valmis alla andma. Ta viis prohveti teise mäe tippu, kust ta võis näha vaid väikest osa Iisraelist. Sinna ehtas ta veel seitse altarit, ohverdades taas härjavärsse ja jäärasid. Bileam „ei läinud mitte nagu eelmistel kordadel otsima endemärke“ (4Ms 24:1). Baalaki oodatud needmise asemel, mille eest ta oli nõus nii palju maksuma, hakkas Bileam – Jumala kontrolli all – Iisraeli taas õnnistama. Ka kolmas kord korraldas Baalak seitsme altari ehitamise ja ohvriloomade ohverdamise mäetipul, ent Bileam teadis, et Jumalalt ei ole mõtet paluda luba Iisraeli peal võlukunsti teha. Vaadates Iisraeli telklaagri peale kolmanda nurga alt, õnnistas ta taas rahvast (4Ms 23:27–30; 4Ms 24:1–10) ja Baalak saatis ta koju, olles pettunud, et prohvet ei suutnud Iisraeli needa.

Loe Bileami räägitud tähendamissõna, mis on kirjas 4Ms 24:15–17. Mille kohta see prohvetikuulutuse käis ja kuidas see täitus? 1Ms 49:10; Mt 2:1, 2.

Soovides saada neis asjus suuremat selgust, hakkasid nad [targad Hommikumaalt] uurima heebrea kirju. /—/ Bileamgi kuulus tarkade hulka, kuigi oli kord olnud Jumala prohvet. Püha Vaimu mõjul oli ta kuulutanud Iisraeli õitsengut ja Messia tulekut Bileami ettekuulutuses oli öeldud: „Jaakobist tõuseb täht, Iisraelist valitsuskepp“ (4Ms 24:17). Kas see kummaline täht oli saadetud Tõotatu tuleku kuulutajaks?“ (Ellen G. White, *Ajastute igatsus*. lk 59, 60).

Piibliõppijad on neis sõnus näinud messiaanlikku ettekuulutust, mis viitas Jeesuse, Lunastaja tulekule. Valitsuskepi (võimu) ja tähe (valguse) kujundid on väga tabavad sümbolid Jeesusest. Kuigi Issand kasutas prohvetikuulutuse andmise ajal tolleaegseid sümboleid, millest toonased inimesed aru saaksid, siis prohvetikuulutuse põhimõte – Kristuse vägi ja võit – kehtib tervele maailmale. Jeesus on maailma valgus ja selle õigusjärgne omanik ning hoolimata inimeste plaanidest näeb kogu maailm lõpuks Tema võitu. Vt Js 45:23; Rm 14:11, Fl 2:10.

Maailmas on palju ebaõiglust, kuid meil on tõotus, et Jumal võidab ja võidab ka õiglus. Kuidas aitab see tõotus sul praeguse ebaõiglusega toime tulla?

Reede, 4. detsember

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Patriarhid ja prohvetid“ peatükki „Bileam“ (lk 438–452) ja raamatust „Mõtteid õndsakskiitmise mäelt“ peatükid „Õndsakskiitmised“ (lk 17–44) ja „Seaduse vaimsus“ (lk 45–58).

„Inimene, kes kohtleb oma meelevald all olevaid loomi halvasti, on türann ja pelgur. Teisele — olgu siis küsimuse all inimesed või loomad — valu tegev hoiak on saatanlik. Paljud arvavad, et nende julmus jääb varjatuks, kuna tummad loomad ei saa sellest kõnelda, ent kui nende silmad avataks nagu Bileami omad, näeksid nad kohalolevaid Jumala ingleid, kes esitavad kord tõendmaterjali taevases kohtus. Kõigist neist, kes kohtlevad halvasti Jumala loodolevusi, on taevas teadlik ning kord kohtupäeval saavad nad kuulda otsuse“ (Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*. lk 443).

Küsimused aruteluks:

1. Missuguseid vaimulikke õppetunde saame veel Bileami loost õppida? Mida õpetab see meile näiteks Jumala iseseisvuse, inimese vaba tahte ja Jumala kaitse kohta, aga ka inimese patuse loomuse kohta?

2. Mõtiskle veel „õiglaste surma“ mõtte üle. Kui sa sureksid täna, kas see oleks õiglase surm? Selgita oma mõtet.

3. Rahal on lausa uskumatu võim rikkuda meie elu kõiki valdkondi, kaasa arvatud meie usuelu. Kuidas saame me kristlastena ennid kaitsta, oma usku ja kogudust kaitsta raha potentsiaalse rikkuva mõju eest?

4. Loe Jd 11 ja Ilm 2:14, mis on juba vaadeldud 2Pt kirjakoha kõrval ainsad salmid Uues Testamendis, kus on juttu Bileamist. Mida saame neist salmidest sellist õppida, mis aitaks meil Bileami eksiteele langemist paremini mõista?

Kokkuvõte: Bileami kavatsus needa Iisareli rahvast suure rikkuse ja au eest toob päevavalgele tema ülisuure ahnuse ja saamahimu. Kümnes käsk hoiatab meid selle inimliku patuse kalduvuse eest. Keegi meist ei ole selle suhtes immuunne, või ükskõik missuguse patu suhtes, mis, kui me neid ei võida, viivad meid lõplikusse hävingusse. On väga oluline, et me Bileami vigadest õpiksime.

11. õppetükk: 5.–11. detsember

Ebamoraalsus piiril

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 4Ms 25, 31, 5Ms 21:10–14, 1Kr 10:1–14, Ilm 2:14.

Meelespeetav salm: „Ärgem ka langegem kõlvatusse, nõnda kui mõned neist langesid ning ühel päeval hukkus kakskümmend kolm tuhat“ (1Kr 10:8).

Jällegi näeme sama teemat esile kerkimas, mis 4. Moosese raamatust läbi jookseb: Jumala rahvas, keda Tema nii silmnähtavalt juhib, teeb ikka veel valesid valikuid, näitab ikka veel üles usupuudust, on nii jultunult sõnakuulmatud. Jumala soov oli algusest peale neid vaid töötatud maale viia ja nemad teevad kõike kogu aeg valesi, nende valikud toovad teele nii palju raskusi.

Pole kahtlustki: Jumala kõikehõlmav hool võitis siis ja võidab alati. Nii nagu siis, kui Ta juhtis oma vana aja lepingurahva üle töötatud maa piiri, nii toimib Ta agade lõpus ka meie heaks. Kui palju parem oleks siiski see, kui me teeksime Temaga koostööd ega töötaks vastu Tema eesmärkidele.

Sel nädalal vaatleme ühte Vana Testamendi ajaloo suurimat ususalgamist, ärataganemist Sittimis. Ja kuigi see sündis tuhandeid aastaid tagasi meie kultuurist ja kontekstist äärmiselt erinevas olustikus, on selles loos vaimulikke paralleele, mis peaksid tänasele Jumala kogudusele, kes on samuti töötatud maa piiril, palju häälega kõnelema.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 12. detsembriks.

Võrgutamine

4Ms 25:1 on kirjas: „Kui Iisrael elas Sittimis, siis hakkas rahvas tegema hooratööd Moabi tütardega...” Lihtne selgesõnaline fakt, ei midagi enam.

Salmis on kirjas, et Iisrael elas Sittimis. See tähendab, et nad ei läinud kuskile. Nad puhkasid. Nad võtsid vabalt, sest nad olid just seljataha jätnud mitu edukat vallutust: nad olid lõõnud kaananlasi (4Ms 21:1–3), emorlasi (s 21–31) ja Baasani kuninga Oogi valitsuse all elavaid rahvaid (s 33–35). Ja nüüd olid nad töötatud maa piiril, mis oli kohe teisel pool Jordani jõe.

Teisisõnu, pärast mitmeid vigu ja tagasilööke läks kõik suhteliselt hästi. Neid ei ohustanud sõjarmeed, kuna nad olid kõigi nende sõjaliste ohtudega juba tegelenud. Nii et nad võisid rahus puhata.

Loe 4Ms 25:1–3. Missugustest sammudest koosnes nende ärataganemine? Kuidas sai midagi nii kohutavat juhtuda? _____

Seks, toit, ebajumalad – kõik see oli sealsamas Jordani kallastel. Vastavalt selles lõigus kirjeldatule olid nad kõigepealt nende naistega seksuaalses vahekorras, mis muidugi rebis maha kõik piirid. Edasi läksid mehed nende naiste kutse peale ebajumalateenistusele ja lõpuks kummardasid ning teenisid nende jumalaid.

Meie perspektiivist on jällegi raske mõista, kuidas said midagi sellist juhtuda. *Nad oleksid pidanud ju paremini teadma, onju?* Kuid nemad on siin, suhtlevad nende inimestega, alguses ehk mitte palju, kuid aja jooksul üha enam ja enam. Aegamööda, kuid kindlalt kaotavad nad oma valvsuse ja enne kui nad arugi said, sai nende üle võimust iha ja kirg. Kui nad olid langenud sellesse lõksu, oli edasi juba kõik võimalik.

Kui arvame, et me oleme igasuguse patu peettustele vähem haavatavad, siis oleme rumalad.

Loe 1Kr 10:1–14. Kuidas saame neid õppetunde tänapäeval enda elus kohandada, ükskõik mis olukorras me ka oleme? Missuguste sarnaste kiusatustega oleme silmitsi enda kultuuris? Missuguse töötuse leiame neist salmidest ja kuidas saab see töötus kehtida ka meie elus?

Lava taga

Loe Ilm 2:14 ja 4Ms 31:16. Missuguse sissevaate annavad need salmid meile selle kohta, mis Iisraeliga Sittimis toimus? Kuidas aitab see meil mõista nende tundeid? _____

Kui vaenlane ei suutnud rünnata ühel viisil, proovis ta teistmoodi ja see toimis palju paremini. See põhimõte peaks olema selge: kuni me tegutseme usus ja sõnakuulmises, on patu ja pettuse rohked ukSED suletud. Niipea kui me läheme eemale sellest, mida peaksime tegema, võib juhtuda ükskõik mida. Seepärast on väga oluline, et me jääksime sõnakuulelikkuse teele.

„Bileami soovitusel korraldas Moabi kuningas oma jumalate auks suured pidustused ja salaja lepitati kokku selles, et Bileam meelitab iisraellasi pidustustest osa võtma. Iisraellased pidasid Bileami Jumala prohvetiks ning seepärast polnud tal raske oma kavatsust ellu viia. Tal õnnestuski endaga palju rahvast pidustustele kaasa saada. Nad julgusid astuda keelatud pinnale ja sattusid Saatana võrkudesse. Võluv muusika ja laul ning paganlike neidude lummuslik ilu panid unustama ustavuse Jumalale. Ühinenud ohjeldamatu lõbutsemise ja prassimisega, joobusid iisraellased ohtralt joodud veinist nii, et ei suutnud end enam valitseda ja kired said vaba voli. Liiderlikkusega vaigistasid nad südametunnistuse ja olid varsti valmis kummardama ebajumalaid, ohverdama paganlikel altaritel ning osalema orgialikel riitustel.

Ei läinud kaua, kui mürk oli surmanakkusena haaranud kogu Iisraeli leeri. Need, kes oleksid võitnud vaenlased lahingus, võideti nüüd paganlike naiste salakavalusega. Kogu rahvas näis olevat sõgedalt armunud. Ülemad ja juhtivad mehed olid esimeste hulgas, kes väärtalt toimisid, ning süüdlasi oli rahva hulgas nii suur hulk, et ärataganemine võttis rahvusliku ulatuse. „Nõnda hoidis Iisrael Baal-Peori poole“, ja lõpuks märkas ka Mooses toimuvat. Selleks ajaks oli vaenlaste mõju jõudnud nii kaugele, et iisraellased osalesid kõlvatus teenistuses Peori mäel, kuid hakkasid sellele lisaks viima paganlikke riitusi läbi ka oma leeris“ (Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*. lk 454, 455).

Ajast aega näeme toimimas sama mustrit: Jumal teeb oma rahva heaks nii palju, töötab neile nii paljut ja nemad – vastuseks sellele – hävitavad endid. Kuidas on lood sinuga? Mida on Jumal sinule töötanud ja kuidas sa nendele töotustele vastad?

Patt ja karistus

Asjaolu, et need mehed langesid lõksu, ei vabanda nende pattu. Kui nad oleksid kohe algusest peale Jumalale sõnakuulelikuks jäänud, kui nad oleksid pidanud Tema seadusi, kui nad oleksid käitunud nii, nagu nad teadsid, et on õige, ja kui nad ei oleks end aegamisi kiusatusele avanud, oleks nende hirmus ärataganemine ja kannatamine juhtumata jäänud. Pole kahtlustki, et alguses ei olnud nende kavatsus nii kaugele minna. Nad tahtsid vaid peole minna. Ja kuna kutsujaks oli Bileam, nende oma prohvet, siis mis seal ikka nii halba võiks juhtuda? Kui kiiresti võivad olukorrad meil käest libiseda!

Missuguseid teisi näiteid leiad Piiblis inimestest, kes on avanud ukse patule ja tagajärjed on olnud kohutavad, tagajärjed on olnud sellised, mille peale nad ei oleks osanud enne mõeldagi.

Me näeme läbi kogu Piibli juhtumas ühte ja sama, ikka ja jälle. Alates Eevast Eedeni aias kuni Juudaseni Jeruusalemmas – need, kes oleksid pidanud paremini teadma; need, keda oli hoiatatud; need, kellel oli suur valgus, tegid valiku see valgus hüljata. Kahtlemata nad õigustasid ja selgitasid oma tegusid, kuid nad langesid pattu, mis tõi endaga kaasa hävitavad tagajärjed. Kes meist ei oleks oma elus kogenud sama mustrit? Jumal kutsub meid endale kuuletuma, mitte sellepärast, et Ta oleks nõudlik türann, vaid kuna Ta armastab oma lapsi ja teab, mis on meie jaoks parim.

Loe 4Ms 25:4, 5. Millest selline jõuline reaktsioon? Vt ka s 8, 9. Missuguseid õppetunde siit enda jaoks saame?

Mõtles, kui valulik oli iisraellaste jaoks see, et nad pidid tapma oma suguvendi. Tõesti, jääb mulje, et iga sugukond pidi kandma vastutust tappa endis seast need, kes selle ärataganemisega kaasa läksid. Mõnel juhul pidi keegi tapma oma pereliikmeid! Ja teha seda päevavalguses (sõna otseses mõttes „päikese käes“) – see pidi terve laagri jaoks olema õudne kogemus.

Kuidas käitunud sina kellegi sulle lähedasega, kes osaleb patustes tegevustes, mis võivad teisi valusalt mõjutada? Missugune on sinu vastutus ja kohustus sellises olukorras? Kelle poole saad sa pöörduda abi järele, küsides, kuidas reageerida?

Avalik patt

On raske isegi ette kujutada seda kaost, segadust ja valu, mis Iisraeli leeris sel ajal maad võttis. Me saame sellest valust aimu, vähemalt 4Ms 25:6, kus on öeldud, et inimesed „nutsid kogudusetelgi ukse ees“. Nad nutsid kindlasti ärataganemise, kannatuste ja oma surnud kaaslaste pärast. Kuna laagris möllas katk, nutsid nad endi ja oma perekondade pärast, kartes, mis võib järgmisena juhtuda. Asjaolu, et nad olid kogudusetelgi juures, tähendab, et nad anusid Jumalat selle hävituse lõppu.

Loe 4Ms 25:6–18. Kuidas mõistame seda, mis siin toimus? Mida saame sellest loost iseenda jaoks õppida? _____

Kuigi see ei ole neis salmides üheselt kirjas, võib siit välja lugeda, et iisraellasel Simril oli seksuaalne vahekord naisega, kui Piineas läks telki ja torkas nende mõlema sisse oda. Kuivõrd õudne see võib ka tunduda, mõtle nendele oludele. Terve laager nutab ja anub Issandat kõige selle pärast, mis on juhtunud ja siis tuleb see mees – hulljulge ja avalik oma patus – ja toob terve laagri ees oma telki selle midjani naise ja astub temaga vahekorda. *Kõike seda samal ajal, kui laagris möllab katk!* Veel hullemaks muutis kogu olukorra see, et Simri oli vürst ja oleks seetõttu pidanud targem olema. Ta oli ennast nii sisse mässinud, nii ihast pimestatud, et pilk kogudusetelgi ette, kus inimesed nutsid, ei aeglustanud tema sammu karvavõrdki.

Läbi kogu Piibli näeme näiteid sellest, kuidas patt ähmastab mõistust ja mõjutab inimeste mõtlemisvõimet, nii et nad teevad mõtlematuid tegusid. Mõtle Kainile, Taavetile ja Batsebale, Juudasele Jeesuse reetmisel. Pole siis ime, et Piibel meid ikka ja jälle patu eest hoiatab. Asi pole selles, et Jumal ei suuda meie pattu andestada, vaid selles, et patt mässib meid nii enda haardesse, et me ei tajugi seda enam patuna.

Kuidas oled sina oma teel koos Issandaga kogenud patu haaret ja kui halb see tegelikult on? Mida saad teha, murdmaks sellest surmavast lõksust ennast välja?

Neljapäev, 10. detsember

Midjanlaste hävitamine

Pärast kohutavat hävingut Sittimis ei olnud Issanda plaanid midjanlastega veel lõppenud, nendega, kes olid oma pettustega Tema rahvale nii palju kannatusi toonud. Õiglus pidi võidutsema. Midjanlaste see suguharu oli end täielikult allutanud ebajumalateenistusele ja kõigele sellega kaasnevale kurjusele. Nii nagu emorlased, olid need midjanlased „täitnud oma ülekohtukarika“ (Ellen G. White, *Review and Herald*. 2. mai 1893). Ja Jumal määras nad hukkamisele.

Loe 4 Ms 31, lugu midjanlaste hukkamisest. Mis teeb selle aruande raskeks, nii et meil on seda tänapäeval raske mõista?

Kõigi inimste tapmine, ka laste tapmine, on meile raskesti mõistetav. Me peame usaldama ilmutust, mille Jumal on meile Jeesuses Kristuses ilmutanud, ja tõdema, et on asju, mida me enda vaatevinklist ei suuda mõista, asju, mida meile ei ole avaldatud.

Paljud peavad 4Ms 31:13–18 aruannet häirivaks ja seda arusaadavatel põhjustel. Kuid me peaksime paari tööka silmas pidama. Paljud neist midjani naistest olid kaasatud pettusesse, mis viis tuhandete meeste surmani, seega said nad karistuse oma patu eest. Aga need noored tüdrukud, neitsid, kes ei olnud ilmselt midagi teinud?

Oletagem, et Jumal oleks öelnud, et jätke nad lihtsalt sinna? Need abitud noored oleks jäetud omapäi, nende vanemad olid surnud, kogu nende sotsiaalne võrgustik oli hävitatud. Mis oleks nendega juhtunud tolle aja karmis ja ohtlikus maailmas? Kuna need naised võeti Iisraeli laagrisse, olid nad kaitstud kõigi ohtude eest, millega nad üksi olles oleksid pidanud silmitsi seisma, aga neid koheldi ka kui iisraellasi. Iisraeli seadused nõudsid seda.

Loe 5Ms 21:10–14. Kuidas aitavad need salmid meil paremini mõista seda, mis nende vangi võetud naistega toimus? Kuidas aitab see meil paremini mõista 4Ms 31. peatükki? _____

Reede, 11. detsember

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Patriarhid ja prohvetid“ peatükki „Ärataganemine Jordani ääres“ (lk 453–461).

„Israellased langesid pattu väliselt rahulikes ja ohututes olukordades. /—/ Nad jätsid hooletusse palve ja muutusid enesekindlaks Maailm ei teagi, kui pikk ettevalmistusprotsess toimub kristlase südames enne, kui ta avalikult patustab. Mõte ei libise korraga puhutust ja pühaduselt rikutusse. Läheb aega, enne kui Jumala kuju järgi loodud inimene mandub elajalikuks või saatanlikuks. Vaadates me muutume. Pidevalt ebapuhastes mõtetes mõnuledes saab inimene harjutada oma meelt nii, et hakkab meeldivana nägema pattu, mida kord järelestat“ (Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*. lk 459).

Küsimused aruteluks:

1. Üks imelisemaid kingitusi, mis Jumal inimesele on andnud, on seksuaalsus. Seda on kõige rohkem ka kurjasti kasutatud, Saatan kasutab seda ikka ja jälle, et meelitada lõksu ja rikkuda neid, kes armastavad Jumalat ja teenivad Teda – ja ta teeb seda suure eduga. Kuidas me saame üksteist selles vallas aidata? Missuguseid valikuid saame teha riietuse, keelekasutuse, väärikuse osas, selles, mida me vaatame ja kuidas käitume, et meie käitumine ei muutuks komistuskiviks ja kiusatuseks patule, mis on nii paljudele meie seast kannatusi valmistanud?

2. Mõtlesellele hävitusele, mida patt laagris põhjustas. Mõtlesellele rahva kui terviku kannatustele. Mida peaksime õppima selle kohta, kuidas peaks kogudus kui kogukond vastutama patu eest meie endi keskel?

3. Israellased ei langenud patuvõrku üleöö. See oli pidev protsess. Mis olukorras on meie kogudus täna? Kas me kaotame oma valvsuse kergesti, muutudes pimedaks selle suhtes, mis viib meid otse Saatana lõksu? Missugune osa on selles olulisel küsimusel elustandarditel? Kuidas aitavad standardid meid kaitsta selle aeglase ja pidevalt edeneva ärataganemise ning hävingu eest? Või kas üldse? Või, kui need saavad meid aidata, kuidas peaksime neid kasutama?

Kokkuvõte: Israeli moraalne kokkuvarisemine Kaanani piiri ääres on näide ühest meetodist, mida Saatan kasutab, põhjustamaks Jumala rahva ärataganemist ka lõpuajal. „Valvake ja palvetage, et te ei satuks kiusatusse! Vaim on küll valmis, aga liha on nõder“ (Mt 26:41).

12. õppetükk: 12.–18. detsember

Teine põlvkond: hoiatused

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 4Ms 26–32; Rm 5

Meelespeetav salm: “Kuule, Iisrael! Issand, meie Jumal Issand, on ainus. Armasta Issandat, oma Jumalat, kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest ja kõigest oma väest!” (5Ms 6:4, 5).

Jäädes kindlaks oma sõnale, et mässav põlvkond ei saa minna töötatud maale, tõi Issand nüüd uue põlvkonna sellesama maa piiri äärde. Siin andis Ta Mooesele ja ülempreester Eleasarile käsu panna kokku armee meestest, kes olid 20-aastased ja vanemad ja kes olid „sõjakõlvulised“ (4Ms 26:2). Üllatavalt saadi selle teise lugemise ajal kokku 601 730 (s 51) meest, peaagu sama number nagu eelmisel korral 40 aastat tagasi: 603 550 (4Ms 2:32). Hoolimata rahvale osaks saanud jumalikust kohtumõistmisest oli rahva esimene põlvkond (välja arvatud Joosua ja Kaaleb) hukkunud; Jumal oli neile rikkalikult järeltulijaid andnud ja Iisraeli sõjavägi kogunes Moabi tasandikele, olles sama suur kui eelmise põlvkonna armee.

Siiski jäi õhku palju küsimusi: kas uus põlvkond oli valmis õppima oma vanemate halbade vigade tagajärgedest, olema sõnakuulelik Jumalale? Mil määral olid nad valmis võtma endale neile antud mantlipärija rolli? Missugused õppetunnid ootasid ees neid ja mida saame meie omakorda nendest õppida?

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 19. detsembriks.

Pühapäev, 13. detsember

Maa jagamine

Pärast hävingut Sittimis loeti üle kõik kahekümneaastased ja vanemad meesterahvad (4Ms 26:1–4). Vanem põlvkond oli paari erandiga (vt s 64, 65) surnud ja peale oli kasvanud uus põlv.

Mis põhjustel rahvas üle loeti? Miks oli see oluline? 4Ms 26:52–56. _____

Kui uus põlvkond oli maa vallutanud, pidi selle õiglaselt ära jagama, muidu oleks sellest saanud segaduse ja kokkupõrgete allikas. Õnneks oli Mooses veel elus ja sai sellistes olulistest küsimustes rahvast juhtida. Nagu Piiblis kirjas, said rohkemaarvulised suguharud rohkem maad, vähemaarvulised vähem. Missugune lahendus oleks veel õiglasem kui see?

Loe 4Ms 27:1–11. Missuguseid olulisi põhimõtteid sellest lõigust leiame? _____

Selle lõigu peamine rõhk on perekonna pühadusel, eriti selles osas, mis puudutas maaomandit ja pärandiõigust. On selge, et eesmärk oli hoida maaomand perekonnas. See maa oli pärand, nii et see kuulus perekonnale.

Nagu siit on näha, ei olnud see ühekordne erand. Neil naistel oli usku ja julgust oma küsimuses ja õiguses Moosese poole pöörduda ning Jumal kuulutas välja seadluse (4Ms 27:11), mis kehtib ka tulevastele põlvedele ja kaitseb naisi, kes on sattunud samasugustesse olukordadesse.

Inimesel on kerge lasta oma varandusel enda üle võimust võtta, nii et me unustame ka kõige peamised kristlikud põhimõtted. Kuidas saame endid kaitsta, et meie soov asjade järele ei rikuks meie suhet Jumala ja teistega?

Esmaspäev, 14. detsember

Järglane

Pärast nii paljusid aastaid kõrbes olid iisraellased tõotatud maa piiril, sinna kohe-kohe sisenemas. Tõusnud oli uus põlvkond, kes pidi pärima maa, mis oli kunagi tõotatud neile, kui nad olid palju sajandeid tagasi veel Aabrahami niuetes (1Ms 17:8). Vaatamata tagasilöökidele, mässudele, nurinatele, rahva usupuudusele pidas Jumal oma sõna. Ta andis töotuse täitumise vaid teisele põlvkonnale.

Loe 4Ms 27:12–23 ja vasta järgmistele küsimustele:

*** 4Ms 27:12 räägib Issand maast, mille Ta annab (inglisekeelses Piiblis kasutatakse mineviku vormi – on andnud, tõlk) Israeli lastele, kuigi nad ei olnud ju veel kohal. Mida saame siit järelda Jumala töotuste kohta?** _____

*** Kuidas Mooses vastab, kui Jumal talle veel kord ütleb, et ta ei saa oma patu pärast sellele maale minna? Mis on Moosese peamine mure? Missugune mees Mooses oli?** _____

*** Miks oli oluline, et Joosuale pandi käed peale terve koguduse ees?** _____

Mooses pidi varsti surema, tema töö oli tehtud. Nüüd anti töö üle Joosuale, Moosese järglasele. Huvitav, et Moosese mantlipärijaks ei saanud ükski tema poegadest, vaid keegi, kes oli end tõestanud. Joosua valis Jumal, mitte Mooses ega kogudus.

Salmidest tuleb selgelt välja ka see, et nagu Moosese puhul, pidi ka Joosua rahvast juhtima vaid Jumala juhtnööridele toetudes, lisaks sellele olid tal kirjutatud seadused ja käsud, ta otsis Jumala tahet ka „uurimi otsus[est] Issanda ees“ (s 21).

Kui sageli otsid sina tähtsate otsuste langetamise eel palves Issandat? Mille põhjal sa oma otsuseid langetad kui mitte Jumala tahte otsimise teel?

Teisipäev, 15, detsember

Ohvrisüsteemi kinnitamine

Kui Issand andis Siiani mäel kuuldavalt oma kümme käsku (2Ms 20) ja käskis ehitada pühamu (2Ms 25), siis oli teine põlvkond alles väike. Nüüd otsustab Jumal kinnitada neile kui täiskasvanutele ohvrisüsteemi.

4Ms 28:1–8 kirjeldatakse igapäevast või alalist ohverdamist, mille käigus pidi igal hommikul ja igal õhtul ohverdama ühe talle. See oli korraldatud viisil, et ohver põles kogu aeg (3Ms 6:9, 13). See igapäevane või alaline ohver oli pühamu kese. See oli olulisem kui kõik teised ohvrid, olles seega Iisraeli teenimise keskpunkt. See ohver sümboliseeris Jumala andestuse ja vastuvõtmise pidevat kättesaadavust Lunastajas.

Loe Rm 5. Mida saame sellest peatükist teada Kristuse ohvri täiuslikkusest ja terviklikkusest? _____

Hingamispäeval toodi (lisaks igapäevale ohvrile) eriline ohver. See koosnes kahest tallest, kellest ühe pidi ohverdama hommikul ja teise õhtul (4Ms 28:9, 10). 4Ms 28:11–15 on välja toodud juhised ohverdamise kohta noorkuu ajal, millele järgnesid pidustused: paa-sapäha, nelipäha (nädalatepäha), pasunate päha, lepituspäev ja lehtmajade päha (4Ms 28, 29).

Mõni imestab, miks nõudis Jumal nii palju ohvreid ja määras nii paljude ohvriloomade surma.

„Iga surev ohver oli sümbol Kristusest – see oli kõige pühalikuma ja pühama tseremoonia mõte ja süda ja preestrid selgitasid seda rahvale. Kõik ohvrid olid Jumala poolt paika pandud, õpetamaks rahvale seda suurt ja suurejoonelist tõde, et vaid pattude andestus on vaid Kristuse veres“ (Ellen G. White, *Valitud sõnumid*. 1. raamat, lk 107).

Mis on oluline, et usaldaksime vaid Kristuse teeneid ja õigust, vastandina sellele, mida me ise suudaksime enda päästmiseks ära teha? Mis juhtub, kui hakkame toetuma iseendale, justkui suudaksime olla piisavalt head, et enda pääste välja teenida?

Sõna pidamine

Loe 4Ms 30. peatükist vannete ja töotuste kohta. Missuguse olulise põhimõtte saame enda jaoks sellest peatükist? Mis on siin kirjas meie sõnade olulisuse kohta? Missuguseid hoiatusi peaksime silmas pidama? _____

Üks asi on valetada – see on ilmselgelt patt ja vale teguviis. Kuid siin ei räägita valetamisest. Kui tihti oleme andnud Jumala nimel püha lubaduse või vande, mida me sel hetkel kavatsesime täielikult ka pidada, kuid lõpuks siis mingil hetkel seda murrame? Selle peatüki vahetus kontekstis puutume kokku vannetega, mis antakse Issandale, aga kui me oma igapäevaelus – eriti kui me tunnistame end kristlasteks – lubame midagi teha, siis peaksime oma sõna ka pidama. See, kellele, me oma sõna andsime, ei hooli sellest, et me kavatsesime sõna andmise ajal oma sõna pidada. Ehk see inimene usub meid, võib-olla aga mitte. Mõte on selles, et missuguse pildi me kogudusse kuuluvate kristlastena jätame, kui me anname lubadusi ja vandeid, mida me mis iganes põhjusel lõpuks siiski ei pea? Mida head töötab meie religioon, kui me ei pea oma sõna? Just seepärast on oluline, et me oleksime väga ettevaatlikud oma lubaduste ja vannetega – kuna me võime endid leida häbiväärsest olukorrast, kus me ei ole võimelised neid pidama, hoolimata oma headest kavatsustest.

„Kohustus, milleks keegi oma sõna on andnud, tuleb täita, kui see ei sunni tegema midagi väärä“ (Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*. lk 506). Seda, kui keegi ei suutnud pidada Jumala nimel antud lubadust või vannet, peeti Iisraeli kultuurist tegematajätmise patuks. Vande täitmata jätmine teeb Issanda nime tühjaks, eriti kui me oleme kristlased, kes ideaalis teevad kõike Kristuse nimel.

Kui sageli oled sina andnud lubadusi või vandeid kas teistele, Jumalale või iseendale, mida sa oled lõpuks murdnud? Mida saad nendest kogemustest õppida? Missugustele töotustele saad toetuda, et seda enam sinu elus ei juhtuks?

Neljapäev, 17. detsember

Piiril

Pärast kõike seda pikka aega on kasvanud uus põlvkond, kes on enam kui valmis jätma kõrbe seljataha ja minema kohta, mida nad saavad nimetada koduks. Mõned olid enam kui valmis paika jääma.

Loe 4Ms 31:1–5. Mis siin toimub? Miks nad sellise nõudmise-ga esile astusid? _____

4Ms 32:6–15 annab Mooses neile oma vastuse. Ta ei ole õnnelik ja ta käsitleb nende teguviisi patuna. Ta võrdleb olukorda sellega, mis juhtus eelmisel korral, kui nad olid töötatud maa piiril ja valmis seda ületama. Ainult et nüüd on põhjused teistsugused. Esimesel korral olid nad lihtsalt hirmunud, nad kartsid selle maa inimesi ega usalda-nud piisavalt Jumalat, et piir ületada. Nüüdne olukord ei olnud selli-ne. Need mehed ei kartnud, neile meeldis see koht, kas nad praegu olid, ja nad tahtsid sinna jäädaagi.

Kuidas vastasid Ruubeni ja Gaadi juhid ja kuidas neile oma-korda vastas Mooses? 4Ms 32:16–42. _____

Ruubenlaste ja gaadlaste vastus näitas, et nad olid valmis tegema oma osa kaasmaalastega koos. Kuigi nad soovisid maad, kus nad juba elasid, ei olnud nad selle suhtes isekad. Kuiväga see omandus neid meelitas, tahtsid nad kindlad olla, et ka teised iisraellased saa-vad oma osa, enne kui nemad saavad jääda oma osa nautima.

Nähes nende valmidust, hoiatas Mooses neid siiski, et kui nad ei tee nõnda, saavad nad tunda karistust (s 23). Mooses võttis nende sõna ja nõustus paikapandud tingimustega.

Mõtle enda suhtele koguduse kui tervikuga. Kui palju annad sina kogudusele, võrreldes sellega, mida sa koguduselt saad? Mida sinu vastus sinu kohta ütleb? Kas mõnikord võib teatud olukor-dades esineda aegu, mil sa saad rohkem, kui anda suudad?

Reede, 18. detsember

Edasiseks uurimiseks: Uuri salme, kus Mooses tuletab Iisraeli teisele põlvkonnale teatud asju meelde. Tema märkused põhinevad mõttel: „Meil ei ole tulevikus vaja midagi karta, välja arvatud seda, et me unustame Issanda, kes on meid juhtinud, ja Tema õpetused, mis Ta meile minevikus on andnud“ (Ellen G. White, *Life Sketches*. lk 196).

1 Sittimi katk, milles suri 24 000 inimest (4Ms 25:9; 26:1).

2 Korahi, Daatani ja Abirami mäss (4Ms 26:9–11).

3 Juuda pojad Eer ja Oonan (s 19).

4 Preester Aaroni pojad Naadab ja Abihu (s 61).

5 Esimene põlvkond suri kõrbes, välja arvatud Kaaleb ja Joosua (s 63–65).

Enamust Moosese loetletud sündmustest nägi ka teine põlvkond. Milleks neil möödanikus toimunud tragöödiatel veel peatuda? Apostel Paulus selgitab: „Aga kõik see sai neile osaks näite pärast ning on kirjutatud hoiatuseks meile, kelle ajal jõuab kätte ajastu lõpp“ (1Kr 10:11).

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas saab üks põlvkond teisele edasi anda oma väärtusi, uskumusi ja innukust? Või kas üldse saab? Või vaata sellele niiviisi: kas üks põlvkond peaks eeldama, et järgmisele saavad osaks samasugused kogemused ja usk, nagu neil oli? Arutlege selle üle.

2. Mõtiskle selle üle, missugune on meie osa koguduses. Esiteks: mis on koguduse kui terviku ülesanne? Kuidas meie sellega sobitume? Kas me peaksime alati olema andja rollis? Millal on sobilik olla ka võtja?

3. Me oleme õppinud Iisraeli laste kõrberännakut, nende vigu – missuguseid nende tehtud vigu on ka meil oht teha? Missuguseid õppetunde saame meie sellest, mida nemad tegid? Veelgi olulisem – mida saame teha, kindlustamaks, et me ei langeks samasugustesse lõksudesse? Kui me oleme juba langenud, kuidas nendest välja saada?

Kokkuvõte: Kuni Mooses oli veel elus, andis Jumal talle juhi-seid, mille ta pidi omakorda edasi andma teisele põlvkonnale, kinnitamaks nende usku. Mooses pidi Jumala ütlemise kohaselt määrama Joosua rahva uueks juhiks.

13. õppetükk: 19.–25. detsember

Pelgulinnad

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 4Ms 33–36, Jos 20:1–7, Ef 2.

Meelespeetav salm: „...saaksime mõjuvat julgustust meie, kes oleme rutanud kinni haarama antud lootusest, mis on meile nagu hinge ankur, kindel ja kinnitatud...“ (Hb 6:18, 19).

Kuigi Jumal oli oma töotustes ustav, oli rahvas, vähemalt esimene põlvkond, ustavusetu ning – selle asemel, et pärida talle antud maa – suri kõrbes vael pool Jordani jõge, sellel poolel, kus nad ei oleks pidanud surema. See ei oleks pidanud nii minema ja seetõttu oli see veel suurem tragöödia. Neile oli antud nii palju, Jumal oli teinud nende jaoks omalt poolt kõik ja siiski keeldusid nad usaldamast, keeldusid tegemast usutegusid, kuigi nad olid tunnistajaks Jumala väe ilmingutele, mida suurem osa meist ei ole kunagi näinud ja vähemalt selles elus ka ei näe.

Kuid Jumal ei olnud nendega lõpetanud. Mitte mingil juhul. Piibli teema oma ajast aega olnud see, et Jumal täidab oma töotused. Jumal viib oma lunastatud uude taevasse ja uuele maale. Selles ei ole kahtlustki. Meie jaoks on vaid üks küsimus: kas meie oleme seal või oleme nagu esimene põlvkond, kes vaatamata nende heaks tehtule keeldus sisenemast neile lubatud töötatud maale?

Sel oma viimasel nädalal 4. Moosese raamatus vaatame viimaseid ettevalmistusi, mida Iisrael enne töötatud maa pärimist tegi.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 26. detsembriks.

Pühapäev, 20. detsember

Ajaloo õppetund

Loe 4Ms 33. Mis sa arvad, miks Jumal laskis Moosesel kõik nende peatuspaigad ükshaaval üles kirjutada? Mis eesmärk võis sellel olla? _____

Kui sellele mõelda, on see hämmastav ajalugu. Pärast aastasadu kestnud orjastamist ja rõhumist põgeneb terve rahvas oma valitseja juurest ja jääb neljakümne kõrbeaasta rännakutel Siinai kõrbe vaenulikus, metsikus keskkonnas ellu. See sai sündida vaid Jumala armus, väes ja ime läbi. Pane tähele, kuidas 4Ms 33:2 on rõhutatud, et nad liikusid ühest paigast teise „Issanda käsul“ (inglisekeelses Piiblis võib rõhutada Issanda käsku nii nende liikumise kui Moosese kirjutamise kohta, eesti keeles on üheselt mõistetav, et Mooses kirjutab Issanda käsul, *tõlk*). Jumal tahtis, et neil ja tulevastel põlvedel oleks alati meeles juutide kõrberännaku lugu, et see oli tegelikult lugu Jumalast ja Tema suhetest patuse inimesega, Tema eesmärgist nad päästa ja viia töötatud maale.

Kui tahes võimas on iisraeli rahva rännaku lugu, on täna siiski piibliuurijaid, kes – mitte täielikult eitades lugu endistest orjadest, kes jätavad Egiptuse ja lähevad töötatud maale – siiski püüavad selle taandada tavaolude tasemele. See tähendab, et nad teevad just seda, mida Jumal ei tahtnud – nad unustavad, et kõige juhtunu keskmes oli Jumal.

Loe 4Ms 33:50–56. Pannes hetkeks kõrvale vahetu ajaloolise konteksti (ja tänapäeval sellest tulenevad ilmselged rasked probleemid) – missuguseid tähtsaid vaimulikke põhimõtteid võime sellest lõigust leida? Põhinedes sellele, mida me vana Iisraeli ajaloost teame selle kohta, mis juhtus pärast nende kohanemist sel maal, mõtle, miks oli see käsk nende inimestega tegeleda nii oluline? _____

Maailmaga kompromisside tegemine on Issanda rahvale alati „okkaiks silmadele ja astlaiks külgedele“ (s 55). Kui me ei kaitse endid maailma ja meid ümbritseva kultuuri eest, ohustab meid alati see, et me laseme maailmal enda usku rikkuda ja eksiteele juhtida.

Kuidas me saame end kaitsta meid alati ümbritsevate negatiivsete mõjude eest? Missuguseid isiklikke valikuid saad sina – vaid sina ise – teha, et vähendada neid negatiivseid mõjutusi enda ümber?

Leviitide linnad

Peab meeles pidama, et leviidid jäid Siinai juures Jumalale ustavaks ja nad said selle eest tasu. Jumal oli nende pärisosa. Siiski andis Jumal nende jaoks selged juhtnöörid; selle kohta, kus ja kuidas nad pidid selle rahva seas elama, keda nad teenisid.

Kuidas sätestati leviitide elukorraldus? Mida saame teada selle kohta, kuidas ja kus leviidid pidid elama? 4Ms 35:1–8.

Pane tähele, et nad said maad kõigilt suguharudelt. Need, kellele oli antud palju maad, pidid andma rohkem kui need, kellele oli antud vähem. Siin näeme jällegi õiglust maa jagamisel. *Kõik* pidid andma „neile kuuluvast pärisosast“ (s 2). *Kõik* pidid tagama selle, et leviitidel oleks kõik olemas. Jumal tahtis, et nad teaksid oma kohustusi. Teatud mõttes toimib ka kümnnise põhimõte samal alusel. Need, kel on palju, annavad rohkem kümnist kui need, kel on vähem.

Samal ajal pidid leviidid alati meeles pidama, et nad elasid teiste suguharude vahendeist, see pidi neile meelde tulemata nende vastutust teha oma tööd inimeste eest ustavalt.

Leviidid hajutati Iisraeli suguharude vahel laiali, see tähendab, et nad ei kogunenud ühte piirkonda. Nad pidid elama inimeste keskel, seda ehk meenutusena nende isade ustavusest kuldvasika ülistamise ajal. Ideaalis olid nad nüüdsest oma pühas rollis pidev tunnistus inimestele sellest, mida tähendab ustavus ja pühadus. Kui leviidid oleksid oma ülesandes ustavaks jäänud, oleksid nad – elades inimeste keskel, võttes osa nende kogukonnaelust, jagades nende muresid, kannatusi ja rõõme – rahvale suureks õnnistuseks olnud. Nad ei pidanud olema eksklusiivne eliitklass, uhked inimesed, kes elavad eraldi kogukonnast, keda nad teenivad. Nemad pidid teenima, mitte inimesed ei pidanud teenima neid. See on eeskuju sellest, missugune peaks olema tõeline teenimine.

Loe Ef 2. Mida saame siit teada selle kohta, mis tähendab olla usklike kogukonna liige? Kuidas saame elada oma kogukonnas ja täita samas rolle, mida meid on kutsutud täitma?

Teisipäev, 22. detsember

Pelgulinnad I

Loe 4Ms 35:6, 9–12. Millele siin alus pannakse ja miks? ____

Sel ajal ei kehtinud Iisraelis mingit õigussüsteemi. Kui inimene tappis tahtlikult või kogemata teise inimese, sai ohvri lähimast sugulasest tema veritasunõudja (5Ms 19:12), kes pidi õiguse jalule seadma. Ennetamaks õiguse väänamist, määrati leviitide linnadest kuus pelgulinnadeks (mõlemal pool Jordanit kolm linna), kuhu tapja võis põgeneda turvapaika otsima (Jos 20:1–7).

4Ms 35:12 on välja toodud siiski veel üks oluline mõte. Linna põgenemine ei taganud kohest asüüli. Mõnel juhul oli see ajutine pagendus, kuni „ta on seisnud koguduse kohtu ees“. See tähendab: kuni kõik faktid olid läbi vaadatud. Need linnad ei taganud alalist diplomaatilist immuniteti, nagu näiteks tänapäeva diplomaat võib vastuvõtjariigis sooritada kuriteo ja sellega pääseda. Need linnad seati selleks, et ennetada õiguse väänamist.

Loe 4Ms 35:9–21. Kuidas mõistame sellist õigusemõistmist evangeeliumi valgel? ____

On inimesi, kes ei mõista, kuidas midagi sellist läheb kokku Piibli salmidega andestusest või teise põse keeramisest. Kuid siin on tegu kriminaalkodeksiga. Kristuse õpetatud andestuse ja armu evangeelium ei tähenda seda, et kuritegu, eriti nii jälg kuritegu nagu mõrvamine, peaks jääma ühiskonnas karistuseeta. See, et tapja võiks Jumala ees kahetseda, on hoopis teine küsimus. Missugune ühiskond saaks toimida ilma, et kuritegusid karistataks? Siin näeme seda, kuidas Jumal määrab juhised, et kõige hullemaid kuritegusid, mõrvasid, käsitletaks õiglaselt ja õiguspäraselt.

Oletame, et sa tead kedagi, kelle pereliige on tapetud ja süüdistatav on ilma igasuguse kahtluseta süüdi ning süüdi mõistetud. Kristlik perekond võib kohtuotsuses kaasa rääkida: kas surm või eluaegne vangistus. Missugust nõu sina neile annaksid ja miks? Arutage nende vastuste üle oma hingamispäevakoolis.

Kolmapäev, 23. detsember

Pelgulinnad II

Loe 4Ms 35:22–34 ja vasta järgmistele küsimustele:

*** Kuidas oli terve kogudus selliste olukordade lahendamisse kaasatud? Miks oli oluline, et terve kogudus oleks kaasatud?**

*** Kuidas eristati ettekavatsetud tapmist kogemata tapmisest?**

*** Kuigi surm võis olla õnnetu juhus, pidi tapja siiski jääma pelgulinna, et seal kaitset saada. Miks see, konteksti arvestades, nii oli?**

*** Terve 4. Moosese raamatus on jadamisi lugusid Jumala üleloomulikust sekkumisest, eriti ärataganemise, patu ja mässu puhul. Miks Jumal sinu arvates määras sellise õigussüsteemi, milles inimesed pidid ise otsustama kellegi teise süütuse või süüdiolu? Miks Ta ise üleloomulikul moel ei sekkunud nagu nendel teistel puhkudel?**

*** Mis sa arvad, miks ei tohtinud tapjat hukata vaid ühe tunnistaja olemasolu korral? Mida saame järeldada selle põhjal, kui tõsine oli probleem lõpliku karistuse suhtes?**

Neljapäev, 24. detsember

Kristus, meie pelgupaik

„Mu Jumal on kalju, kus ma pelgupaika otsin, mu kilp ja abisärv, mu kõrge kants ja varjupaik. Mu päästja, sa päästad mind vägivallast.“ (2Sm 22:3).

Kuidas peegeldab 2Sm 22:3 mingilgi määral seda, mida pelgulinna pakkusid?

Mil viisil leiame samasuguse pelgupaiga ja kaitse Kristuses nagu need, kes pagesid pelgulinna? Vt Jh 8:10, 11; Ef 1:7; Kl 1:14; Hb 6:18.

„Jumala poolt vana-aja rahvale määratud pelgulinna sümboliseerisid varjupaika, mida pakub Kristus. Sama armuline Päästja, kes kehtestas need maised pelgulinna, on oma vere valamise kaudu valmistanud Jumala käsust üleastunutele kindla varjupaiga, kuhu nad võivad põgeneda teise surma vältimiseks. Ükski vägi ei saa kiskuda Tema käest ära inimhingi, kes lähevad Tema juurde, et saada patud andeks. „Nii ei ole siis nüüd mingisugust hukkamõistmist neile, kes on Kristuses Jeesuses... Kes on, kes võib hukka mõista? Kristus Jeesus on, kes suri, ja mis veel enam, kes üles äratati, kes on Jumala paremal käel, kes meie eest palub,“ et „oleks vägev julgustus meil, kes oleme usaldanud kinni haarata eelolevast lootusest“ (Rm 8:1, 34; Hb 6:18).

Pelgulinna põgeneja ei võinud hetkekski viivitada. Tal tuli jätta perekond ja töö. Ei olnud aega jätta hüvasti armastatud omastega. Kaalul oli elu ja kõik muu tuli jätta selle ainsa eesmärgi nimel — tuli jõuda ohutusse paika. Väsimus unustati, raskusi ei pandud tähele. Põgenik ei tohtinud hetkekski sammu aeglustada, kuni ta oli jõudnud linnamüüride varju“ (Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*. lk 516, 517).

Siiski ei ole see paralleel täiesti täpne, sest me mõistame risti nii, et ka see, kes on teinud ettekavatsetud patu, isegi sooritanud mõrva, võib Jumalalt andestust leida.

Kas sa tunned, et sa ei ole päästmiseks piisavalt hea? Kas sa tunned, et sinu patud on liiga suured, et Jumal saaks sind vastu võtta? Kas sa tunned end väärtustuna, et sulle andestada? Kui nii, siis miks on nii oluline unustada, kuidas sa tunned, ja püüelda andestuse töötuse suunas, päästmise ja vastuvõtmise töötuse poole, mida Jeesus meile pakub?

Reede, 25. detsember

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Patriarhid ja prohvetid“ peatükki „Kaananimaa jaotamine“ (lk 510–529).

„Patune on kättesaadav igavesele surmale seni, kuni ta leiab varjupaiga Kristuses; ja nii nagu põgeneja võis viivitamisega ja hoolimatusega kaotada oma ainsa ellujäämise võimaluse, nii võib viivitamine ja ükskõiksus saada hukatuslikuks vaimulikus mõttes. Suur vaenlane Saatan on iga Jumala pühast käsust üleastuja kannul, ning see, kes ei taju ohtu ega otsi tõsiselt igavest varjupaika, langeb hävitaja saagiks.

Pelgulinna vang võis linna müüride vahelt väljununa ükskõik millal langeda veretasunõudja ohvriks. Selliselt õpetati rahvast tähele panema põhimõtteid, millega igavene tarkus tahtis neid kaitsta. Samuti ei piisa sellest, kui patune usub, et ta saab Kristuselt oma patud andeks; uskuvana ja kuulekana peab ta ka Kristusesse *jääma*“ (Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*. lk 517).

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas me eristame seda, kui meile andestatakse patt päästmise ja risti kontekstis, sellest, kui me oleme teinud kuriteo õigussüsteemi kontekstis? Miks me peame nende vahele eraldusjoone tõmbama, või kas me saame?

2. Arutage omavahel teisi päevase osa küsimuse üle, mis puudutab surmanuhtlust. Mida sina sellele perele ütleksid ja miks? Kas oleks õige kohandada vana aja Iisraelis tehtu meie tänapäeva õigussüsteemi? Arutlege selle üle.

3. Miks on nii oluline meeles pidada, kuidas Jumal on meid minevikus juhtinud, nii üksikisiku kui kogudusena? Mis ohud peituvad selles, kui me mineviku unustame? Aga samas: miks on nii oluline mitte *liialt süveneda* sellesse, mis on juba tehtud ja mida ei saa muuta? Kuidas me saaksime siin tasakaalu hoida?

4. Kui keegi küsiks sinult: „Mida tähendab, et Kristus on minu pelgupaik?“, siis mida sa vastaksid? Kuidas me leiame kristuses pelgupaiga? Mida see tähendab? Kuidas peaks see meie elu muutma?

5. Kuidas me korraldame tänapäeval koguduses distsipliini? Kuidas tegeleme eemalejäänud koguduseliikmetega, kelle tegevused ei ole Jumalale meelt mööda? Ja kuidas käituda samal ajal suhtlemisel nii, et meie teguviis ei näiks neile hukkamõistuna? Kas see on üldse võimalik?

Kokkuvõte: Töötatud maa piiril antakse Iisraeli lastele kiire kokkuvõte, kuidas Jumal neid aastakümneid on juhtinud. Just enne nende sisenemist töötatud maale määrab Jumal pelgulinnade süsteemi, ainulaadsed asüülipaigad, mis esindavad pelgupaika, mille meie, patused, võime Kristuses leida.

AK Eesti Liidu ürituste kalenderplaan 2009.a. IV veerandil.

oktoober

Ressurside juhtimis seminar	06.10. 2009.
Lõikustänapüha	10.10. 2009.
Liidu juhatuse koosolek	13.10. 2009.
Hingamispäevakooli seminar (Bertold Vinston Hibner)	18.10. 2009.
Tööliste koosolek	20.10. 2009.
Noortepäevad	23.10. 2009 – 25.10. 2009.
Palvenädal	31.10. 2009 – 07.11. 2009.

november

Isadepäev	08.11. 2009.
Liidu juhatuse koosolek	10.11. 2009.
Noortejuhitide nõupidamine	15.11. 2009.
Tööliste koosolek	17.11. 2009.
Lahkunute mälestuse päev	21.11. 2009.
Rajaleidjate juhtide nõupidamine	29.11. 2009.

detsember

Noorte aktiivrühma seminar	05.12. 2009 – 06.12. 2009.
Liidu juhatuse talvine koosolek	08.12. 2009.
Jõululaupäev	24.12. 2009.
Esimene jõulupüha	25.12. 2009.
Vana-aasta	31.12. 2009.